

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 28 november 2011

§ 3 Interpellation om synen på rådande lagstiftning med anledning av återkallandebeslut av tillstånd att driva privata förskolor i Stockholm, m.m. (nr 2011:18)

Anförande nr 1

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag ber att få hänvisa till det skriftliga svaret.

Anförande nr 2

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktig! Jag får tacka borgarrådet för svaret i en för staden mycket problematisk fråga, nämligen när privata förskolor har misskött verksamheten och vare sig har kunnat garantera barnens säkerhet eller bedriva pedagogisk verksamhet. I många fall har huvudsyftet varit att utnyttja möjligheten att plocka ut betydande vinster. I andra fall har det handlat om ren inkompetens. Det visar sig i flera fall att det i praktiken innebär stora svårigheter för staden att snabbt kunna stoppa verksamheten liksom att även inom rimlig tid kunna erbjuda de övergivna barnen andra platser inom barnomsorgen.

Borgarrådets svar går ut på att problemet egentligen enbart handlar om förvaltningsrättens handläggningstider i frågan om det indragna tillståndet. I frågan om möjligheterna för stadsdelsnämnden att rycka in och ordna platser för dessa övergivna barn är borgarrådet nöjd med hur det har fungerat, och när det gäller problemet med bristande meddelarfrihet för anställda inom privat barnomsorg hänvisar borgarrådet till pågående statliga utredningar.

Jag måste säga att jag känner en betydligt större oro än vad borgarrådet ger uttryck för i sitt svar. Rent allmänt har tillsynen på privata förskolor haft en väldigt låg omfattning – inte mer än vart sjätte sjunde år i genomsnitt. Det har utlovats en förbättring, att det ska bli mer frekvent och att den tiden förhoppningsvis ska halveras. Tre eller tre och ett halvt år är kanske inte så mycket, tycker många, men man får onekligen säga att det i så fall är en förbättring.

Jag tycker inte heller att det räcker att enbart som borgarrådet säger i sitt svar uppmana regeringen att försöka få förvaltningsrätten att skynda på sitt arbete. Domstolarna har länge klagat på bristande resurser, och att justitieministern bara med uppmaningar plötsligt skulle få domstolarna att prioritera vissa ärenden låter som en from förhoppning eller i sämsta fall naivt. Visst är det här också en lagstiftningsfråga; det finns uppenbarligen som jag ser det en motsättning i lagstiftningen om näringsverksamhetens intressen å ena sidan och barnens intressen å andra sidan. En lagstiftning som möjliggör för staden att relativt snabbt dra in betalningarna borde definitivt prövas, och det borde också borgarrådet kräva blir prövat i stället för att tro att överbelamrade förvaltningsdomstolar skulle ledas av ministerstyre i prioriteringen av ärenden.

Borgarrådet säger sig vara nöjd med hur stadsdelsnämnderna har hanterat de akuta nedläggningar som varit hittills, och det är naturligtvis positivt om så är fallet. Men problemet är väl ändå om fler fall fortlöpande dyker upp, inte minst om nu tillsynen kommer att utökas. Vilka rutiner ska då gälla för barnen som blir utan barnomsorg? Jag tycker att borgarrådet tar lite för lättvindigt även på detta problem.

Slutligen handlar det om meddelarfriheten för personalen på privata förskolor. Borgarrådet hänvisar till pågående arbete om lex Sara för skola och förskola, och jag tycker att det är utmärkt att man åtminstone på det här området är beredd att gå lagstiftningsvägen. Det intressanta är dock vad borgarrådet gör i samband med upphandlingar. Det är mer aktuellt i Stockholm kanske i samband med avknoppningar. Ställer man då kravet att personalen ska ha motsvarande meddelarfrihet som i kommunens regi?

Vilka budskap sänder borgarrådet när hon träffar stora friskolekoncerner och små enskilda förskolor? Det måste vara utomordentliga tillfällen att diskutera frågor om bland annat meddelarfrihet, eller är borgarrådets uppfattning att hon kan sitta ned och vänta på att regeringen agerar som även här är lösningen? Jag tycker att det är upprörande när man hör lärare på enskild drivna skolor och även förskolor uttrycka rädsla för att larma när missförhållanden råder. Det är naturligtvis oacceptabelt.

Sammanfattningsvis: Anser verkligen borgarrådet att justitieministern kommer att lyckas med att tala om i vilken ordning förvaltningsdomstolen ska prioritera sina ärenden? Anser borgarrådet att det enbart är staten som bör uppmärksamma frågor om meddelarfrihet i enskilt drivna förskolor och skolor? Jag tycker att Stockholms stad som landets största kommun med många enskilt drivna skolor har ett särskilt ansvar att kommunicera och påverka både skolor och regeringen i de här frågorna. Jag hoppas därför att borgarrådet är beredd att uttrycka ett större engagemang i dessa allvarliga frågor än vad det skriftliga svaret ger uttryck för.

Anförande nr 3

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag kan lugna Jan Valeskog och säga att det här skolborgarrådet har ett betydligt större engagemang i de här frågorna än vad den förra socialdemokratiska majoriteten här i Stockholm hade. Då drogs inte ett enda tillstånd till någon fristående förskola in. Jag har dragit in sju tillstånd.

Dessa sju tillstånd ska ställas i relation till de ungefär 400 fristående förskolor som finns. Jan Valeskog frågade om jag tar upp de här frågorna när jag träffar representanter för de fristående skolorna och förskolorna. Svaret är att det behöver jag inte, för det gör de själva. Det finns inga som är så bekymrade över de missförhållanden som finns på ett litet antal fristående förskolor som de fristående förskolorna själva.

De allra flesta fristående enheter sköter sig väldigt bra. De har högre betyg i brukarundersökningarna än vad våra kommunala förskolor har, men så finns det ett antal rötägg, och dem ska man naturligtvis dra in tillstånden för. Det ska man göra snabbt, och det handlar inte alls om att det bara ska vara en tillsyn som är varje, vartannat eller vart tredje år. Ser man eller hör talas om missförhållanden kan man göra flygande inspektioner som inte ens behöver vara anmälda i förväg. Det sker också, vilket Jan Valeskog naturligtvis vet. Då kan man dra in tillståndet på några

veckor, och det har väl Jan själv varit med om att vi har gjort. Nästa steg i processen är naturligtvis förvaltningsdomstolarna, och de har varit långsamma.

Däremot upplever jag nu en förändrad attityd när det gäller de hänsyn som Jan Valeskog pekar på i sin interpellation, nämligen att näringsverksamhet går före om man är duktig på att bedriva förskola eller inte. I de senaste fallen som vi har haft uppe har inte inhibition, det vill säga att vi är tvungna att fortsätta betala ut pengar till dess att hela ärendet är avgjort, beviljats. Det är naturligtvis väldigt bra att förvaltningsdomstolarna har börjat väga dessa olika typer av lagstiftning mot varandra.

Jag anser icke desto mindre att vi måste ha en bättre tillsyn än den vi har haft i dag. Vi måste vara hårda mot de verksamheter som inte är tillräckligt bra. Vi måste också ligga på regeringen när det gäller resurser till förvaltningsdomstolarna. Jag tycker över huvud taget att domstolar i den mån de kan prioritera mellan ärenden alltid borde prioritera barnärenden framför andra ärenden.

Det finns alltså fortfarande mycket kvar att göra, men det gäller också att komma ihåg att de allra flesta fristående förskolor sköter sig alldeles utmärkt och utgör ett värdefullt tillskott till våra förskolor. De är populära bland föräldrarna. Och så är det en liten, liten andel som inte sköter sig.

Anförande nr 4

J a n V a l e s k o g (S): Jag är också helt övertygad om att de allra flesta förskolor sköts utmärkt. Det är naturligtvis inte det som är problemet, utan problemet har varit dels att det finns ett antal rötägg, som borgarrådet säger, dels att vi har haft inspektion vart sjunde år i genomsnitt. Det är klart att är det riktigt allvarliga problem får man hoppas att det kommer fram tidigare, och vi vet att det har varit så. Men ändå, som borgarrådet svarar på huruvida man måste ändra lagstiftningen eller inte, handlar det ju om att det blir långdragna ärenden. Är det så att praxis håller på att ändras vore det fantastiskt bra, men jag tror inte, till skillnad från vad borgarrådet säger i sitt svar, att justitieministern skulle börja uppmana domstolarna att prioritera vissa ärenden. Jag tror tyvärr inte att det fungerar så i praktiken, utan om det inte blir någon förbättring och ingen ändring i domstolshanteringen när det gäller de här fallen vi har pratat om måste vi agera på något sätt så att det inte blir sådana långdragna processer där barnen ytterst får mest illa, och naturligtvis föräldrarna som också kommer i kläm.

Vi har haft uppe ärenden om vi ska ändra tillsynen och få lite större omfattning på den, och det är helt klart att om vi nu kan klara av att komma till tre eller tre och ett halvt år mellan de här besöken så tror jag att det är väldigt viktigt. Det kan trots allt variera hur det fungerar i verksamheterna, och även om man får utgå från att de mest alarmerande problemen kommer till föräldrarnas kännedom är det ändå otroligt viktigt att vi får en mer fungerande tillsyn.

Jag är dessvärre helt säker på att vi får anledning att återkomma till de här frågorna när det handlar om fall där vi får till exempel förskolor som inte fungerar, man drar in tillstånden och det blir långdragna processer. Jag är inte alls lika optimistisk som

borgarrådet är när det gäller att få en snabbare hantering, även om vi tydligen har sett det i de senaste fallen.

Jag tycker också att vi måste ha något slags rutin, även om det kan fungera bra i några stadsdelsnämnder, kring att klara av att ta hand om de barn som blir övergivna, som jag kallar det för. Det är viktigt att de får hjälp att få en ny plats. Nu har vi sett exempel på att det i en del fall har tagit bra lång tid innan de har fått besked, och det är inte konstigt med tanke på att vi har långa köer på många platser.

Anförande nr 5

Borgarrådet E d h o l m (FP): För det första måste man skilja på inspektion och tillsyn. Det är precis som Jan Valeskog säger: Nu ska vi minska tiden mellan varje inspektion på förskolorna. Men inspektion utsätts alla förskolor i Stockholm för. Det är den gängse granskningen av kvaliteten. Tillsyn, däremot, sker på förekommen anledning. Det kan ske inte alls vart tredje år utan med en veckas mellanrum eller omedelbart om så krävs, och det handlar om de förskolor där man anser att det finns missförhållanden som är av den karaktären att förskolan ska få ett föreläggande eller till och med få indraget tillstånd. Det har egentligen ingenting med inspektionsverksamheten att göra, och det är viktigt att skilja på detta: I den mån utbildningsförvaltningens tjänstemän anser att det finns behov av tillsyn kan man göra den per omgående.

Sedan är det naturligtvis så att föräldrarna också spelar en väldigt viktig roll. Det är ju ofta därifrån anmälningar kommer. Om en förskola har undermålig kvalitet så lämnar föräldrarna naturligtvis förskolan. Det som har hänt i några av de fall vi talar om är att föräldrarna väljer att ha sina barn kvar trots att tillståndet är indraget eller att det riktas väldigt hård kritik mot förskolan. Det är ett problem i sig som vi måste arbeta mer med.

Anförande nr 6

J a n V a l e s k o g (S): Det är som sagt var ett steg i rätt riktning att inspektionsverksamheten blir mer frekvent. Jag tror däremot att vi säkert kommer att få se minst lika många fall till där vi har problem. Det är jag rädd för.

Det jag inte hann ta upp förra gången var meddelarfriheten och den problematiken. Om man hittar någon lex Sara-modell för skolor och förskolor är det absolut ett stort steg framåt. Borgarrådet säger att hon inte själv behöver ta upp de här frågorna och att skolorna själva har uttryckt oro. Det tror jag säkert gäller generellt sett, för de flesta är absolut seriösa, men i de fall där det finns problem och där man känner en rädsla för att uttrycka sin mening är det naturligtvis ett problem och någonting som det är viktigt att ha en politisk markering från stadens sida om. Det är helt oacceptabelt att personal kanske behandlas på ett sådant sätt att de inte vågar ta upp problem som finns på förskolan eller skolan med en risk för att kanske få sparken eller någon typ av förändringar i arbetsuppgifter.

Det är otroligt viktigt med en tydlig signal, och därför kvarstår ändå min fråga hur borgarrådet kommunicerar. Sedan får vi verkligen hoppas att det blir någonting av lagstiftningen så att dessa rättigheter verkligen tillkommer alla dem som jobbar på

enskilt drivna förskolor och skolor så att de har ett lagligt stöd för sitt agerande. Skulle det inte vara fallet har vi absolut ett riktigt allvarligt läge. Två saker är viktiga: lagstiftning är bra och så tydliga signaler från stadens sida.

Anförande nr 7

Borgarrådet E d h o l m (FP): För det första är det viktigt att slå fast att alla anställda som arbetar inom förskolor och skolor i Stockholm, oavsett huvudman, är skyldiga att anmäla till socialtjänsten om man misstänker att barn far illa. Det är den övergripande lagstiftningen, och den gäller alldeles oavsett vilken ställning man har i skolan eller om förskolan drivs i enskild eller kommunal regi. Det är det viktigaste.

Vi värnar naturligtvis alla värnar om meddelarfriheten, men det har varit olika lagstiftningar, och nu har Justitiedepartementet efter många års debatt tagit initiativ till att utreda frågan för att se om man kan hitta en lagstiftning som ser likadan ut oavsett huvudman. Detta välkomnar jag.

§ 5 Interpellation om hemtjänsten för de äldre i Husby (nr 2011:25)

Anförande nr 8

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 9

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Det är ett tag sedan jag skrev den här interpellationen. Det var en dag när vi insåg att man i Husby lade ned både en vårdcentral och flyttade postverksamheten. Jag ville så klart skriva interpellationen utifrån frågan om vad vi har för kontroll över hemtjänsten och de tider som hemtjänsten har för de gamla i Husby, eftersom man måste använda mer tid för att göra ärenden.

Jag vill givetvis tacka Joakim Larsson för svaret, men som vanligt får jag inte riktigt något svar. Det är ett sådant där riktigt undanglidande politikersvar som du har skrivit.

Det är sant att biståndsbedömningen är individuell, men faktum är att den är individuell bara på papperet i vår stad. Situationen generellt är följande, och jag pratar generellt eftersom Joakim Larsson svarar generellt på mina väldigt specifika frågor: Biståndsbedömarna, kan man se enligt flera rapporter, ser mer till budget än till brukarens individuella behov. Det kan både Joakim Larsson och jag läsa i flera rapporter som vi har fått till oss i äldrenämnden. Schablontiderna kan räcka ibland och till och med utgöra ett golv för insatserna, säger man i de här papperen. Men det är återigen bara på papperet. I verkligheten är det många gånger så att brukarna inte ens får den biståndsbedömda tiden, utan schablontiderna naggas av olika anledningar hela tiden i kanten. Det kan bero på restid mellan brukarna och så.

Problemet som har uppstått just i Husby är att postverksamheten har flyttats till Akalla och Kista. Detta medför att ärenden tar längre tid för hemtjänsten. Vårdcentralen har nu kommit tillbaka och drivs av en privat entreprenör, men posttjänsterna har man fortfarande utanför stadsdelen. Om vi tittar på att insatserna inte är så individuella som kommunfullmäktige har menat kan vi konstatera att det uppstår problem i de stadsdelar där servicen försvinner.

Jag tycker därför att det är ganska förmätet av borgarrådet att påpeka att man inte kan justera tider i enskilda stadsdelar. Det är faktiskt så att förutsättningarna är så olika på olika håll i staden. Innerstaden och närförorterna är rätt så välförsedda med service. Det är i ytterstaden servicen försvinner. Tittar man på Järvafältet har utbudet ofta ökat runt Kista galleria och i gallerian allt sedan ni vann valet. På motsvarande sätt har service försvunnit från Husby och Rinkeby allt sedan ni vann valet.

Detta påverkar hemtjänsten i de områdena avsevärt. När det sedan snarare är budgeten än de individuella behoven som styr biståndsbedömningen kan man konstatera att det blir allt svårare för de anställda inom hemtjänsten att hinna utföra sina arbetsuppgifter; än mindre har de tid att gå med våra äldre medborgare och hämta paket i Akalla eller Kista.

Joakim Larsson ignorerar helt min fråga om han haft kontakt med stadsdelsförvaltningen eller de företag som har stått för postservicen i Husby. Jag förstår att han inte kan fatta beslut för posten, men som ytterstadsborgarråd tycker jag att han åtminstone kunde föra samtal om vilka konsekvenserna blir för stadsdelen och för de äldre som bor i våra stadsdelar.

Dessutom är det så att om både du, Joakim, och jag vill att biståndsbedömningen är individuell måste vi våga fatta beslut och ha kontroll över de negativa konsekvenserna av förändringarna för de äldre i området. Det räcker inte att beklaga förlorade verksamheter som du gör i ditt svar, Joakim. När det gäller schablontiderna kan jag konstatera att du fortsätter att upprepa att de inte är bindande. Nej, det är de inte på papperet och i de beslut vi har fattat. Problemet är att de inte ens får sin schablontid, utan de får mindre. Det var väl ändå inte det som var meningen? Och när man nu måste använda mer tid i Husby för att gå ärenden utan att man gjort någon översyn av tiderna eller att du, Joakim, över huvud taget har diskuterat det här med hemtjänsten så blir det väldigt svårt.

Hur var det egentligen du ville svara på det här? Alla tre frågorna är fortfarande obesvarade för mig, men du har ett jättefint resonemang kring de individuella behoven och de individuella bedömningarna som i praktiken inte fungerar här i staden.

Anförande nr 10

Borgarrådet L a r s s o n (M): Tack, Mirja, för interpellationen! Jag vill påpeka, såsom du också inleder med, att den skrevs i april, och det har hänt en del under resans gång. När du, Mirja, skrev den här, vilket du också beskrev nu, fanns uppgifter om att en vårdcentral skulle stängas i området. Du hade dessutom fått uppgifter om att posthanteringen skulle förändras. Under den tid som gått sedan interpellationen skrevs har det varit en del förändringar i området.

Oavsett om nu vårdcentral finns på plats och andra typer av serviceinrättningar kanske går att lösa i just Husby är dock frågeställningarna som sådana relevanta. Det som hemtjänsten redovisar som problem i dag med nuvarande system är just att tidsåtgången också när man rör sig mellan de olika hemtjänsttagarna som bor på olika ställen, oavsett om man bor i innerstaden eller ytterstaden, ibland kan ställa till problem, i praktiken inte bara för hemtjänstutövaren utan också för de äldre vars tid man då knaprar på.

I praktiken har äldreförvaltningen fått i uppdrag, vilket Mirja också känner till eftersom hon sitter i äldrenämnden, att se över hela ersättningssystemet just för att man ser problem med schablontiderna som sådana. Även om tanken var att få just en enhetlig bedömning över hela staden ser vi den typen av problem som har beskrivits.

Av det skälet förväntar vi oss nu ett förslag på ett nytt ersättningssystem för hemtjänsten som vi tror kommer att kunna råda bot på en del av dessa bekymmer. Vi har också referensgrupper som arbetar med det nya systemet så att det här också ska komma att fungera i praktiken.

Du säger att jag inte svarade på frågan om jag har haft kontakt med posten eller andra som har bestämt sig för att lämna någon stadsdel. Nu läste jag frågorna igen, och jag kan inte se att du har ställt någon fråga om jag har haft kontakt med post, bank eller något sådant. Den frågan har du ställt i många andra sammanhang, och det kan vara förklaringen till att det inte står någonting om detta i mitt svar. Du har helt enkelt inte ställt frågan just här, men du har ställt frågan i andra sammanhang och då har jag också svarat. När banker och andra har bestämt sig för att lämna en viss stadsdel i ytterstadsområden – men det gäller även innerstaden – har jag också talat med den aktuella banken för att även beskriva vad staden har för planer i området, vilket förhoppningsvis kan påverka deras beslut. Dock beslutar vi inte åt dem. Men vi bör naturligtvis informera, vilket vi också gör.

Anförande nr 11

K a r i n R å g s j ö (V): Du säger att det ska vara lika för alla, men den här staden blir väldigt olika för många. Bor jag på Kungsholmen, Södermalm, Östermalm eller Norrmalm har jag en betydligt bättre service än om jag bor i Bandhagen eller Husby. Det kan jag se själv på min pappa som bor i Bandhagen, där allt har försvunnit. Det finns snart bara kiosken kvar.

Nu har den här interpellationen legat ganska länge. Jag förstod inte riktigt, för om man tittar på schablontiderna är det ju så att tiderna knapras upp om du som äldre råkar bo i Husby eller om du bor i Bandhagen eller Rågsved och så vidare. Det blir lite knepigare. Tiden går åt till att springa och hitta posten, köttdisken och så vidare. Det är inte så lätt nu för tiden när det mesta är nedlagt.

Jag vill därför fråga Joakim Larsson hur det är tänkt. Du måste ju se till att likställigheten innebär att om du som äldre bor i Rågsved så ska hemtjänstens tid läggas på dig i precis samma utsträckning som om du har hemtjänst och råkar bo på Östermalm. Annars blir det väldigt orättvist. Det vore därför intressant att höra hur ni har tänkt. Det måste finnas några planer, för annars är det så att när den stackars hemtjänstpersonalen kommer till Rågsved så får de slänga in fiskbullarna och rusa därifrån, medan när de kommer till Östermalm så hinner de kanske till och med prata i tre minuter. Vem vet?

Anförande nr 12

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Jag vill ta upp lite om hemtjänsten generellt. Det står bland annat så här i fråga om hemtjänsten: Naturligtvis ingår det i biståndsbedömarens jobb att göra en helhetsbedömning av vad som är en skälig tid för olika insatser. Schablontiden är inte bindande.

Men när brukarna inte får den tid som beviljats blir det problem. Så var det i Farsta med Carema. Brukarna fick inte alls den tid de skulle ha, och det kan gälla över hela staden; det vet vi ju inte. Det blev sammanlagt 430 timmar i månaden, men de skulle ha fått 610 timmar. Här är det viktigt att personalen, cheferna och även politikerna agerar så att de verkligen tar ett ansvar för det här. Vem slår larm? Vad händer om ingen tar ansvar? Det skulle inte ha behövt gå så långt som till TV4, tycker man.

Anförande nr 13

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Det är ju så, Joakim, att trots att man nu jobbar med nya schablontider och nya ersättningsnivåer så kvarstår ändå de ojämlika förhållandena när det gäller service mellan innerstaden, närförorten och till exempel Järvafältet. Jag kan Järvafältet bäst. Jag är också övertygad om att det är mer sällan man inte hittar någon annan som utför servicen i innerstaden än vad det är i ytterstaden. När det försvinner service därifrån förblir den oftast borta. Nu var det inte så med vårdcentralen, men då han ändå merparten bli listade någon annanstans, och kommer de då tillbaka till vårdcentralen i Husby? Men det kanske inte är det största problemet.

För mig är problemet ändå att tiderna fortfarande är sådana att om man nu som hemtjänstpersonal ska gå och hämta paket – nu ska jag bli väldigt specifik – till en 85-årig dam som bor på Trondheimgatan så måste man till Akalla. Bor personen på Nordkapsgratan måste man till Kista för att få hämta postpaket. Då måste man i biståndsbedömningen givetvis se till att det finns ett annat behov för dessa äldre.

Är det så, Joakim, att när vi får ett ärende om nya schablontider och nya ersättningssystem så kommer det att vara ett mer tvingande system att verkligen vara individuell i bedömningen än i dag? Jag upprepar: Vi har läst samma rapporter. Det är budgeten som styr i Stockholm, inte de gamlas behov.

Anförande nr 14

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tror att Mirja och andra bör glädjas åt det som är stadens budget för nästa år när det gäller hemtjänsten. Det blir en kraftig ökning av de ekonomiska förutsättningarna för hemtjänsten. Lägg därtill att vi ser över ersättningssystemet vilket man har arbetat med sedan tidig höst. Vi räknar därför med att det kan vara klart inom kort och presenteras först för äldrenämnden och sedan vidare i staden.

Ersättningssystemet som sådant behöver trimmas. Det ger nämligen inte full effekt, och ska man i praktiken öka anslagen till hemtjänsten vill vi också se att det blir resultat. Ett av de många bekymmer som vi har poängterat med detta system är just det som kallas ställtid eller den tid det tar att gå mellan de olika äldre som det handlar om eller när man gör den här typen av uppgifter det är frågan om. Detta ligger med i äldreförvaltningens uppdrag. Man ser över ett rimligt system. Man har referensgrupper där det ingår hemtjänstutförare, både kommunala och privata. Man har olika typer av bollplank för att nu ta fram ett system som känns tryggt och som vi ska kunna implementera så snart det bara går. Jag räknar med att ett åtminstone första förslag ska kunna presenteras för äldrenämnden inom kort.

Jag vill därför påstå att vi agerar. Vi ser också till att vi skapar ekonomiska förutsättningar för hemtjänsten genom den ökning som vi i praktiken redan har fattat beslut om: 140 miljoner till förstärkning av hemtjänsten.

Jag tycker nog att vi har på fötterna när det gäller hemtjänsten i Stockholm, även om Mirja inte tycker att jag har svarat på dina frågor, vilket du inte heller brukar tycka att jag gör. Det gäller hela Stockholm, ytterstad som innerstad.

Anförande nr 15

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande, fullmäktige! Referensgrupper talar Joakim om. Jag hoppas verkligen att du också har personal med och inte bara utförare. På Södermalm, om vi flyttar till en annan stadsdel, har man till exempel mätt gångtiden med gps. Men gps går inte att installera för gång. Gps går bara att använda för bil och cykel, vilket innebär att om man går mellan brukarna så måste man hålla samma fart som Stockholms cyklister, och jag lovar att de håller hög fart!

Jag tror att det är väldigt viktigt att man har personalen med sig, för de är de enda som kan beskriva vad det är som egentligen behövs. Givetvis är utförare bra att ha med, men det är jätteviktigt att ha med dem som arbetar med hemtjänst dagligdags i en sådan diskussion för att vi ska kunna få tider som faktiskt fungerar, i Husby, på Södermalm och Östermalm – överallt i staden.

Sedan är jag hyfsat nöjd med din budget, Joakim Larsson. Men jag hade lite mer pengar i min!

§ 6 Interpellation om barns språkkapital och vårdnadsbidraget (nr 2011:26)

Anförande nr 16

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 17

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag måste säga att jag förvånas lite över det svar jag fick från finansborgarrådet. Det jag och vi alla som läser någonting om utbildning, betyg och sådant vet är att 2010 kunde vi se att barn till föräldrar med endast grundskoleutbildning har ett genomsnittligt meritvärde på 158,5. Barn i familjer med minst en gymnasieutbildad förälder har ett lite högre meritvärde. Det snittet ligger på 193. Har man minst en förälder som är högskoleutbildad ligger det genomsnittliga meritvärdet på 230,2. Med föräldrar som har högre utbildning har man alltså större förutsättningar att få bättre betyg.

Vi vet också att om man är nyinvandrad i Sverige så har man i snitt lägre betyg, vilket oftast beror på att man inte har språket. Däremot ser vi att efter sex sju år i Sverige försvinner alla dessa skillnader. Då ser man inte längre några som helst skillnader i medelbetyg eller meritvärde mellan barn som är födda i eller utanför Sverige. Däremot ser man återigen lika tydligt skillnaden i skolresultat beroende på ens föräldrars utbildningsnivå. Tyvärr vet vi att som det ser ut i dag är det väldigt många som tar ut vårdnadsbidrag i delar av vår stad, framför allt ytterstaden, som tillhör grupper som har haft det väldigt tufft på arbetsmarknaden, mycket beroende på att de saknar en utbildning.

Det här är saker som vi vet och som är belagda med fakta. Det vi *inte* vet är hur det påverkar de här barnen som är hemma med föräldrar som tar ut vårdnadsbidrag att vänta med att påbörja den pedagogiska utbildningen. Vi vet inte om det påverkar deras förutsättningar framöver eller inte. Att då inte ha någon plan på att följa upp och göra en utredning om huruvida det faktiskt ger effekter för barnen framöver gör mig ganska bestört, och det är det som förvånar mig med det svar som är hopskrivet.

Jag ser inte det här som en fråga om föräldrarnas valfrihet, för det är faktiskt ett incitament att stanna hemma med barn. Föräldrarna kan ju oavsett vårdnadsbidraget välja hur man vill göra med förskolan eller huruvida man vill vara hemma. Nu har ni valt att införa ett incitament för att få föräldrar att stanna hemma, men ni vill ändå inte utvärdera vad det får för effekt för barnen.

Jag tycker att det ska vara självklart att utvärdera den politik man för, utvärdera sådana incitament som man sätter upp, ha tydliga mål och faktiskt se att de resultat man vill uppnå fås. Jag ställer mig därför lite frågande till att finansborgarrådet tycker att det är okej att handskas så vårdslöst med våra skattepengar.

Anförande nr 18

Borgarrådet N o r d i n (M): Tack, Emilia Bjuggren, för interpellationen! Det är naturligtvis ett högst relevant och viktigt ämne som den här interpellationen tar upp.

Om Emilia var besviken på mitt svar var jag kanske lite besviken på inlägget här som var väldigt polemiskt med en gång, i stället för att liksom föra en saklig diskussion kring detta, för det är onekligen väldigt intressant.

Det är inte så att jag tycker att den här frågan är ointressant eller att jag är vårdslös som inte nu har någon utvärdering på gång. Jag är övertygad om att det här kommer att studeras, men jag tycker att det vore mycket bättre om oberoende forskning gör detta i framtiden.

Man ska dock komma ihåg att även om ni socialdemokrater har lagt ned mycket energi på frågan om vårdnadsbidraget som ni verkligen verkar ogilla ända nedifrån lilltån så är det inte så väldigt många Stockholmsföräldrar som har utnyttjat det. Det ligger en del i vad Emilia Bjuggren säger, att man kan se skillnader mellan stadsdelar, dock inte så att det är svart eller vitt. Det vet vi sedan tidigare. Vi har tidigare haft interpellationer kring detta och redovisat hur det ser ut stadsdelsvis. Nu har jag inte med mig någon aktuell statistik i dag om det, men det har ändå visat att det här förekommer över hela staden.

Vårdnadsbidraget är ett komplement till allt det andra som vi erbjuder småbarnsföräldrar i fråga om en bra förskola upp till tre års ålder. Jag tror att man måste komma ihåg de begränsningar som är. Vårdnadsbidraget är upp till tre års ålder. Jag skulle vilja säga att summan inte heller är så hög att man kan använda det som ett argument: att vi liksom rycker föräldrar över till det här om de själva inte vill. Här måste det verkligen handla om att man tror att detta är det bästa för just mitt barn.

För mig är alltså vårdnadsbidraget ett komplement i Stockholms stads stora utbud av förskola och barnomsorg för de minsta. Det är något som jag ser framför mig, och jag är lika intresserad som Emilia Bjuggren av att man studerar om det får effekter på något sätt, negativa eller kanske positiva för någon. Jag ser gärna att oberoende forskare gör detta, men jag utesluter inte på något sätt att även staden kan göra en uppföljning, men det är lite för tidigt ännu. Vårdnadsbidraget har inte funnits så länge, och det är en ganska lite population. Det kan man mycket väl tänka sig att göra.

Jag tycker därför, fru ordförande, att det är en intressant fråga, men jag tycker att Socialdemokraterna väljer att göra lite väl mycket polemik av den.

Anförande nr 19

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag tycker att det är intressant att Sten Nordin säger att jag går i polemik medan han vill ha en diskussion, för det är ju precis en diskussion jag så gärna önskar. Det är därför jag vill se den här utvärderingen – så att vi faktiskt kan ha något slags rimligt underlag för att föra den här diskussionen vidare just för att jag, precis som Sten Nordin påpekar, verkligen är stenhård motståndare till detta.

Jag tror också att det för vissa personer är mycket pengar, även om jag förstår att det inte är det för finansborgarrådet. Det finns fortfarande människor för vilka 3 000 kronor är väldigt viktiga att få som tillskott i familjekassan.

Jag är därför lite trött på att stå och bolla fram och tillbaka – ja, nej, ja, nej, ja, nej. Därför tänker jag att ett väldigt vettigt sätt att komma vidare är att göra en ordentlig utredning så att vi vet vad detta får för konsekvenser för de barn som tvingas stanna hemma, för barnen tvingas onekligen, oavsett system.

Som jag uppfattar det är ni inte intresserade av att ta det initiativet utan kommer att vänta tills någon annan gör det, vilket jag i och för sig också tror kommer att hända, men jag hade önskat att vi skulle kunna få till en utvärdering ganska snart så att vi kan föra den här diskussionen på ett rimligt och vettigt sätt framåt.

Anförande nr 20

A w a d H e r s i (MP): Den här interpellationen tar upp en viktig del, nämligen barns språkutveckling i tidig ålder. Just därför är det viktigt att just barn som inte har svenska som modersmål kommer in tidigt i en miljö där man använder svenska. Jag kommer från den stadsdel som har flest föräldrar som har ansökt om vårdnadsbidrag, och det vi ser är att barn i familjer där det finns flera barn introduceras i skolan först i första klass, alltså barnen är borta från barnomsorgen och gör sin introduktion först när skolplikten träder in.

Jag tycker inte att det här är rätt. Jag tycker att det är viktigt att man omprövar det här. Jag tycker inte heller att det här är bra ur jämställdhetssynvinkel. Det är nämligen så att konstruktionen på vårdnadsbidraget är dålig. Vårdnadsbidraget är inte pensionsgrundande, och jag anser att de kvinnor, ofta invandrarkvinnor, som väljer att stanna hemma får betala detta även på äldre dagar.

Det har faktiskt på sina ställen blivit så att det blir viktigt att stanna hemma, för då behöver man inte anmäla sig till jobbtorg som många uppfattar som vuxendagis. Just därför tror jag att det här är en kostnad som stockholmarna kommer att få betala längre fram.

§ 7 Interpellation om läxor och läxhjälp i Stockholms skolor (nr 2011:27)

Anförande nr 21

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag ber att få hänvisa till det utdelade skriftliga svaret.

Anförande nr 22

R a n a C a r l s t e d t (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tackar borgarrådet för svaret på frågorna. Det är roligt att se att borgarrådet anser att det är viktigt att elever ska ha rätt till hjälp med läxorna. Samtidigt blir jag lite konfunderad när hon även säger att det är upp till varje skola att själva klara av det inom ramen för de pengar man redan får.

Läxhjälp är en av de viktigaste satsningarna man kan göra för att utjämna skillnaderna i skolresultat mellan dem som kommer från en bakgrund med studievana föräldrar och dem som inte gör det. Borgarrådet svarar vidare att läxor är en viktig del av undervisningen, och det är säkert sant i vissa ämnen. Själv tycker jag att det är viktigt att våra barn och ungdomar får en möjlighet att gå hem från skolan och vara lediga och inte behöva känna sig oroliga över läxor man inte riktigt vet om man klarar av eller får hjälp med.

Ska vi ha ett skolsystem som bygger på läxor måste vi ge eleverna möjlighet att få den hjälp de behöver i skolan. Därför satsar vi 20 miljoner på läxläsningshjälp och att hjälpen erbjuds av alla grundskolor under handledning av pedagoger, antingen i egen regi eller i samarbete med föreningsliv och högskola. Det är jätteviktigt att denna hjälp finns genom hela grundskolan, för det är alldeles för sent att, som majoriteten föreslår, erbjuda sommarskola efter årskurs 9 när vissa redan slagits ut. Jag tycker inte att det duger. Tycker du att det gör det, Lotta Edholm?

Anförande nr 23

Borgarrådet E d h o l m (FP): Låt mig först slå fast, fru ordförande, att jag tycker att läxor är bra. Jag delar inte uppfattningen att barn ska kunna gå hem från skolan och känna att hela arbetet är avklarat och att man ska vara ledig. Läxor är också ett sätt att förbereda för studier längre fram, och i vissa ämnen är det väldigt viktigt för repetitionens skull. Det är också viktigt att skolorna erbjuder läxhjälp i de fall det behövs, och det gör Stockholms stads grundskolor. Vi har även läxhjälp på nätet, framför allt i matematik där vi till och med har det på åtta olika språk, där man kan gå in och titta på lektioner men också få hjälp med att lösa matteproblem. Jag tycker att det är bra.

Sommarskola har funnits under många år, även under den socialdemokratiska majoriteten, och det är ett sätt att hjälpa elever som har fått underkänt. Jag tror att det är viktigt att det finns kvar, men det ska inte ersätta läxhjälp. Läxhjälp är något som måste finnas kontinuerligt i skolan och som också finns i vår stads skolor, naturligtvis i betydligt högre omfattning i de skolor där behoven är väldigt stora.

Så nog finns det läxhjälp, och det tycker jag är bra och viktigt.

Anförande nr 24

R a n a C a r l s t e d t (S): Jag tycker att det är märkligt att man absolut slår fast de här jättefina ambitionerna samtidigt som man backar genom att inte anslå de resurser som behövs. Det är vad jag egentligen frågar om i den här interpellationen.

Anförande nr 25

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag vet inte riktigt var Rana Carlstedt har fått det ifrån att vi inte anslår resurser till läxhjälp i vårt resursfördelningssystem. Självklart gör vi det, och genom det socioekonomiska systemet vi har i Stockholm så går det stödet självklart till skolor som har ett betydligt större behov av läxhjälp än vad man har i andra skolor, liksom vi har ett centralt stöd där det går resurser direkt, till exempel genom mattekurs på nätet. Så nog anslås det resurser. Stockholms stad satsar också betydligt mycket mer på sin grundskola än vad socialdemokratiskt styrda Malmö och Göteborg gör.

§ 8 Interpellation om hemtjänstfusket (nr 2011:28)

Anförande nr 26

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag ber att få hänvisa till det utdelade svaret.

Anförande nr 27

R a n a C a r l s t e d t (S): Tack, Joakim Larsson, för svaret! Man kan utan att överdriva säga att det har stormat en del kring Carema den senaste tiden. Min interpellation skrev jag ju en tid innan den här stormen som nu har varit, men den handlar till stor del om samma sak – kvaliteten i våra verksamheter och hur den tyvärr urholkats av borgarnas ideologiskt genomdrivna privatiseringar.

Oavsett om det handlar om att väga blöjor eller fuska med den tid som de äldre har rätt till i hemtjänsten beror det på en enda sak: att de privata vård- och hemtjänstbolagens idé inte går ut på att främst erbjuda service på hög nivå utan på att generera vinst till sina aktieägare.

Jag vet inte heller hur borgarrådet kan stå bakom kommentaren i svaret att konkurrens är bra inom alla områden. På vilket sätt får vi en bättre och mer kostnadseffektiv hemtjänst genom att det finns 120 olika företag som erbjuder hemtjänst? Nyligen hörde jag en medborgare i Farsta som reagerat på alla de olika hemtjänstföretagsbilar som parkerar utanför hans port. Det vore väl ändå mer kostnadseffektivt och mer miljövänligt om det fanns en kommunal utförare som besökte samtliga äldre i samma port?

Jag tycker att det är upprörande att chefer inom den privata hemtjänsten påstår att tiden hos de äldre inte är det viktiga så länge arbetsuppgifterna utförs. Många äldre är i dag ensamma, och det är viktigt att den som kommer dit från hemtjänsten har tid att umgås och prata några minuter. Men det verkar inte vara möjligt med den slimmade verksamhet som de privata utförarna erbjuder för att kunna skapa större vinster. När riskkapital bedriver vård verkar det som att det är brukarna som får ta riskerna medan företagen tar kapitalet. Är det verkligen rimligt, Joakim?

Anförande nr 28

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det här inlägget och även interpellationen får mig att vilja ställa en del frågor till Socialdemokraterna, men låt mig ändå försöka börja med att reda ut det som föranledde interpellationen.

För det första är det så att det finns problem med den schabloniseringen av tiden som vi har. Vi har haft schabloner som har sträckt sig från, och nu avstår jag från att ta alla marginaler, 37 timmar till 54 timmar, ett tidsspänn däremellan som man i sitt biståndsbeslut vet gäller, och då är det klart att om utförarna på plats i hemmet i 37 timmar så känns det alltid som att man är där för kort tid. Det har jag full förståelse för, därför att systemet är uppsatt för att i detta ska baka in en kringtid som i praktiken inte hamnar i den enskildes bostad.

Vi ser över detta system, vilket vi också diskuterade i den tidigare interpellationen här i dag, och vi räknar med att få förslaget presenterat inom ganska kort tid. Det är viktigt att göra detta, för vi har fått höra inte bara från utförare utan också från flera äldre och från också olika enheter som under resans gång har beskrivit det som väldigt besvärande med det nuvarande systemet, och då är det självklart att vi måste se över det.

Där utöver har vi en ekonomisk förstärkning, vilket jag också beskrev i den tidigare interpellationsdiskussionen, en förstärkning som är välbehövlig och som tillsammans med det nya ersättningssystemet kommer att skapa väldigt goda förutsättningar för hemtjänsten.

Men nu kommer vi till det jag tycker är väldigt viktigt att reda ut. Vi har just i dag, tror jag, 133 olika utförare inom hemtjänsten där de äldre får välja utefter vilka som har möjlighet att utföra hemtjänst i ens närmiljö. I praktiken kan alltså den äldre och hans eller hennes anhöriga i Jämför service sitta och titta på de olika betygsättningar som andra äldre har gjort i de här olika fallen för att hitta det som passar allra bäst. Det kan vara utförare med särskild inriktning, en särskild nisch, särskilda kunskaper i vissa språk och så vidare.

Detta vill ni ersätta med en kommunal utförare för att det står för många bilar på parkeringsplatsen. Det är ju fullständigt makalöst. Det kan väl inte vara så att vi ska ha *en* kommunal utförare, punkt slut, när vi nu har fått in så många utförare som gör ett fantastiskt arbete och som med det här nya systemet som vi håller på att införa och det faktum att vi också tillskjuter stora medel till hemtjänsten kommer att innebära massor för hemtjänsten. Valfriheten är inget man kan bara negligera, och jag trodde att Socialdemokraterna nu för tiden talade lite mer om valfrihet än vad det lät som i detta inlägg.

Anförande nr 29

K a r i n R å g s j ö (V): Man ser framför sig hur det sitter en massa 80-, 90- och 100-åringar och väljer bland dessa mer än 120 utförare, Joakim. Lätt som en plätt, Carema eller Attendo – det är bara att slå till!

Men det här handlar om företag. Har ni inte lärt er någonting under den senaste tidens debatt? Det här är ju företag som för det första tar våra skattepengar och drar till skatteparadisen. För det andra är detta politiska beslut. De är business-minded! Det har varit stora uppslag i tidningarna, där man kan följa hela bolagsstrukturen. Det här handlar om bedrägeri, kan man säga. Ni brukar vara oerhört strikta när det gäller bidragsfusk, det har ni lyft fram i hela er politik. Så ni borde slå till här också, tycker jag – 2 miljoner från Farsta. Sedan kan man titta på resten av stadsdelarna.

Saken är den att för att kontrollera de här bolagen som vill casha in pengar så måste vi bygga ut en fantastiskt stor kontrollapparat i Stockholm, och det är pengar som tas från äldreomsorgen. Jag måste säga att ordet ”valfrihet” rimmar illa med exempelvis situationen på Södermalm där man bara har de privata aktörerna att välja emellan, i alla fall när det gäller exempelvis boendeservice.

För mig är det som om ni har befunnit er i en annan värld under den diskussion som har varit. Det handlar om stora företag. Det handlar främst om Carema, Attendo och Aleris som stadens skattebetalare går in med ganska stora summor i, och vad får vi för dessa pengar? Ja, i Farsta tar de ytterligare 2 miljoner och för ut ur stadsdelen genom att inte uppfylla sitt uppdrag.

Ni borde göra något slags kritisk granskning av det ni har genomfört. Ni har haft och har fortfarande en fundamentalistisk syn och tror att ni kan förlita er på de här stora bolagen så kommer allt att bli frid och fröjd. Men så har det tyvärr inte varit, Joakim. Snarare har det blivit eländes elände.

Anförande nr 30

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Detta bör kanske debatteras i ytterligare något sammanhang, för det här måste nog redas ut. Var står Socialdemokraterna i den här frågan? Alla de 133 utförare som finns tillhör inte de stora företagen som Karin Rågsjö pratar om. Många av dem är små enheter med specialinriktning som förgyller människors liv. Ni pratar om enskilda aktörer som genom sitt entreprenörskap har gett sig in på att försöka skapa en bättre situation för enskilda äldre genom sin lilla nisch. Det är detta det handlar om. Ni verkar över huvud taget inte vara ute i verksamheten och se vad som händer. Vi har 133–135 aktörer som de äldre kan välja mellan. De kan också välja bort de enskilda aktörerna om man inte är nöjd, Karin Rågsjö. Det är viktigt att veta. Vi har i dag en diskussion om tre utförare i den här salen, och i samma andetag pratar vi om alla över 130. Det är inte riktigt dra att alla över en kam.

Dessutom är det så att om en aktör inte sköter sig drar man in tillståndet. Om man bara går på en uppgift och sedan inte går till botten med den vet man inte heller vad som har hänt. De sker ibland en förändring av detta antal på 133. Ibland är vi nere på 130 och ibland är vi uppe på 135. Det sker förändringar när man ser att de inte håller måtten. Det är ofta ekonomiska skäl som gör att det inte har gått riktigt till, och då blir de av med tillstånden och möjligheten att utföra hemtjänst. Till syvende och sist handlar det om den äldres val. Det är mycket viktigt att vi fortsätter att utveckla detta och ser till att den äldre får påverka detta tillsammans med sina anhöriga och välja det som känns bäst.

Livet går inte under, Karin Rågsjö, för att allt inte bedrivs kommunalt. Vi ska däremot ha ett system där vi alltid följer upp och ser till att de som inte sköter sig också tappar sina möjligheter att bedriva detta. Det har vi, och det fungerar inom hemtjänsten. Jag tycker dock inte att det är särskilt upplyftande att höra Socialdemokraterna i den här talarstolen säga att Vänsterpartiet talar väl och har slagit hål på diskussionen om hemtjänsten. Det betyder att Socialdemokraterna har tagit ett stort steg åt vänster i den här frågan, och det tror jag inte att de äldre i den här staden blir särskilt lyckliga över.

Anförande nr 31

K a r i n R å g s j ö (V): Vi hoppas att väldigt många tar steget åt vänster 2014 när skandalerna har blivit för många. När ni talar om de här entreprenörerna låter det som om det var Sörgården och att det var små, fina familjeföretag, att det var

nuttepluttigt, att allt fungerade jättebra och att all vinst gick in i verksamheten. De är de stora som vinner de upphandlingar som görs i Stockholm. Det är de stora företagen Carema, Attendo och Aleris. Så är det. Det är väldigt stora. För Vänstern är det helt ofattbart att vi har företag i Stockholm, i Sverige, där våra skattepengar försvinner ut åt sidan. Det är helt otroligt. Just därför blir man ännu mer förvånad när man ser att Carema i Farsta inte har levererat de här besöken för 2 miljoner. Det är ganska mycket pengar. De är ganska många äldre personer som inte har fått det de ska få.

På tidningarnas ledarsidor kan man läsa att ordet ”valfrihet” är en chimär, och det säger forskare också. Valfrihet är om jag som äldre kan titta på vad jag behöver, få mer tid för samtal, få en dusch till och så vidare. Valfrihet för er är inte de äldres valfrihet, utan det är företagens valfrihet.

§ 11 Muntlig frågestund

Fråga nr 1. Hur förklarar man felräkningen genom USK som därmed drabbade Bromma stadsdelsnämnd och äldreomsorgen med 20 miljoner kronor?

Anförande nr 32

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande, fullmäktige! Du längtade efter att jag skulle ställa frågor till dig, Sten. Nu får du en fråga. USK har lämnat en felaktig prognos när det gäller antalet äldre i Bromma. Deras underlag pekar framför allt på att det finns mycket färre äldre med behov av omsorg än vad det finns i verkligheten i Bromma. Bromma har inte heller fått kompensation för den felaktiga prognosen, vilket givetvis orsakar ekonomiska problem för äldreomsorgen i Bromma. Budgethållningen blir sämre, och framför allt säger man att nu har man börjat snåla i biståndsbedömningen för att man ska få pengarna att räcka. Man tar också från andra resultatenheter där de har sparat pengar.

Min fråga till dig, Sten, är: Varför har inte Bromma fått kompensation för den helt klart felaktiga prognosen från USK?

Anförande nr 33

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Tack för frågan, Mirja! Det är trevligt att få diskutera med dig. Det här är ett prognosfel från USK innan de privatiserades. Det blev fler hundraåringar i Bromma än vad nycklarna räknade med. Därmed förstår både du och jag att det blev fler som behövde hjälp på olika sätt. Det inträffar nog då och då med vårt system med stadsdelsnämnder som vi har haft sedan 1996. Vi hade även nycklar innan dess när vi hade sociala distriktsnämnder. Jag har själv suttit i sociala distriktsnämnden i Maria-Högalid och fört diskussioner med Stadshuset om till exempel nycklar när det gällde funktionshindrade. Många funktionshindrade bodde där på grund av de anpassade bostäder som fanns, men det fångades inte upp i nycklarna.

Jag är den första att säga att nycklarna inte är hundra procentiga, utan de måste hela tiden bearbetas och granskas. Det har man också gjort här eftersom man har sett det här felet. För 2012 ändrar man nycklarna för Bromma stadsdelsnämnd och tar hänsyn till den förändring i befolkningssammansättningen som det handlar om.

Sedan har vi frågan om kompensation. Stadsdelsnämnden klarar sin budget, och jag är helt övertygad om att den också klarar sin kvalitet i äldreomsorgen. Uppdraget är inte bara att hålla budgeten, utan man ska också klara sin kvalitet. Året är inte slut ännu. Vi har inte sett hur det landar till slut. År 2012 gör vi en justering i nycklarna.

Anförande nr 34

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande, fullmäktige, Sten och åhörare! Nu blev det ett väldigt tekniskt snack om nycklar hit och dit. Problemet när man inte kompenserar i år är att man snålar med biståndsbedömningen. Vad innebär det att

man snålar med biståndsbedömningen? Jo, det innebär att de äldre som biståndsbedöms kanske inte får den hjälp de behöver. Det är vad det innebär. Det innebär att personalen som ska utföra insatserna hos de äldre får en allt sämre arbetsmiljö. Det innebär också att för att klara budgeten tar man från de resultatenheter som helt lagligt har kunnat bygga upp ett visst överskott för att klara fluktueringar i sin verksamhet om de inte har tillräckligt med barn eller ett tomt rum på ett äldreboende. Då måste man ha en buffert för att inte behöva minska bemanningen. Det här är vad som händer i praktiken om vi låter bli att prata nycklar och tekniska lösningar. Det är människor som kommer att drabbas av det här.

Bromma stadsdelsnämnden har begärt i tertialrapport 2 att få kompensation för den felräkning som USK har gjort. Det spelar ingen större roll om det skedde före eller efter privatiseringen.

Anförande nr 35

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag retades bara lite genom att nämna det här med privatiseringen. Det måste nog tyvärr bli lite tekniskt eftersom det handlar om nycklar. Oavsett om det har varit Sten Nordin eller Mirja Räihä Järvinen som har styrt den här staden fördelas det med nycklar. Det gjorde även Socialdemokraterna när ni satt vid makten. Ni fördelade med nycklar. Det finns inte så väldigt många andra rimliga metoder när man har stadsdelar som ska få en påse pengar som de ska kunna använda. Ibland behöver man justera de här nycklarna.

Jag håller med om att det ibland blir eftersläpningar. Sådant inträffar, och det gäller att rätta till det så fort som möjligt. Det förs alltid en diskussion. Samtidigt vet både du och jag – inte i fallet Bromma för där är det uppenbart att det var fel i nycklarna – att man ganska snabbt drar slutsatsen att det är fel på nycklarna. Det kan vara ett metodfel i det egna arbetet också. Men man ska inte ha en biståndsbedömning som avviker från den övriga stadens. De reglerna gäller fortsatt även i det här fallet.

Anförande nr 36

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Ordförande! När man pratar med den personal som arbetar med äldreomsorg och hemtjänst framgår det att det är ett faktum att biståndsbedömningen är snålare. Om någon får ett ökat vårdbehov är det inte så enkelt att få ersättning för det ökade vårdbehovet just nu i Bromma på grund av att man ska klara av att hålla budgeten.

Jag förstår att vi måste ha ett tekniskt system för att vi ska kunna skicka pengar till stadsdelsnämnderna, Sten. Men när vi ändå har en så stor central medelsreserv i den här staden, och den har faktiskt varit väldigt stor under hela den tid som du har varit finansborgarråd, vore de väl ändå lite klädsamt att kompensera för felräkningen när USK räknar fel och själva medger det, så att man kan fortsätta verksamheten som vanligt och inte behöver ta pengar från andra enheter som har råkat spara ihop till en buffert.

Anförande nr 37

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Tack för berömmet för de stora reserverna! De är viktiga att ha. Det visar också att man kan ha stabilitet i verksamheterna. Vi visar också att vi 2012 kan justera de felaktigheter som har funnits i underliggande prognoser i äldreomsorgen i Bromma. Vi kan också satsa på en rad andra sätt som Joakim Larsson har visat när det gäller hemtjänsten.

Jag vill också säga att vi är otroligt noga med att jobba med biståndsbedömningen. Den ska vara likartad över staden. Jag vore den första att resa ragg mot en biståndsbedömning som åker hiss upp och ned beroende på stadsdelens ekonomi, nycklar eller sådant. Vi jobbar med att få en likartad biståndsbedömning över hela staden. Det är ett arbete som vi verkligen menar fullständigt allvar med. Sedan kan enskilda stadsdelar jobba med metodfrågor eller med annat, men det har inte att göra med att den äldre inte ska kunna känna trygghet och få den hjälp man har rätt till.

Fråga nr 2. Kompensation för kostnader för ekonomiskt bistånd

Anförande nr 38

A w a d H e r s i (MP): Ordförande, fullmäktige, stockholmare! I september stod jag här och ställde en fråga till finansborgarrådet Sten Nordin om kostnadsökningarna för försörjningsstödet. Jag uttryckte Miljöpartiets oro för den negativa utvecklingen i många stadsdelar. Borgarrådet Sten Nordin lovade att man skulle kompensera stadsdelarna för den kostnadsökningen.

Nu har jag läst i tertialrapport 2, som ska diskuteras lite senare. Jag har inte sett att man kompenserar stadsdelarna fullt ut för den här kostnadsökningen. Jag undrar helt enkelt hur det är med det löftet, Sten.

Anförande nr 39

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Tack för frågan, Awad Hersi! Jag håller mitt löfte. I tertialrapport 2 följer vi prognosen från augusti och lägger ut, tror jag, ytterligare 17 miljoner till stadsdelarna när det gäller ekonomiskt bistånd. Egentligen har jag tummat lite på hur vi brukar göra, för det finns en senare prognos som säger att det skulle räcka med 9 miljoner. Jag har känt en tveksamhet om det verkligen är så, och därför lägger vi ut 17 miljoner till stadsdelarna nu.

Jag har konstaterat att Miljöpartiet i sin reservation går rakt av på stadsdelarnas prognoser, och det kan ju te sig sjyst att göra det, men mina erfarenheter som finansborgarråd från tidigare år är att de prognoserna har varit, om man får uttrycka det så, pessimistiska. Det är kanske inte så konstigt. Man har inte försökt bluffa på något sätt, men man har en mer pessimistisk prognos än vad utvecklingen sedan visar. Jag tror inte att det skulle kunna vara ett fungerande system att fullmäktige kompenserar direkt i tertialrapport 2 för stadsdelarnas egna prognoser. De ändrar sig, och det tycker jag att vi ska tänka på.

Det löfte jag gav dig och andra från den här talarstolen uppfylls i tertialrapport 2. Vi lägger ut mer pengar till stadsdelarna när det gäller ekonomiskt bistånd.

Anförande nr 40

A w a d H e r s i (MP): Det är inte riktigt så. Det stämmer att man föreslår 17 miljoner extra i tertialrapport 2, men stadsdelarna har mycket större underskott. Det finns bara en stadsdelsnämnd, nämligen Hässelby-Vällingby som ni har kompenserat. Jag tycker att det är ganska ledsamt att Alliansen inte tror på den uträkning som finns från stadsdelarna i tertialrapport 2. Det här underskottet kommer att öka, och det har redan gjort det. Valet är att man ska ta medel från kärnverksamheterna, och du lovade att det inte skulle ske, Sten.

Anförande nr 41

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Jag tror inte att Annika Billström heller direkt lade ut i tertialrapport 2 vad stadsdelarna hade prognostiserat. Det är inte min minnesbild, och så kan man nog inte jobba. Däremot är det så att ekonomiskt bistånd inte ska påverka andra verksamheter, och det har jag också varit tydlig med. Det är en speciell problematik i Hässelby-Vällingby, och jag förmodar att de kommer att landa på ett underskott i bokslutet. Man kommer inte att hinna jobba igenom detta under innevarande år.

Men vi kan inte lägga ut generellt till alla stadsdelar. Att det finns en stadsdel där situationen på något sätt har förändrats mycket, och det håller man på och borrar i nu, kan man inte använda som underlag för att lägga ut pengar till alla stadsdelar. Den problematiken får vi lov att hantera i samband med bokslutet.

Anförande nr 42

A w a d H e r s i (MP): Vi i Miljöpartiet tycker inte att kvaliteten i skolan eller äldreomsorgen ska bero på var någonstans i Stockholm man bor. Vi tycker att det ska vara samma kvalitet. Det ska vara likvärdigt. Men den senaste tiden har vi sett en utveckling där verksamheten för försörjningsstöd har varit underfinansierad. Den har gått med underskott år efter år. Jag kan inte se annat än att detta kommer att gå ut över kärnverksamheterna. Jag tycker att man ska sluta med det. Vi tycker att man ska ha två olika anslag, ett till kärnverksamheterna och ett annat till försörjningsstödet, som det var före 2006.

Anförande nr 43

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Det återstår väl att visa om det systemet var så mycket mer framgångsrikt. Jag vill minnas att vi då hade rätt stora underskott i hela försörjningsstödsbudgeten, och det är inte heller bra. Det påverkar sedan stadens totala budget och slår igenom senare. Det är inte någon lycklig situation. Man ska ändå vara rättvis.

Jag har respekt för att man tar upp bekymmer med stadsdelar som har underskott när det gäller detta, men man ska se helheten i Stockholm. Trots en växande befolkning minskar den procentuella andelen som är beroende av ekonomiskt bistånd. Den ökar inte, utan den minskar. Det har vi klarat. Vi har haft ett mycket framgångsrikt arbete. Det är kopplat till jobbtorgen, som Miljöpartiet tyvärr verkar väldigt skeptiska till. Jag hoppas att jag kan övertyga er i den riktningen. Det har varit en av nycklarna till

att nå framgång när det gäller det ekonomiska biståndet. Sedan ska vi se till att fördelningen av pengar träffar så rätt som möjligt.

Fråga nr 3. Vem sponsrar vem? – Belysning

Anförande nr 44

K a r i n R å g s j ö (V): Jag läser i ett pressmeddelande: Skyltsöndagen den 20 november invigs Stockholms jul, Stockholms eget tidernas mest omfattande julbelysningsprojekt för city. 671 644 ljus ska göra city tryggare, vackrare och mer stämningsfullt och stärka staden som besöksdestination. Det är första gången en specialdesignad julinstallation uppförs på Svampen.

Nu visade det sig att den här installationen väckte en del irritation. Det var nämligen smygkylklam för *Alvin och gänget 3*, som är en familjefilm från det inte alltför fattiga bolaget 20th Century Fox. Marknadschefen där säger: Som alltid när man gör något första gången väcker det uppmärksamhet, och uppmärksamhet är alltid bra. Fast vi hade aldrig väntat oss att det skulle bli en sådan här uppmärksamhet, säger Mattias Lundin, som är marknadschef för detta företag. Han är väldigt glad för den här uppmärksamheten säger han på dagensmedia.se.

Då frågar jag dig Ulla: Hade ni ingen koll?

Anförande nr 45

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Herr ordförande, Karin! Jag kallar inte det här för smygkylklam. Det var ganska påtaglig reklam. Den ansökan som hade lämnats in om juldekoration på Svampen innehöll en skiss på några tomtar och en gran. Det är allmänt känt att det inte är tillåtet att ha reklam på Stureplan. Hade man lämnat in en ansökan som var i enlighet med det som sedan avtäcktes hade man inte fått tillstånd att göra detta på Stureplan.

Anförande nr 46

K a r i n R å g s j ö (V): Jag frågar vidare. Jag kan förstå att du kände en viss förvåning när du stod där själv, men det måste ha varit någon som hade tittat på de här och sett att det inte var tomtar och gosiga rådjur utan att det var någonting helt annat. Den här marknadschefen på Century Fox säger så här: Vi hörde att det var planer på att göra någonting med julbelysningen i Sverige. Vi diskuterade detta och kom fram till att göra någonting som passade *Alvin och gänget*. Hur såg det här arbetet ut då, frågade reportern. Vi är en av sponsorerna, och det har funnits en prislapp, men exakt hur pengarna har fördelats kan jag inte säga något om.

Då undrar jag om städernas julbelysning ska kunna köpas och användas i marknadsföringssyfte. Hur stor plats ska reklamen få ta av det offentliga rummet? Det kanske inte bara slutar med *Alvin och gänget*. Det kan sluta med en tomte från Century Fox i varje hörn till slut om man inte ser upp.

Anförande nr 47

Borgarrådet H a m i l t o n (M): City i Samverkan är ett samarbete mellan Stockholms stad, fastighetsägare i centrum, Handelskammaren och flera andra aktörer. City i Samverkan har sedan lång tid kommit med ett önskemål om att vi skulle göra någonting som attraherar folk att komma och besöka Stockholm under den mörkare tiden av året också. Vi har nått fantastiska framgångar när det gäller besök under sommarhalvåret.

Då kom den här idén om Best Christmas in Scandinavia eller Stockholmsjul fram som ett förslag där man skulle ha en fantastisk julbelysning i Stockholm under december månad. Det gjordes en upphandling. Det var tre olika aktörer som kom in med förslag. Det vinnande förslaget var det som vi ser över gatorna i Stockholm i dag. Det här är ett treårigt samarbete. Staden satsar 6 miljoner kronor under de här tre åren, och City i Samverkan satsar 6 miljoner kronor under de här tre åren. Jag återkommer till den här uppgörelsen alldeles strax om Karin ställer ytterligare en fråga till mig.

Anförande nr 48

K a r i n R å g s j ö (V): Man undrar över det här. Vi lägger in 6 miljoner i det här projektet. Det har blivit en väldigt vacker belysning till och från. Men hur kan man säkerställa att det inte blir en sådan vulgoreklam som det blev på Svampen? Det var verkligen vulgoreklam för den här filmen. Jag undrar hur ni ska säkerställa det. Dessa 6 miljoner ger också de här företagen mycket. Century Fox har ju fått ut väldigt mycket av den här installationen. Filmen har blivit extremt uppmärksam. Man räknar i spaltmeter hur mycket pengar man får in via den här typen av reklam. De kan ju skratta hela vägen till filmlokalen i Hollywood. Hur ska ni säkerställa detta?

Anförande nr 49

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det jag tänkte säga tidigare var att när det gäller City i Samverkans del i detta, de här 6 miljonerna, jobbar de med att hitta sponsorer och ta in pengar den vägen. Staden har inte alls varit involverad i det arbetet, utan det är helt och hållet City i Samverkan som gör det. De har uppenbarligen i något sammanhang stött på Fox och tyckt att det var en intressant sponsor. Man har uppenbarligen inte förstått att det inte bara går att skifta idé från den man har lämnat in till den som man sedan uppförde. Det är väl en lärdom som alla får ta till sig av detta. Det är ganska tydligt att det inte är okej att man gör på det sättet.

Det var också därför som trafikkontoret var väldigt tydliga med att man måste ta ned den här installationen för den är inte förenligt med stadens regelverk. Man kan inte sätta upp reklam överallt, utan man behöver tillstånd för det. Det finns tillstånd på vissa ställen för just reklamgrejer. Du behöver inte vara orolig för det. Det jag tycker är tråkigt är att hela den här historien har lett till att man har missat de här fantastiska julbelysningarna som är hela grejen.

Fråga nr 4. Enskede Nya Servicehus

Anförande nr 50

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Jag skulle vilja ställa en fråga om Enskede Nya Servicehus. Jag ser en del paralleller med Koppargården. Båda drevs ju tidigare av Carema. När det gäller Koppargården valde ni att bryta avtalet efter de rapporter om vanvård som kom till oss bland annat. Jag skulle vilja veta hur ni resonerar kring Enskede Nya Servicehus där det också har varit ganska turbulent. Såvitt jag förstår har en 87-åring avlidit, i alla fall som verkar, till följd av ganska otäck vanvård. Ärendet är anmält till Socialstyrelsen.

Det jag har hört från staden sida officiellt är att MAS:en har uttalat att hon är tacksam för att de anhöriga har anmält det till Socialstyrelsen. Jag undrar vad ni har gjort när det gäller Caremas drift av Enskede Nya Servicehus. Kommer de att få fortsätta eller är ni beredda att bryta avtalet? Eller är det så att vi väntar på Socialstyrelsens dom, och när faller i så fall den?

Anförande nr 51

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Tack för frågan, Roger Mogert! Enskede Nya Servicehus är ett servicehus och inte ett vård- och omsorgsboende. Det är en viss skillnad i karaktären på dessa boenden. Det stämmer att det är samma aktör som driver dem även om det är olika ledningar i övrigt. Det som har framkommit till staden centralt är att stadsdelen har haft frågan uppe till diskussioner i nämnden. Man har diskuterat det enskilda fallet eftersom det har varit en anmälan. Regelverket kräver faktiskt att man gör det om det inträffar någonting.

Dessutom har det varit diskussioner om journaler. De har valt att inte använda det datasystem som staden påkallar och så vidare. Det har varit en del olika frågeställningar kring servicehuset, men faktum är att med den uppföljning vi har i dag är det stadsdelarna som går igenom det tillsammans med de medicinskt ansvariga sjuksköterskorna som finns på plats för att se hur avtalen efterlevs. Det är i den uppföljningen som vi befinner oss just nu. Det är stadsdelen själv som avgör om man tycker att de har uppfyllt de krav man ställer och om de har åtgärdat de fel och brister som man eventuellt upptäcker vid en uppföljning. Bestämmer sig stadsdelen sedan för att höra av sig till staden centralt må de göra det, men vi vet inte riktigt var de har landat ännu. De är mitt uppe i den processen.

Anförande nr 52

Borgarrådet M o g e r t (S): Du pratar om att det är två olika ledningar, och det är det naturligtvis. Å andra sidan måste man konstatera att jag och många andra har fått en bild av att Carema förefaller ha haft en ganska osund företagskultur. Det handlar inte bara om två enskilda verksamheter, utan det har varit många verksamheter i hela landet där både anställda och medborgare har ifrågasatt verksamheterna. Det finns väl all anledning att ha fokus även på detta.

Jag tolkar ditt svar så att det enbart är upp till stadsdelarna och att staden centralt inte avser att göra någonting. Så länge stadsdelens politiska majoritet inte gör någonting kommer ingenting att ske härifrån. Har jag förstått det rätt?

Anförande nr 53

Borgarrådet L a r s s o n (M): Nej, men uppföljningsansvaret för att se att avtalen följs av de entreprenörer som finns i staden ligger på stadsdelarna. Det kan man tycka vad man vill om, men det är så ansvaret ligger. De har medicinskt ansvariga sjuksköterskor. Vi kommer att införa ett nytt system som innebär att vi får en central enhet i staden som knyter till sig både läkare och sjuksköterskor. Där kommer man att ha möjlighet att snabbt göra inspektioner på enskilda boenden oavsett om de är privata eller kommunala. Det vore väldigt bra att kunna göra i de fall det inkommer synpunkter antingen från anhöriga, personal på boendet eller möjligen de äldre själva.

De signaler av den karaktär som du beskriver som kommer i dag från boende är sådant som kommer till stadsdelen och den medicinskt ansvariga sjuksköterskan som utifrån sitt regelverk skriver rapporteringen. Stadsdelen har i dag uppföljningsansvaret, och det är där vi är i processen i dag. I framtiden kommer vi också att se en inspektionsenhet som jag tror kommer att vara väldigt bra för staden.

Anförande nr 54

Borgarrådet M o g e r t (S): Du är ansvarigt borgarråd för detta. Det innebär att trots den vanvård som förefaller ha förekommit, det dödsfall som har varit och den anmälan som Socialstyrelsen har fått ser du inte detta som en fråga på ditt bord i dagsläget, utan det är någon annan som utreder och vi väntar på en ny central inspektion som snabbt kommer att inspektera när den någon gång finns på plats. Det innebär i klartext för Enskede Nya Servicehus att åtminstone från Stadshuset sida finns det inga åtgärder på gång och i så fall, får vi väl förmoda, ingen anledning till oro.

Anförande nr 55

Borgarrådet L a r s s o n (M): Mig veterligen har du, Roger Mogert, eller Socialdemokraterna inte haft något att invända mot det reglementet som ligger på äldrenämnden eller det reglemente som ligger på de olika nämnder och styrelser vi har när det gäller hur man ska styra den typen av uppföljning vi pratar om. Det har ni inte haft någonting att erinra mot. Nu ligger uppföljningen och ansvaret på stadsdelsnämnden. Vi har redan i dag ett system som innebär att äldreförvaltningen kan bistå när stadsdelsnämnden vill ha hjälp. Det du säger är att någon annan ska ta över och göra den här utredningen. Vi ska strunta i MAS:ens arbete och vi ska strunta i det arbete som sker ute i stadsdelsnämnden. När de har gjort sitt arbete kommer detta att presenteras för dem som har uppföljningsansvaret, och då kan staden mycket väl bli inblandad. Men vi är inte i den delen av processen nu.

Jag kan inte tolka dig på annat sätt än att du vill förändra systemet totalt och centralisera detta. Där är vi inte i dag. Vi har det här uppföljningssystemet, och där har ni mig veterligen inte reserverat er tidigare, men jag kan ju ha fel.

Fråga nr 5. Avknoppning av kommunal verksamhet

Anförande nr 56

J o n a s E k l u n d (MP): Ordförande, stockholmare, fullmäktige, Sten Nordin och ovanligt många åhörare! Sedan Moderaterna och andra partier tog makten i Stockholms stad 2006 har Stockholms stad sålt ett stort antal välfärdsföretag, får man väl kalla dem, till ett kraftigt underpris till privata aktiebolag. Det här har jag debatterat med Sten Nordin förut. Nu har en åklagare inlett en förundersökning av de här utförsäljningarna till underpris, närmare bestämt utförsäljningarna av fyra förskolor i Årsta och Vantörs hemtjänst. Stadsdirektören Staffan Ingvarsson har uttalat att de bara har följt de centrala riktlinjerna från Stadshuset.

Då skulle jag vilja veta om det politiska ansvaret för de här utförsäljningarna till underpris ska sökas hos de högsta politikerna i Stadshuset, hos kommunstyrelsens borgerliga ledamöter. Håller du med stadsdirektören om det?

Anförande nr 57

Borgarrådet N o r d i n (M): Herr ordförande! Tack för frågan! Jag vill komma med en liten korrigering. Vi tog inte makten 2006, utan vi vann den i val, och vi vann den igen 2010. Man ska vara varsam med orden.

Nu pågår det en utredning av detta. Det som hände med avknoppningarna var att det kom ett utslag från EU-nivån 2008. Då ändrade majoriteten genast detta. Vi avvaktade inte de domar som kom senare. De kom 2009. Vi gjorde genast en förändring av regelverket utifrån detta. Riktlinjerna för avknoppningar har kommit till genom beslut fattade av kommunfullmäktige. Så är det. Kommunfullmäktige har fattat beslut om riktlinjerna. Jag gissar att det var 2006 eller 2007. Jag satt inte själv här då. Det här var inget nytt inslag, utan det har följt det som har gällt för avknoppningar runt om i landet i kommuner och landsting. Man har inte räknat det immateriella värdet. När det finns fler aktörer inom välfärden finns det i dag också en beräkning av det immateriella värdet. Det är inte alltid enkelt att göra, men utslaget från EU-nivån var ju att det immateriella värdet måste räknas med, och så sker nu också.

Jag tänker inte föregripa en rättslig utredning med någon kommentar. Jag varken bör, kan eller får göra det. Nu har en åklagare bestämt sig för att gå igenom detta, och nu sker det. Vi får avvakta det utslaget. Stadens regelverk ändrades redan 2008, vilket jag tror att du vet.

Anförande nr 58

J o n a s E k l u n d (MP): Jag har en lite korrigering. Riktlinjerna fastställdes av stadsdirektören på delegation av kommunstyrelsen. Det har jag listat ut utifrån protokollen. Men, Sten Nordin, du har naturligtvis helt rätt i att ni vann makten, och efter det tog ni den helt rättmätigt år 2006. Jag har all respekt för det.

Avknoppningar till underpris har ju förekommit i ett stort antal stadsdelsnämnder i Stockholms stad. För Dagens Nyheter har ekonomie doktorn i företagsvärdering

Tomas Hjelström låtit göra en värdering av Vantörs hemtjänst. Värdet uppskattades till 20–25 miljoner och möjligtvis upp till 40 miljoner. Stockholms stad har inte låtit värdera någon av de verksamheter som sålts till underpris, vilket kanske ligger i principens natur. Efter de här domarna har Stockholms stad lyckats få tillbaka 2 ½ miljoner kronor av de försnillade pengarna. Hur stor andel anser du att det är av den totala summan som har försnillats?

Anförande nr 59

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag delar inte uppfattningen om försnillade pengar. Däremot har det funnits olika bedömningar från lagstiftande nivå om hur värderingar ska göras. De exempel som du pekar på visar att värderingar av immateriella värden är ganska svåra. Det är rätt stora spann det handlar om. Den delen tror jag att man får vara något försiktig med och inte så alldeles tvärsäker. Man jobbar nu med detta i den mån det sker försäljning av delar av verksamheter.

Hur stor andel 2 ½ miljoner kronor är av en värdering som skulle ha gjorts 2007 tror jag är rätt svårt att säga, men jag tycker att det är bra att vi har kommit till en sådan här överenskommelse mot bakgrund av att regelverket är förändrat i dag.

Anförande nr 60

J o n a s E k l u n d (MP): Jag noterar att Sten Nordin är nöjd med att ha fått tillbaka mellan tummen och pekfinger 10 procent av det bortavknoppade värdet när det gäller Vantörs hemtjänst och i övrigt 0 kronor. Det tycker jag är intressant att notera.

Det har uppstått ett slags sed eller praxis i politiska sammanhang att man tar time out när man har gjort ett allvarligt misstag. Bland annat vill jag minnas att det står i Moderaternas kandidatkontrakt inför valet att om det pågår en förundersökning angående någonting som man har gjort bör man ta time out från sitt politiska uppdrag. Det är ett stort antal moderata politiker dels i kommunstyrelsen, dels i Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsnämnd som har deltagit i de här besluten om de olagliga avknoppningarna av förskolor och hemtjänst. Jag undrar om Sten Nordin som finansborgarråd och den högsta moderata politikern i Stockholm tycker att det finns moderata politiker som borde ta time out från sina uppdrag i det här läget.

Anförande nr 61

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag förutsätter att du inte menar allvar med den frågan. Jag tror att det finns åtskilliga miljöpartistiska politiker runt om i landet som också skulle få bekymmer i så fall eftersom politiska beslut överklagas och prövas i olika rättsliga system beroende på vad det handlar om. När det blir ett utslag får man följa det utslaget oavsett om man är miljöpartist eller moderat. Så jobbar vi också, och så jobbar vi i det här fallet. Här ändrade vi dessutom regelverket redan innan det kom till en rättslig prövning, redan när det kom ett utslag från EU-nivån. Det är så vi jobbar, och så kommer vi att fortsätta att jobba.

Varför har man gjort avknoppningar? Jo, för att ge personalen möjlighet att utveckla sina idéer och sina kunskaper om hur en verksamhet kan bedrivas ännu bättre. Syftet

har hela tiden varit att öka mångfalden och öka kvaliteten för brukarna. Det har varit syftet med det hela, och sedan kan man få anpassa regelverket.

Fråga nr 6. Äldrepeng

Anförande nr 62

K a r i n R å g s j ö (V): Det har varit en del turbo här med de stora bolagen. Det handlar om ren vanvård, skatteflykt, skatteplanering och fokus på vinst och inte på brukaren. Då har ni kommit med ett slags motförslag, nämligen äldrepengen, som ska lösa problemen inom äldreomsorgen. Vi hade detta upp i budgetdebatten för inte så länge sedan. Då undrar jag, Joakim, hur ni tänker er äldrepengen. Ska den likna skolpengen? Och hur ska den lösa problemen? Vad är en äldrepeng? Hur ska den funka?

Anförande nr 63

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Tack för en väldigt spännande fråga! Det vi är ute efter är att få mer valfrihet, detta som du tycker så fruktansvärt illa om när det gäller äldreomsorg. Den äldre kan välja mellan olika utförare. Faktum är att det är ett ganska bra mått på valfrihet om det finns olika utförare som man kan peka på och välja. Vi har försökt införa detta system inom systemet. Det här blir lite krångligt. Vi har entreprenader, vi har privata verksamheter och egna verksamheter.

I dag har man ett visst inflytande och blir placerad där man vill bo, men vi skulle vilja öka den här graden av valfrihet. Om man tittar på nöjdhetsindex eller jämförelseindex på de olika boendena kan man ana hur det är på olika boenden. Man kan få hjälp av tidigare erfarenheter från andra som har bott där och anhöriga för att själv fatta beslut. Sedan kan det finnas rykten och beskrivningar som också gör att man väljer eller väljer bort.

Valfriheten är jätteviktig, Karin. Det är viktigt att vi tillåter att de äldre också får mer av valfrihet inte bara när det gäller vård- och omsorgsboenden utan också andra typer av boenden. Man upphör inte att önska, vilja och bestämma när man fyller 65 eller 67 år, utan det gäller hela livet. Det är det vi pratar om när vi har bett äldreförvaltningen och andra att kika på hur ett ännu mer valfrihetsinriktat system ska kunna införas i Stockholm för vård- och omsorgsboenden som i dag ligger på entreprenader.

Anförande nr 64

K a r i n R å g s j ö (V): Jag har räknat, och du har sagt ordet valfrihet många gånger i det här lilla korta inlägget. Det är pedagogiskt att föra ut det och säga valfrihet, valfrihet och valfrihet. Men nu sitter det inte en massa 75 åringar där ute och kan välja hur länge de ska duscha, men de kan välja mellan de här företagen. Vi menar att det företagens valfrihet mer än brukarens.

Låt mig gå tillbaka till äldrepengen. Vad ska den omfatta? Ska den omfatta vård- och omsorgsboende, servicehus och hemtjänst. Det här kommer också att bli ett led i den

privatisering som ni så fundamentalistiskt har inrättat er efter med just ordet ”valfrihet” som en stor floskel. Hur ska det här förhindra kapitalflykt från de stora företagen? Hur ska det förhindra den vanvård som faktiskt förekommer långt bort från valfriheten? Vad ska den är fiffiga äldrepenge omfatta?

Anförande nr 65

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Nu kanske äldrepenge inte i huvudsak handlar om kapitalflykt eller uppföljningen som sådan. Men det innebär att staden, oavsett system, måste ha en väldigt bra uppföljning. Vi har presenterat en central enhet för inspektion som vi vill inrätta omgående. Den ska knyta till sig läkare och sjuksköterskor som, när de får in information från medarbetare eller boende som gör att man behöver göra en inspektion, snabbt ska ut och göra oanmälda besök på plats. Det handlar om att vässa de möjligheter som ges. Det har ingenting med äldrepenge att göra. Det handlar om att följa upp verksamheterna. Jag tror att det är mycket viktigt att vi har ett system som gör att den enskilda äldre enkelt kan bestämma var man vill ha sitt vård- och omsorgsboende.

Du frågar vad det ska gälla. Ja, så mycket som möjligt naturligtvis. Vi har det här systemet i dag inom hemtjänsten där man får välja mellan flera olika utförare. Det har skapat ett 130-tal olika företag, små och en del stora.

Anförande nr 66

K a r i n R å g s j ö (V): Många stora blev det. Vi undrar en annan sak också när det gäller den här äldrepenge. Man kan undra hur det blir i Täby och om de kommer att införa de här tilläggstjänsterna där pensionärer eller äldre med mycket bra ekonomi med den här äldrepenge som grund kan lägga till egna pengar och köpa en plats på det bästa äldreboendet som har en servicenivå som ligger långt över kommunens biståndsbedömda platser.

Jag pratar om att köpa till tjänster som är för dyra för det stora antalet äldre. Ska man kunna göra det i Stockholm? Ska man ha den här penga och sedan kunna köpa till tjänster? Om jag är den rika pensionären kanske jag vill ha ett äldreboende med både spa och balettmöjligheter på kvällarna. Vad vet jag?

Anförande nr 67

Borgarrådet L a r s s o n (M): En sak är säker, och det är att i Vänsterpartiets Sverige ska man under inga omständigheter få ha något inflytande över sitt boende. Det är helt uppenbart. Då ska du dricka saft. Det är ingen tvekan om något annat. Du ska äta de köttbullar och de fiskpinnar som serveras, för det är näringsriktigt och bra. Om jag plötsligt skulle få för mig att jag vill äta någonting annat ska det ifrågasättas. Då ska vi ha en ideologisk debatt i fullmäktige som lägger upp riktlinjerna för vilken mat människor ska ha. Jag tror att vi börjar lämna den diskussionen bakom oss. Vi behöver ha en äldreomsorg efter de individuella krav som de äldre ställer. Vi ska ha mer sådant. Det är det vi pratar om, och det kommer vi att prata mer om vid ett annat tillfälle, Karin. Du har inte ordet, men jag ser att du tänker ta det.

Fråga nr 7. Betygsinflation i Stockholms skolor

Anförande nr 68

E m i l i a B j u g g r e n (S): Det här är inte någon ny fråga precis, men eftersom ämnet har blivit aktuellt igen och debatteras flitigt vill jag passa på att fråga borgarrådet om det. Vi har ganska länge varit mycket oroliga för betygsinflationen. I och med att man har skapat en skolmarknad är det ett rationellt val att försöka hitta en skola som säkerställer att barnen får bra betyg. Man vill ju framför allt att de ska få goda kunskaper som ger bra betyg, men det är lättare att titta på betyg som utomstående än att försöka se var man får bäst kunskap. Det riskerar att leda till betygsinflation. Vi har sett att många lärare känner press från rektorer att sätta högre betyg.

Min fråga är helt enkelt: Vad gör majoriteten för att kartlägga hur det här ser ut i Stockholm? Vad gör ni för att åtgärda de problem som finns och säkerställa att det är likabehandling oavsett om man går i en friskola eller i en kommunal skola?

Anförande nr 69

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Det är alltid lika roligt när man hör socialdemokrater som är intresserad av betygssättning, betyg och bedömning eftersom partiet i grund och botten är emot betyg. Det är enormt viktigt att vi får en bra överensstämmelse mellan elevernas kunskap å ena sidan och de betyg som utdelas å andra sidan. Därför följer Stockholms stad det här varje år. Vi har också tagit en rad initiativ för att se till att vi får bukt med betygsinflationen i Stockholm. Den finns här liksom i många andra kommuner.

Just nu rättas till exempel det första särskilda matteprovet i årskurs 1 i gymnasiet. Det har använts på försök i 12 av våra kommunala gymnasieskolor och 14 av våra fristående gymnasieskolor. Poängen med det provet är att göra en jämförelse mellan resultatet i årskurs 1 och det betyg som är satt i årskurs 9. Det har ju bara gått ett par månader däremellan, så det borde vara en ganska god överensstämmelse.

Sedan gör vi också, och det kommer vi också att fortsätta att göra, en jämförelse mellan betygssättningen i skolan och de nationella proven. Vi vet att i Stockholms stad är det ungefär tio grundskolor som under antal år konsekvent har satt högre betyg än vad eleverna har presterat på de nationella proven.

Vi har också tagit initiativ till att de nationella proven ska avidentifieras och rättas av en annan lärare än den lärare som har haft eleven. Vi vill också få till stånd en försöksverksamhet där man kan byta prov mellan skolor, så att man ser till att andra än de egna lärarna rättar proven. Tyvärr är det inte bara problem med betygssättningen, det är också problem med de nationella proven.

Anförande nr 70

E m i l i a B j u g g r e n (S): Det låter betryggande att det här är ett ärende som är högst aktuellt och att man har system för att säkerställa det här. Men jag vill be dig utveckla det lite. Det är lättare framför allt med matte som är så pass systematiserad eftersom man räknar som man räknar. Men det finns många ämnen som bygger mer

på kreativitet och på att man måste prestera olika saker, till exempel idrott, bild och den typen av ämnen där betygssättningen förmodligen är lika godtycklig som vi nu kan konstatera att den är i många skolor.

Tre stockholmskolor ligger i topp när det gäller att sätta överbetyg. Man kan ana att det sker även i ämnen som inte är så likriktade och där man inte kan be folk räkna att ett plus ett är lika med två och kolla att de får rätt betyg. Hur arbetar ni för det?

Anförande nr 71

Borgarrådet E d h o l m (FP): Emilia Bjuggren har naturligtvis rätt i att det är svårare att se om betygen är likvärdiga i ämnen där man inte har nationella prov som någon form av rättesnöre. Där tror jag att Skolinspektionen egentligen är viktigare än vad utbildningsförvaltningen i Stockholm är när det gäller att titta på och ta fram betygskriterier som är mer tydliga, och det är ju på gång också. Betygskriterierna för ämnena i Sveriges skolor kommer att bli tydligare och därmed också lättare att utvärdera.

Nu är nationella prov i grundskolan på gång både i de samhällsvetenskapliga ämnena och i de naturvetenskapliga ämnena. Det kommer inte att gälla alla ämnen alla år. Jag ser fram emot att det kommer att få ett större genomslag när det gäller betygssättningen.

Anförande nr 72

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag tackar för svaren. Sedan får vi följa upp hur det går med arbetet att kontrollera betygsinflationen. Det är mycket problematiskt om betygen, som ändå får en så stor konsekvens för barns och ungas framtidsmöjligheter, inte är rättssäkra utan sätts godtyckligt beroende på vilken skola man har valt. Jag hoppas att ni följer upp det här noga och att vi kan hjälpas åt att hitta säkra system för att inte stigmatisera eller bortsortera folk i onödan och dessutom helt fel.

Anförande nr 73

Borgarrådet E d h o l m (FP): Herr ordförande! Jag ser också fram emot att oppositionen någon gång har några förslag på hur man ska komma till rätta med detta. Hittills har alla sådana förslag lyst med sin frånvaro. Intresset för betygssättningen har inte varit särskilt stort hos oppositionen.

*§ 19 Detaljplan för Slussen, Karl Johans Torg i stadsdelen Södermalm,
Dp 2005-08976-54 (utl. 2011:157)*

Anförande nr 74

M a r i a H a n n ä s (V): Fru ordförande, stockholmare, kommunfullmäktige och alla som lyssnar! Vänsterpartiet har sedan lång tid tillbaka arbetat med Slussenärendet. Vi har under årens lopp kommit med konstruktiva förslag som det också i viss mån har tagits hänsyn till. Men det har också kommit fram allvarlig kritik.

I dag tycker jag och Vänsterpartiet att det är beklagligt att majoriteten har ändrat beslutsdatum för ärendet. En del partier är inte klara med sin process. Ända sedan i våras har datumet den 12 december nämnts av såväl tjänstemän som av politiker, senast för några veckor sedan. Det är inte särskilt respektfullt att ändra på detta.

Emellertid vet ni väl alla vad Vänsterpartiet tycker i frågan. Vi är för att privatbilismen minskar och att kollektivtrafiken får mycket mer utrymme. Därför tycker vi inte att den breda bron och trafiklösningen blir bra. Vi tror inte att T-korsningarna kommer att fungera särskilt bra. Vattenfrågan när det gäller Slussen är problematisk, inte minst på lång sikt.

Det är också angeläget med de viktiga vyerna som beskärs eller tas bort i och med det stora glashuset mitt på torget samt de hus som kommer att byggas framför KF-husen och det som också benämns Glashuset, men som redan finns. Att man inte längre får komma fram och direkt ut ur tunnelbanan och se Saltsjön – det som känns så himla gott i hjärtat och som man mår så psykiskt bra av – kommer att vara ett stort misstag. Vyn måste få finnas kvar. Vårt förslag till majoriteten är att vi ska ta en vända till i frågan.

Jag blev så exalterad att jag höll på att glömma bort att yrka – jag yrkar bifall till förslaget om bordläggning.

Anförande nr 75

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Vi socialdemokrater har länge processat Slussen. Det var vi socialdemokrater som från början också drev tanken om att bygga om Slussen och bygga ett nytt Slussen. Det var då Moderaterna sade nej.

Nu har vi kommit i ett läge där prislappen på nya Slussen har fördubblats samtidigt som vi har fått ett förslag som inte tillgodoser den kritik som vi har lyft fram under den senare tiden. Det handlar om att man driver ned alltför mycket privatbilism in över Skeppsbron och Gamla stan. Vi har en vision om ett bilfritt Gamla stan. Samtidigt bygger man en stor privat galleria där ni vill lösa tillgänglighetsfrågorna genom att de som inte har förmåga att gå i trappor måste ta hissar och rulltrappor i denna galleria. Ovanpå detta förstörs siktlinjerna.

Vi vill ha ett förslag för Slussen som är snyggt, tryggt och tillgängligt. Vi vill ha ett Slussen som vi kan vara stolta över och känna att vi politiker tog ett ansvar för 50 år framåt i tiden. Vi vill känna att vi politiker kan prioritera gångtrafikanter, cykeltrafikanter och kollektivtrafik. Det ser inte vi i detta förslag. Dessutom är inte alla i oppositionen klara med sina interna processer. Vi tycker inte att detta gynnar demokratin.

Därför vill jag, fullmäktige och ordförande, i dag yrka på bordläggning så att vi kan återkomma med en djupgående debatt och diskussion den 12 december.

Anförande nr 76

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande, fullmäktigeledamöter, åhörare och press! Jag löper risk att bli lite tjatig och återupprepa saker, men jag ska göra allting rätt här.

Som ni alla vet har den moderatledda alliansen valt att tidigarelägga datumen för Slussensbeslutet. Enligt den ursprungliga planen skulle beslutet egentligen fattas i december. Men för ungefär tre veckor sedan meddelades det att det skulle fattas redan i dag. Jag vet inte varför det var tvunget att gå så fort på slutet, men det behöver vi inte diskutera här.

I och med att Miljöpartiet har ett avstämningsmöte med våra medlemmar angående Slussen som är planerat sedan tidigare, utifrån den ursprungliga tidsplanen, och som ligger efter dagens fullmäktigemöte yrkar vi på bordläggning av ärendet. Det betyder att det finns en möjlighet för minoriteten att bordlägga och stoppa ärendet i dag. Detta är vårt yrkande.

Anförande nr 77

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Processen när det gäller Slussen har varit lång. Man kan ta till 10 år, 20 år eller vad man vill. Men den senare processen under den förra mandatperioden och denna mandatperiod har varit omfattande. Vi har bland annat haft det största samrådet i Stockholms historia när det gäller det första Slussenförslaget, som ställdes ut som modell. Alla vet att detta samråd ledde fram till omfattande förändringar i förslaget som sedan har presenterats och nu ligger på fullmäktiges bord.

Det måste vara ett beklagligt missförstånd; jag har i alla fall aldrig sagt datumet den 12 december. Jag har varit tydlig med – och jag har noterat att medierna har upprepat det många gånger – att jag anser att beslut måste fattas *före årsskiftet* eftersom detta är så viktigt.

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag. Jag noterar också att det föreligger erforderlig minoritet i kommunfullmäktige för bordläggning. Vi återkommer den 12 december till debatten och till alla de frågor som har lyfts fram i bordläggningsyrkandeinläggen.

Anförande nr 78

M a r i a H a n n ä s (V): Borgarrådet Nordin säger att samrådet har varit omfattande. Visst har det varit det! Det har varit fantastiskt att se alla människor som har tyckt olika saker. Vi har varit involverade på många sätt, allihop. Men jag blir lite förvånad när borgarrådet säger att han inte känner till datumet den 12 december. På stadsbyggnadskontoret, i stadsbyggnadsnämnden, med stadsbyggnadsborgarrådet och i alla sammanhang är det nämligen detta datum som har nämnts.

Jag känner mig fortfarande oroad för varför inte majoriteten tar hänsyn till alla som vill bevara siktlinjerna. Varför ska man gå i land med detta förslag när det är så många i Stockholm som tycker att det här är en viktig fråga? Jag tror att ni gör er själva en björntjänst.

Anförande nr 79

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Det är ju just siktlinjerna som vi har arbetat med. Det är den stora förändringen mellan de två förslag som det tiotusenhövdade samrådet påverkade. Det handlar inte minst om detta, men det finns också många andra frågor.

Men, fru ordförande, vi återkommer till denna debatt den 12 december.

Anförande nr 80

M a r i a H a n n ä s (V): Jag ska inte förlänga debatten, men jag kan inte låta bli att säga att det fortfarande är ganska mycket förstörda siktlinjer även om man har ändrat till det bättre i det förslag som finns nu jämfört med det förslag som fanns förra sommaren. Visserligen har det alltså skett en förbättring, men detta är absolut inte något bra.

§ 21 AB Svenska Bostäders förvärv och överlåtelser av bostadsfastigheter i Hammarby Sjöstad, Kärrtorp och Bredäng
Minoritetsåterremiss från kommunfullmäktige den 17 oktober 2011 (utl. 2011:159)

Anförande nr 81

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag satt och var så spänd på att få gå upp i talarstolen så jag tryckte direkt på knappen. Det var ju tur att jag hamnade först.

Ordförande, fullmäktige! Vi har ett intressant ärende framför oss. Detta har varit en fråga som har debatterats flitigt i medierna och även i olika politiska sammanhang under den tid som har gått sedan Svenska Bostäder bestämde sig för att sälja och byta till sig fastigheter av ett företag – fastighetsbolaget Primula. Den enda orsaken till att ärendet över huvud taget hamnar här i fullmäktige är att affären är av en så stor dimension att det finns krav på att också fullmäktige ska säga sitt. Vi hade en minoritetsåterremiss från den 17 oktober som vi har att behandla här i dag. Vi har försökt svara på de frågor som oppositionen hade då.

Jag vill dock erinra om att frågan egentligen handlar om en fastighetsöverlåtelse, en bytesaffär, mellan ett kommunalt bolag och ett bolag som sysslar med fastighetsförvaltning. Det är dessutom ett bolag som har bestämt sig för att i första hand arbeta med orotade fastigheter, det vill säga fastigheter som man vill se till att förädla och renovera och se till att det blir bra och goda bostäder av. Därav valdes just detta företag ut av Svenska Bostäder. Det är alltså ett företag som har specialiserat sig på detta.

Liknande affärer görs upp i socialdemokratiskt styrda kommuner, till exempel i Sigtuna när Sigtunahem säljer 20 procent av sitt bestånd till Rikshem eller när Sundbyberg bestämmer sig för att sälja någonting eller till och med ombilda till bostadsrättsföreningar – hör och häpna! Det finns också andra socialdemokratiskt styrda kommuner, och vi kan även gå till den period då Socialdemokraterna styrde här i Stockholm då man beslutade att sälja sammanlagt nästan 9 000 lägenheter till privata aktörer. Var är då diskussionen? Det undrar jag. Var är den kampanj som vi har sett pågå från Hyresgästföreningen? Var är detta när socialdemokratiskt styrda kommuner gör, troligen ganska kloka, fastighetsaffärer för att se till att stärka de egna bolagen eller utveckla sin egen kommun i någon riktning? Det kan man fråga sig, för det är verkligheten i just denna affär.

Vi har sett argumenten förändras ganska kraftigt under resans gång. Ganska ofta har vi fått höra nya argument. Det senaste är att man ska demonisera det bolag som här köper fastigheter. Det är ett bolag som staden har ganska många relationer till, ska ni veta.

Fru ordförande! Primula är ett fastighetsbolag som i dag bygger ganska mycket nya hyresrätter. De får markanvisningar. De bygger nya hyresrätter som är av god kvalitet. När de har renoverat vid tidigare fastighetsförsäljningar har de, också när de har köpt rotade fastigheter, bestämt sig för att renovera på den nivå som hyresgäster och bolag kommer överens om med modesta hyresökningar. De ser till att leverera

de lägenheter som eventuellt blir lediga till Bostadsförmedlingen. Företaget är en part i staden i dag som vi som stockholmare har nytta av. Det är en aktör som är aktiv. Aktiva aktörer behövs i staden. Allt behöver inte vara kommunalt.

I själva verket säljs i och med denna affär en tjugondel av Svenska Bostäder. Det kan låta mycket eftersom många tycker att Svenska Bostäder är så ofantligt stort, men i själva verket är det ungefär 1 500 lägenheter som totalt omfattas i affären. Detta är en aktör som kommer in i ett område där det behövs fler aktörer. Det var orsaken till att Svenska Bostäder bestämde sig för att vända sig till Primula.

Dessutom har debatten kommit att handla om värderingsfrågor. Som jag har sagt tidigare: Värderingsfrågor hör inte hemma i denna sal. De hör hemma där de ska vara, nämligen hos de oberoende värderare som vi använder oss av.

Jag ser fram emot att vi kommer att debattera frågan under kvällen.

Fru ordförande! Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut i fråga om denna fastighetsaffär.

Anförande nr 82

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Vi har sett demonstrationer, namnunderskrifter, mejl och telefonsamtal. Det här är en fråga som engagerar. Det här är en fråga som verkligen berör de boende i Svenska Bostäder i Bredäng och Kärrtorp. Men den berör även politiken. Den berör mig som politiker, och den berör stockholmarna som skattebetalare. De boende hör av sig med oro eftersom de inte vill byta hyresbolag. De känner en osäkerhet när det gäller att Primula verkligen kommer att ta tag i de renoveringar som behövs. Det gör jag också.

Stockholmarna bör vara oroade för det underpris som vi får i denna fastighetsaffär. Husen som säljs är till viss del slitna, och renoveringarna beräknas kosta runt 150 miljoner kronor. Primula, det fastighetsbolag som nu köper husen, gick med förlust 2010. De har hög belåningsgrad, och de har fått sänkt kreditbetyg. Kan nu staden garantera att fastigheterna renoveras? I avtalet mellan Primula och Svenska Bostäder finns ingenting som gör att Primula blir tvingat att renovera sina bostäder.

Som ni kanske känner till är vi socialdemokrater inte så positiva till de muntliga avtal som borgerligheten har lyckats åstadkomma tidigare i exempelvis Boulbeeaffären. Så här kan man inte bete sig mot stockholmarna och de boende i Kärrtorp och Bredäng. Hyresgästerna vill inte flytta. De vill inte byta hyresvärd. De vill ha ett boende i allmännyttan. Dem sviker ni med den här fastighetsaffären. På detta gör vi en usel fastighetsaffär.

Joakim Larsson! Jag har några frågor till dig: På vilket sätt säkerställer du att staden garanterar våra stockholmare och våra skattebetalare som bor i Svenska Bostäders bestånd att de får de renoveringar de har rätt till? Och vilka garantier och löften vågar du ge de hyresgäster som är oroade för försäljningen?

Bifall S-reservationen i kommunstyrelsen!

Anförande nr 83

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag kom plötsligt på att jag kunde begära replik, och då gjorde jag det naturligtvis genast.

Karin! Hur garanterade egentligen Socialdemokraterna att lägenheterna i Bredäng skulle renoveras? Hur gjorde ni det? Och varför renoverade ni dem inte när ni styrde den här staden? Faktum är att lägenheterna borde ha renoverats under de senaste tio åren.

Vi har gått till val på att se till att samtliga fastigheter inom miljonprogramsområdena ska renoveras. Denna affär är en del av det. Vi ser till att vi blir fler som axlar ansvaret för de fastigheter som behöver renoveras. Här har vi en aktör som de senaste åren har specialiserat sig på att köpa orotade fastigheter för att renovera dem. Då får vi både renoveringarna gjorda och möjligheter att koncentrera oss på vårt övriga bestånd. Varför gjorde ni inte något liknande när ni hade möjligheten för x antal år sedan?

Anförande nr 84

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag tycker att er retorik är fascinerande. Det hamnar alltid tillbaka i knäet på oss: Varför gjorde inte vi något? Vi gjorde en jädra massa när det gäller renovering och byggande i allmännyttan. Det ni gör är att komma undan ert vallöfte om renoveringar i allmännyttan genom att sälja till privata hyresvärdar. Då kan ni bara stå där som vanligt och säga: Nej, det här ansvarar inte vi för. Det är de privata hyresvärdarna som får ta ansvar för sitt hyresbestånd!

Vi socialdemokrater ansvarar för den kommunala allmännyttan. Vi renoverar och vi bygger nytt. Det är också så det bör vara.

Anförande nr 85

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Ordförande, fullmäktige och alla som lyssnar på debatten! Jag hoppas att det är ganska många som lyssnar, för debatten är avslöjande.

I budgetdebatten gjorde jag en ordlista. Nu håller jag på med en annan lista som heter Alliansens svindlande affärer. Tyvärr lär också den bli ganska lång. Det är sorgligt att behöva säga det, men jag tror att det blir så.

När det gäller Primulaaffären, som vi numera kallar den, kritiserar vi den av två orsaker. Den första gäller demokratin, eller snarare brist på demokrati. Ni i Alliansen gick till val på att lyssna på människor. Människor skulle ha makt över sina egna liv, sade ni i talarstolen. Jag tycker att ni borde ha talat om att det bara gäller vissa stockholmare. Det gäller absolut inte hyresgäster som *väljer*, gör ett val, att bo i allmännyttan. Borde inte 4 000 hyresgästers röster vara värda lite mer än din röst, Joakim? Efter att ha kört över hyresgästerna på det här sättet hoppas jag att du aldrig mer står i denna talarstol och påstår att du har en dialog med hyresgästerna. Det står i den nya lagen att hyresgästerna ska ha inflytande. Men inflytande, Joakim Larsson, är inte att få en lapp i brevlådan som säger att huset är sålt. Det är inte det som menas med inflytande.

Den andra orsaken är ekonomisk. Jag har ett råd till dig, Joakim. Jag tycker att du ska lära dig av Boulbeeaffären. I Boulbeeaffärens spår följde nedkörda förortscentrum, småföretagare med förstörda liv och stockholmare som inte längre har självklar service trots att ni före affären lovade guld och gröna skogar när det gällde företaget Boulbee. Det hjälper inte att vara efterklok och säga: Det där blev nog inte så bra. Så sade även Richard Nixon efter Watergateskandalen: Vi ljög inte. Vi sade bara sådant som sedan visade sig inte vara sant! Det är ingen bra politisk strategi.

Jag tycker inte att beslutet om försäljning ska fattas. Men om man nu ska fatta ett sådant beslut menar jag att man innan dess ska ta fram ett underlag om det företag som man säljer till. Vi har inte fått tillgång till något underlag som visar Primulas ekonomi. Det finns inget avtal om att man ska göra detta underhåll, som man har fått rabatt på priset för.

Jag tycker att det skulle vara intressant att få reda på varför ni valde just Primula. Varför har man inte en öppen upphandling? Varför väljer man just ett företag som man dessutom måste hjälpa ekonomiskt för att de ska kunna köpa? Detta är en mycket dålig affär.

Jag yrkar bifall till vår reservation.

Anförande nr 86

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Nu säger Ann-Margarethe Livh att demokratin och ekonomin var orsakerna till att ni inte tycker om affären. Jag skulle vilja påstå att det möjligen är en sanning med modifikation. Säg som det är i stället! Du vill egentligen inte att kommunen ska göra sig av med någonting utan att den tvärtom borde köpa upp rubb och stubb.

Problemet är att det inte går. Det fungerar inte. Man måste se till att bolagen har möjlighet att genom sin aktiva fastighetsförvaltning se till att man får ekonomiska muskler att bli bättre hyresvärdar. Det är nu som hyresgästernas nöjd-kund-index blir bättre och bättre, och vi har de nöjdaste hyresgästerna genom tiderna i Rinkeby just nu. Det beror på att vi är aktiva i vår fastighetsförvaltning och ser till att koncentrera oss.

Nej, Ann-Margarethe Livh, bolagen styrs inte av hyresgästerna! Jag vet att du gärna vill det, men det är inte heller demokratiskt. Bolagen ägs i praktiken av stockholmarna, och det är inte hyresgästerna som vare sig kan avgöra vilken hyra de ska ha eller avgöra i den här typen av affärer. Nej, det går faktiskt inte!

Anförande nr 87

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Joakim Larsson! Det var klagande. Hyresgästerna ska alltså inte blandas in i det här. De har ingenting att säga till om. Det var väldigt klagande. Jag hoppas att alla stockholmare hör det här, och jag hoppas att de tar med sig det in i nästa valrörelse.

Anförande nr 88

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ordförande! Jag tänkte inte utnyttja replikrätten på så sätt att jag begär replik trots att borgarrådet apostroferades. Men eftersom samma sak har kommit upp i två anföranden tänkte jag bara tillrättalägga en sak: Det hjälper inte att skriva in i ett avtal när man säljer en fastighet huruvida den nya ägaren ska renovera fastigheten eller inte. På lagspråk heter det att det är indispositivt. Även om man skriver in det är det alltså icke rättsligt gällande. Så kunniga är våra tjänstemän när de utformar sådana här avtal att de inte tar med sådant som ändå inte har någon verkan rättsligt. Där har ni svaret på det.

Anförande nr 89

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Då tycker jag att det är väldigt synd om Sigtuna kommun. När de har sålt sina fastigheter har de nämligen skrivit in detta i avtalet med köparen. Det kanske är så att vi ska lära oss något av Sigtuna i stället för tvärtom.

Anförande nr 90

K a r i n H a n q v i s t (S): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! De kommunala bostadsbolagen ska bedriva sin verksamhet enligt affärsmässiga principer och åläggas marknadsmässiga avkastningskrav. Bolagen har ett allmännyttigt syfte, vilket främst är att främja bostadsförsörjningen i kommunen. I det allmännyttiga syftet ingår också att ta samhällsansvar. Det kan till exempel handla om etiskt, miljömässigt och socialt ansvarstagande. Sådana åtgärder kan stärka företags varumärke och därmed vara fullt förenliga med att man driver verksamheten enligt affärsmässiga principer. Åtgärderna ska ses som ett uttryck för företagets långsiktiga affärsmässiga engagemang och inte betingas av att bolaget har just en kommun som ägare. Företaget ska utgå från vad som är långsiktigt bäst för detsamma.

Kommunen kan enligt den proposition som jag nu refererar ur inte kräva av sitt bostadsföretag att det vidtar åtgärder som inte är lönsamma för företaget. Detta är ett utdrag ur lagen om kommunala bostadsbolag, som antogs av Sveriges alliansledda riksdag den 1 januari i år.

Man kan fråga sig om den affär som majoriteten nu avser att genomföra inte strider mot det som stadgas i lagen. Att avyttra ett fastighetsinnehav vars taxeringsvärde ligger på 620 miljoner för 613 miljoner kan inte anses affärsmässigt. Borgarrådet vill inte diskutera värden här, men är det inte det som det handlar om ifall ett bolag ska drivas affärsmässigt?

I vilken annan fastighetsaffär skulle man förresten tillåta att man säljer under ett taxeringsvärde, som vad jag har uppfattat ändå avser 75 procent av det faktiska värdet? Och hur påverkas bolagets varumärke nu när hyresgästerna inte på något sätt har informerats eller deltagit i någon dialog, som det påstås? Kan det allmännyttiga bolaget då anses leva upp till sitt syfte om ett etiskt och socialt ansvarstagande?

1 000 hyresgäster mister nu dessutom sin möjlighet att stå i den interna byteskön. Ingen som helst notis har tagits om detta i vårt återremissyrkande. Nu har hyresgäst-

erna tid på sig fram till dess att affären är klar att byta bostad. Och vem vill ha den pressen på sig när man ska byta?

Nej, det här är en dålig affär, majoriteten! Den är dålig för staden, den är dålig för bolaget och den är dålig inte minst för de boende i Kärrtorp och Bredäng.

Bifall till den socialdemokratiska reservationen, alltså ja till ett köp av fastigheterna i Hammarby Sjöstad och nej till en försäljning i Bredäng och Kärrtorp!

Anförande nr 91

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Affären som sådan, Karin Hanqvist, är en bra affär. Det som ni försöker beskriva och den typ av värdering som ni är ute efter är felaktig. Det finns skäl till att det inte är politiken som ska sitta och avgöra en summa hit eller dit för just denna affär. Det är viktigt att man använder oberoende värderare. Då går man in och tittar på de enskilda fastigheterna – och det finns ingenting som taxeringsvärdet i praktiken har med detta att göra. Man måste titta på fastigheternas standard och vad det är för typ av fastigheter och förvaltningsobjekt.

Det spelar ingen roll hur många gånger jag säger det, för ni tror inte på mig i alla fall. Men lyssna runt lite och titta på hur man hanterar fastighetsvärderingar! Värderingen har ingenting med taxeringsvärdet att göra.

Anförande nr 92

K a r i n H a n q v i s t (S): Borgarrådet tar ofta upp det här med värdering och säger att det inte är någonting som vi här i fullmäktige ska lägga oss i. Det är oberoende värderare som gör detta, säger han. Vi har i bolagsstyrelsen krävt att det ska vara minst två av varandra oberoende värderare. Det finns bara ett företag som gör detta. Vad är det som gör att de är till fyllest och har rätt siffror jämt?

Jag tycker att det är trist att vi inte kan få en mer affärsmässig värdering av våra tillgångar inom de kommunala bolagen. Det hjälper inte att du hänvisar till att vi inte har med detta att göra. Det är viktigt för oss också. Det är vår egen egendom.

Anförande nr 93

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag kan förresten ge ett tips till er på läktaren. Som ordföranden sade får man inte applådera därifrån, men man får applådera på teckenspråk. Jag tror inte att det strider mot kommunallagen.

Efter återremissen har vi nu fått bekräftat att detta är ett ideologiskt och inte ett ekonomiskt motiverat beslut. Det är er ideologi att det alltid är bättre med privat ägande. Ni är i full färd med att krympa och utarma allmännyttan. Protesterna från de boende fortsätter. De har valt att bo i allmännyttan, de trivs med det och de ser det som en tillgång. I er budget står ordet dialog 41 gånger, men den har uteblivit i det här fallet.

I återremissen krävde vi att de åtminstone skulle få stå kvar i internkön. Men nej, då hänvisar ni till att man kan byta inom sex månader. Jag tror att alla som har någon erfarenhet av lägenhetsbyte vet att det är alldeles för kort tid. Dessutom kanske det inte alls är just nu de vill byta, utan de vill ha en framtida möjlighet när behoven förändras. En del av lägenheterna ska ju renoveras, säger ni, och då är det inte heller så lämpligt att byta. Det argumentet håller inte.

Den andra frågan handlar om ekonomin och om köparen. Den får vi inget svar värt namnet på. Det är några lösa antaganden om att ni *tror* att köparen är bra. Man säljer alltså lönsamma lägenheter med rimliga hyror och taxeringsvärden för 620 miljoner kronor för 613 miljoner. Det motiverar ni med att det finns upprustningsbehov, och ni säger att det är därför man säljer under marknadsvärdet. Alla dessa lägenheter har för övrigt inte upprustningsbehov.

Då tittar man i avtalet med Primula och tänker att det måste stå där att de måste renovera eftersom de får ett lägre pris. Men det gör det inte! Det står ingenting alls om det. Här står Joakim Larsson och säger att värderingsfrågan inte hör hemma i den här salen. Det är klart att det inte är vi som ska göra värderingarna, men vi måste väl få se dem i alla fall! De finns inte med i ärendena. Eftersom värderingen baserar sig på ett löfte som inte finns är det helt ohållbart.

Vi vet inte så mycket om bolaget Primula. Men för ett antal år sedan var de lite mer ökända på fastighetsmarknaden. Vi har inte sett någonting om det på de senaste åren, men de har en ganska skakig ekonomi och många röda siffror. De har mer löften än reda pengar. Det finns ingenting i avtalet om framtiden. Det finns ingenting om eventuell försäljning och det finns ingenting om ombildningar. Om ni prompt måste sälja ska ni väl i alla fall göra det på ett anständigt sätt. Vi föreslår att ni tittar på Sigtunahem. De har sålt, och man har i kontraktet skrivit in att det är en långsiktig förvaltning, att det ska vara renovering och att hyresgästerna får vara kvar i den kommunala internkön.

Ni har en sista chans nu på er sida att visa att ni kan ändra ett sällsynt dåligt beslut. Det är dåligt av ekonomiska skäl och det är dåligt av demokratiska skäl. Vi vädjar till er att uppföra er någorlunda anständigt mot era egna hyresgäster. Riv upp avtalet!

Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 94

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag har respekt för att man inte vill genomföra affären. Det kan finnas ideologiska skäl, och det kan finnas andra skäl. Problemet är att de möjligen sammanblandas lite från er sida. Ni är emot att vi säljer oavsett till vem vi säljer. Vi har denna diskussion oavsett vilket bolag det är vi gör bytesaffärer med.

Problemet är att ni har valt att vartefter demonisera denna köpare. Då har det blivit skäl för Stockholms stad att visa vad detta är för bolag. Vi har goda relationer med bolaget. Företaget har köpt i Blackeberg och påbörjat de ROT-uppdrag som man då tog på sig. Man bygger nytt och påbörjar nyproduktion efter markanvisningar. Vi har massor med relationer till detta bolag. Det stämmer inte att företags ekonomi är

dålig, men problemet är att ni låtsas vara fastighetsekonomer och gör egna varianter på att räkna ut detta. Det är inte så. Detta är ett stabilt bolag som vi har relationer till och som vi känner oss trygga med.

Anförande nr 95

A n n M a r i E n g e l (V): Nu är det tyvärr inte vi som styr, utan det är ni. Det är ni som ska upp till bevis när ni gör era affärer. Eftersom det är ideologiskt motiverade affärer tar vi oss friheten att kritisera dem. Vi tycker dessutom att vi måste granska till vem ni säljer.

Jag känner igen att ni säger att vi demoniserar bolag. Det gällde även Boulton. Det gäller nästan alltid när ni ska upphandla eller sälja till någon privat. Då säger ni att vi demoniserar dem, och så är ni inte hederliga med hur det ser ut. Vi är inga fastighetsekonomer, men vi har tittat på företagets hemsida och bokslut. Det är inte särskilt stabilt. Det går inte att jämföra med Svenska Bostäders resultat och tillgångar. Jag tycker att hyresgästerna har all anledning att känna sig oroliga när man säljer till ett bolag som har så mycket röda siffror som Primula har. Men vi vet att detta inte är intressant för er. Vad som är intressant för er är att till varje pris bli av med allmännyttan.

Anförande nr 96

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag fick frågan: Hur kommer det sig att du ska yttra dig i den här debatten? Jo, bland annat därför att jag tycker att det är en viktig debatt. Jag har också erfarenhet av att diskutera och tidigare göra affärer med Primula. En sak vill jag försäkra er om här, och det gäller särskilt Ann Mari Engel. Hon tar sig stora ord när hon talar om vilken god insikt hon har i olika företag, deras ekonomi och annat. Det finns dokument från mycket bättre ekonomer än vad jag själv någonsin kan bli där man har gjort analyser och sagt att detta företag är ungefär att likställa med genomsnittet i allmännyttan vad gäller lån i förhållande till kapital, och det är det man ska titta på. Det litar jag på.

Jag litar på Hyresgästföreningen också – tro det eller ej! Hyresgästföreningens presschef heter P-O Brogren. Jag frågade honom på ett möte där ett antal av hans medlemmar var med här i Stadshuset tillsammans med ett antal av oss förtroendevalda: Hur är Primula som hyresvärd? P-O Brogren sade: Vi har ingenting att anmärka på från Hyresgästföreningens sida. Det är i sådana lägen jag tycker att man ska tala med Hyresgästföreningen och fråga vad de har för uppfattning. Vad har deras medlemmar rapporterat till dem?

Stockholmshem och Familjebostäder har tidigare gjort affärer med Primula. Vi har inte hört någonting från de hyresgäster som har flyttat in i Primulas bestånd om att de är missnöjda eller att Primula är en hyresvärd som är sämre på något sätt. Att göra jämförelsen med Boulton visar bara vilken enorm okunnighet man har i de här sammanhangen. Men man kan ju inte kunna allt, Ann Mari Engel. Det gäller att kunna läsa ideologin rätt.

Primula gör något så ovanligt som att bygga hyresrätter i den här staden – något som vi alla i den här salen har efterlyst. Det är en ny aktör på marknaden. Det är något

annat som vi alla har efterlyst: En ny aktör på byggmarknaden i Stockholm. Det är suveränt! Och dem misstänkliggör ni.

Man kan undra varför ni framhäver Sigtuna som föredöme i dessa sammanhang. Tyvärr får jag säga att Sigtuna är grundlurade. Det går nämligen inte att skriva in sådana här villkor i kontrakten. Sigtuna säljer. Jag hejade när jag såg det i tidningen – Gud så bra gjort! De säljer allmännyttan. Det är väl jättebra. Och ni framhåller Sigtuna som föredöme här. Hur kommer det sig att ni gör det?

Anförande nr 97

A n n M a r i E n g e l (V): Jag säger inte att jag är fastighetsekonom. Vad jag säger är att vi i den här salen inte vet. Vi återremitterade ärendet för att få en ekonomisk rapport. Det har vi inte fått. Vi har fått svepande formuleringar om att ni har goda erfarenheter. Vi vet lika lite om Primula nu som vi visste om Boulton när ni stod här och pratade om dem. Vi säger inte att de är lika dåliga; det är mycket möjligt att de inte alls är det. Men vi vet inte, och det är det som är problemet. Det finns inte någon ekonomisk värdering som säger någonting med i handlingarna. Det var därför vi återremitterade ärendet, men vi har fortfarande inte fått något svar.

När det gäller Sigtuna använder vi dem som ett exempel på att man kan skriva in sådant man vill i avtalet, till exempel att hyresgästerna får stå kvar i internkön. Det tyckte vi var positivt. Vi sade inte att det var positivt att de sålde allmännyttan, men vi sade att detta var positivt.

Det är väl jättebra att Primula bygger hyresrätter. Det ska de göra. Men de behöver inte köpa allmännyttans lägenheter för det.

Anförande nr 98

B j ö r n L j u n g (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Lyssna till Ann Mari Engel! Hörde ni vad hon gjorde nu? Hon iklädde sig en liten, liten gnutta och ett uns av ödmjukhet i sammanhanget. Sedan sade hon: Vi har inte fått några besked om detta. Det du står och säger här i talarstolen är följaktligen inte något annat än rena spekulationer och gissningar. Någon mer grundläggande analys har ni inte gjort, för då skulle ni komma fram till någonting annat. Det borde ni göra i stället för att stå här och misstänkliggöra ett företag som hittills har visat sig vara en alldeles utmärkt hyresvärd och ett företag som bygger hyresrätter i Stockholms stad. Det ska vi vara glada för, Ann Mari Engel, och inte stå här och häckla företaget, som du gjorde i ditt tidigare inlägg.

Anförande nr 99

E w a L a r s s o n (MP): Fru ordförande! Det är bra att ha goda relationer. Det vet alla som gifter sig. Då brukar man vara väldigt överens. Sedan kan det vara så att man vill gå skilda vägar. Då är det himla fiffigt att ha ett äktenskapsförord, eller hur?

Vi vet aldrig vad som händer, och vi är noga med kommunens invånares skattemedel. Därför tycker vi att det är lite fånigt att stå här och resonera om vad

eller hur. Det är väl bara att skriva in i kontraktet vad som ska gälla! Då behöver vi inte stå här och prata om det. Det är action vi vill ha!

Anförande nr 100

Björn Ljung (FP): Fullmäktige, åhörare och Ewa Larsson! Jordabalken och fastighetslagarna funkar inte som äktenskapslagarna gör. För er som inte ser det kan jag notera att Ewa Larsson nu går härifrån när jag försöker prata med henne. Men jag vänder mig till henne i bänken i stället.

Det som inte funkar i sammanhangen med bostäder, fastigheter och så vidare är att man i Sverige kan skriva in klausuler sida upp och sida ned – och de är ändå inte giltiga. Det är det som är bekymret.

Annars finns det ett och annat som jag håller med Ewa Larsson om, och som man verkligen skulle vilja få in i kontrakten. Viktigare för mig är till exempel försöks- och träningslägenheter. Det tycker jag är en jätteviktig fråga – betydligt viktigare än internbyteskon om ni frågar mig.

Anförande nr 101

Borgarrådet Wångård (S): Ordförande! Det ni saknar i debatten, Björn Ljung, är respekten för de boende – de boende som inte vill gå över till de privata aktörerna. Jag tror att om ni på något sätt skulle mena allvar med att lyssna till stockholmarna och de boende skulle ni ha jobbat på ett helt annat sätt än att skicka ut en lapp i brevlådan där det står: Nu är det sålt.

Jämförelsen med Boulton från min sida handlar om att muntliga avtal inte har varit någon succé i den här staden när det gäller vad den köpande fastighetsägaren åtar sig för arbetsuppgifter. Därför anser vi att man skulle kunna skriva in det i avtalet. Viten är inte ovanliga på fastighetsmarknaden. Det du pratar om som man inte kan göra är att det hela återgår i stadens regi.

Björn Ljung! Är detta en bestraffning för att de boende inte ville ombilda till bostadsrätter?

Anförande nr 102

Björn Ljung (FP): Ordförande, fullmäktige och åhörare! Den sista frågan kan jag avfärda med en gång: Aldrig – så agerar inte vi! Vi har sagt i många år att vi inte gör sådant. Vi försöker inte tvinga folk till någonting.

Jag förstår att Anders Johansson, kommunalråd i Sigtuna, kanske inte står så högt i kurs hos dig. Men det är en annan fråga.

När det gäller hyresgästerna tycker jag absolut att vi alltid kan bli bättre på att informera. Men – och det är ett viktigt men – vi hade en del muntliga överenskommelser med Primula, Wallfast och Stena vid den så kallade beståndsförsäljningen vid förra tillfället. Hur har det gått med dessa muntliga löften? Har Primula renoverat lägenheterna i Blackeberg, eller har de inte gjort det? Har Wallfast börjat rusta i

Hässelby eller inte? Har Stena börjat med sin aktiva fastighetsförvaltning i till exempel Sättra? Svaret på samtliga frågor är ja. De muntliga avtalen i dessa sammanhang har hållits till skillnad från i Boultsbeefallen.

Anförande nr 103

Ann-Margarethe Livh (V): Björn Ljung! Varför är inte det med i underlaget då? Ni vill göra affärer. Sedan säger du: Ni har inte tagit reda på det ena och det andra! Det är väl inte vi i oppositionen som ska ta fram underlag till era affärer. Det är ni som ska ta fram underlag, och vi ska kunna förstå vad affären handlar om. Det är självklart att inte vi är fastighetsekonomer, men vi sitter i den här salen och har det politiska ansvaret för alla affärer som görs. Om man ska ta det politiska ansvaret måste man också ha allt underlag. Det ska man inte som politiker behöva leta fram själv, springa till skattemyndigheter och hålla på. Det underlaget ska komma från den majoritet som vill sälja. Det är så det måste gå till, eller hur?

Om nu alla hyresgäster är så himla nöjda i Blackeberg – och det kanske de är – så är det jättebra. Men det vet inte jag om. Det har väl inte gjorts någon undersökning bland hyresgästerna där? Jag har ingen aning om det. Det är sådant man vill ha i ett underlag, eller hur? Inte är det väl jag som ska skriva underlaget åt majoriteten.

Anförande nr 104

Björn Ljung (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Nu ikläder sig också Ann-Margarethe Livh en smula ödmjukhet i sammanhanget. Plötsligt är det viktiga frågor vi börjar diskutera. Men det är klart att argumenten när det gäller det andra och de stora orden har fallit platt när ni försöker hötta med Boultsbee och annat.

Inse att Primula är en seriös fastighetsägare och en god hyresvärd! Tala med dina kompisar i Hyresgästföreningen, till exempel! Litar du inte på dem heller? Du brukar ju gå på demonstrationer och annat som Hyresgästföreningen har. Då måste du väl lita på dem, eller hur? Du hade ingen undersökning. Hur kan du då veta hur det är? Du vet bara vad folk säger, vilket skulle bevisas.

Anförande nr 105

Emilia Bjuggren (S): Det var spännande att Joakim Larsson inledde med att jämföra försäljningen med en massa andra försäljningar som har gjorts i olika socialdemokratiskt styrda kommuner. Jag tyckte själv att han uttryckte den stora skillnaden bra, nämligen att de har gjort många kloka affärer. En liten sakupplysning i sammanhanget är att Sigtuna detta år översteg 40 000 invånare. Jag skulle inte säga att jämförelsen med Stockholm är klockren.

Jag tycker att det har framkommit ganska tydligt i debatten vad som är det stora problemet i frågan. Karin Wanngård tryckte också på detta. Det handlar om hur man ser på demokratin. Det finns många saker att invända mot affärsmässigheten i försäljningen, men framför allt handlar det om att vi har ett bestånd där många människor har valt att söka sig till allmännyttan. Man fattar ett beslut att sälja deras bostäder helt över huvudet på de medborgare som bor där. Man struntar i de stockholmarna som har sina hem i de här husen.

Bara för att man har en majoritet i en demokrati måste man inte tillämpa något slags majoritetens tyranni. Jag tycker att det är beklagligt att Joakim Larsson och majoriteten väljer att helt enkelt, som sades här, strunta i vad hyresgästerna själva vill.

Jag vill säga något apropå jämförelsen mellan Boulton och Primula. Problemet är inte att vi jämför Boulton och Primula, utan problemet är att vi jämför likvärdiga politiker. Vi hade Kristina Alvendal 2007, som stod och sade att inte allt man avtalar finns skriftligt. Det är tydligen ingen här som har läst juridik, sade hon. I dag säger Joakim Larsson att detta inte behöver skrivas in i kontraktet eftersom bolaget har åtagit sig att göra detta, och vi vet att det kommer att genomföras renoveringar. Det är politiken som förs som vi jämför. Det är den borgerliga politiken som tycks ha sina brister och inte nödvändigtvis något annat.

På samma sätt beskrev Kristina Alvendal år 2007 Boulton som en av världens framgångsrikaste och duktigaste aktörer inom centrumanläggningarnas branscher. Nu kallar Joakim Larsson på sin blogg Primula för ett långsiktigt välrenommerat företag. Jag hoppas att det kommer att visa sig vara så. Men det är politiken som fördes då som vi jämför med politiken som förs nu. Den tycks vara precis lika kortsiktig som den var då.

Anförande nr 106

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag blir alltid lika glad när jag hör att någon läser min stackars blogg, Emilia. Det var roligt, för det där lades upp i dag. Du får gärna fortsätta. Jag tycker i alla fall att den är intressant. Nog om det!

Jag skulle vilja påstå att det finns en väsentlig likhet mellan Sigtuna, Sundbyberg och Stockholm. Det är att det finns politiker även där, fast de är S-märkta, som har kommit på att man faktiskt kan se över sitt bestånd och sälja lite. Sigtunahem sålde 20 procent. Så mycket har vi aldrig sålt. De bestämmer sig för att sälja för att få möjligheter att bli ännu bättre hyresvärdar och få kommunen att utvecklas. Ni går aldrig med på att man säljer någonting, och då kan kommunen aldrig ta ansvar i den utsträckning som vi gör i dag. Tänk på det lite!

Sedan är det så med demokratin att vi självfallet måste lyssna på hyresgäster. I massor med sammanhang måste man ha massor med dialog med hyresgästerna. Vi har mycket bättre modeller för detta i dag, men vissa beslut fattas inte av hyresgästerna.

Anförande nr 107

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag håller med om att det finns vissa saker att titta på i Sigtuna, till exempel det faktum att de säljer för att kunna bygga nytt och kunna nå gränsen på 40 000. De förstår också att man måste exploatera mark i samma takt till sina allmännyttiga bolag. Jag tycker att du och dina kompisar kan lära dig lite av dem, men jag tycker kanske inte att det är en klockren jämförelse att jämföra en ganska liten kommun med Stockholm som är betydligt mycket större.

Anförande nr 108

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Tack för ett ganska sansat inlägg, Emilia! Det låter som om du kan en hel del juridik. Jag är inte jurist. Jag har däremot läst en del matematik. Jag kan konstatera, liksom Joakim Larsson hann göra innan jag kunde säga det i min replik, att den andel av allmännyttan som kommunalrådet Johansson i Sigtuna sålde är långt mer än vad vi har tänkt oss att sälja i de här sammanhangen. Vi får inte jämföra äpplen och päron här.

Jag noterar också, vilket jag är glad över, att de häcklande jämförelserna med Boulton minskar alltmer ju längre talarlistan går här. Jag hoppas att de fortsätter att minska eftersom Primula, Värmdö Bygg och några till är sådana som vi vill ha i Stockholm, det vill säga nya mindre aktörer som dyker upp och bygger hyresrätter.

Anförande nr 109

E m i l i a B j u g g r e n (S): Nej, jag är inte jurist, men jag är socialdemokrat. Det är väl det som har gjort mig klok. Jag har inget intresse alls av att misstänkliggöra några bolag, men däremot har jag en ganska stor misstro till den politik som ni för. Jag kan inte förstå varför ni väljer att inte lägga in en vitesklausul om ni är så säkra på att de kommer att renovera. Det går faktiskt att lägga in en vitesklausul. Ni menar att klausuler som innebär återköp är överkningsbara. Om de dessutom är överkningsbara är det ännu mer oförståeligt för mig varför man inte bara säkrar de här två åren. Jag har inte hittat några bra argument för att inte säkerställa så gott det går att renoveringen genomförs om man är så övertygad. Däremot har vi historiskt sett att ni har misslyckats med detta.

Anförande nr 110

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag reagerade på det som Emilia och flera andra talare har varit inne på, nämligen resonemanget om att har man en gång valt att bosätta sig allmännyttan ska man på något sätt för evigt vara garanterad att bo kvar i allmännyttan och att det därför är fel att sälja en del allmännyttans bestånd eftersom hyresgästerna en gång har valt att bosätta sig i allmännyttan. Anser ni att detta ska ge automatisk rätt att för alltid bo kvar i allmännyttan?

Och apropå juridik skulle jag vilja veta hur den paragrafen i så fall skulle se ut. Innebär det att allmännyttan aldrig någonsin ska kunna sälja en enda lägenhet i sitt bestånd eftersom det kan innebära att en hyresgäst får gå från allmännyttan till en privat hyresvärd? Är ni beredda att gå så långt får ni också ta konsekvenserna av detta, nämligen att allmännyttans ekonomi kommer att försvagas år efter år.

Anförande nr 111

E m i l i a B j u g g r e n (S): Det här handlar inte om att hyresgäster som en gång valt att bosätta sig i allmännyttan inte får bo kvar, utan det handlar om att en förkrossande majoritet av hyresgästerna i dag vill ha kvar den allmännyttiga hyresvärden, och ni väljer att strunta i det. Det är detta det handlar om här och nu. Det är en förkrossande majoritet som inte vill att ni säljer deras hus, vilket ni väljer att göra i alla fall. Jag önskar att ni skulle dra tillbaka det förslaget.

Anförande nr 112

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Emilia förde oss tillbaka till Kärrtorp och Bredäng. Det tycker jag var bra. Miljöpartiet tycker inte att det här en bra eller klok affär. Det har vi sagt. Vi var med på återremissyrkandet, och vi vidhåller nu vårt yrkande på avslag. Det innebär att jag nu yrkar bifall till vår reservation.

I återremissen skulle vi bland annat se om de som bor i allmännyttan i Kärrtorp och Bredäng kunde få ha kvar sin plats i byteskön. Vi skulle undersöka de möjligheterna. Nu står det igen i ärendet att under den period som löper mellan det att överlåtelsen blir offentlig i samband med styrelsebeslutet och tillträdet sker kan man använda sig av byteskön. Det här pågår tydligen normalt i sex månader. Nu undrar vi i Miljöpartiet vad ordet ”normalt” betyder. Om det nu skulle vara någon som vill flytta under den här tiden och ha med sig sin plats i byteskön kan det vara himla fiffigt att veta vad ordet ”normalt” betyder.

Vi är inte heller speciellt nöjda med att Primula Byggnads AB erbjuds den här bytesaffären till ett lägre belopp. Sedan kan man diskutera om det här är lägre eller inte. Jag väljer att inte diskutera det. Vi tittar i stället i ärendet och ser att vi kräver att de ska fortsätta med renoveringar av bland annat fasader och gårdar och nybyggnation av tvättstugor enligt Svenska Bostäders påbörjade program samt att de ska ha en aktiv förvaltning med en hög närvaro i området. Det verkar väldigt problematiskt för majoriteten att skriva in detta i kontraktet. Vi kan inte riktigt förstå varför det ska vara ett problem. Man erbjuder någonting konkret, och då kan man vara konkret i kontraktet för att visa vad man får tillbaka. Vi vidhåller att det här kan skrivas in med vite. Vi kan inte förstå att inte allianspartierna vill göra det, för då skulle ni slippa en del av den här debatten. Det handlar ju också om att man ska få ta med sig sin kötid.

Det har flera gånger kommit upp att det behövs fler aktörer i just Kärrtorp. Då undrar vi: Varför behövs det fler aktörer i just Kärrtorp? På vilket sätt är det underbyggt? Vi kan förstå att ett blandat bostadsbestånd kan vara bra om aktörerna har hög närvaro i området. Men hur vet vi att just de här aktörerna ska ha det?

Anförande nr 113

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Frågan gällde återigen varför man inte lägger in detta i avtalet. Vi har försökt svara på detta i ett ganska stort antal sammanhang, även i Svenska Bostäders styrelse där affären blev känd i juni. Faktum är att det bara finns ett sätt att vara säker på att det här sker, och det är att vända sig till en aktör som tidigare har visat hur man hanterar orotade fastigheter. Sedan finns det en lagstiftning som möjligen säger hur illa det måste vara med fastigheterna innan man renoverar dem.

De här fastigheterna behöver renoveras. Den här aktören arbetar på det sättet. Man har gått in och köpt orotade hus och gått in för att rota dem. Det innebär stambyten och annat. Det är ett sätt att vara säker på att det över huvud taget kommer att ske. Problemet är att det både enligt jordabalkens bestämmelser och enligt det som har redovisats i ärendet är omöjligt att vara säker på vad ett sådant tillägg i ett avtal

skulle innebära. Därför går det inte att göra, och det har vi försökt beskriva i ett ganska stort antal sammanhang vid det här laget.

Anförande nr 114

E w a L a r s s o n (MP): Och som ni hör är vi inte nöjda. Vi tycker inte att ni har ansträngt er för att göra på det sättet. Vi menar att när man ger någonting konkret, ett billigare pris i det här fallet, kan man också begära någonting konkret tillbaka, nämligen precis det som står i ärendet om att man ska fortsätta det arbete som Svenska Bostäder har påbörjat. Man ska ha en aktiv förvaltning med en hög närvaro i området. Vi menar att det är fullt möjligt att skriva in det i ärendet med vitesförläggande. Ni ruskar på huvudet. Låt oss då pröva det så får vi se vem som har rätt!

Det var det ena, och det andra är: Varför behövs det fler aktörer just i Kärrtorp? Det har vi undrat. Näringslivsrådet, som vi har ett mycket bra samarbete med i stadsdelsnämnden där, är också oroad. Det här är ett centrum som fungerar bra i dag. Det är faktiskt det centrum som fungerar bäst efter hela gröna linje 17 söderut.

Anförande nr 115

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige! Jag är uppvuxen i området. En av anledningarna till att det här centrumet fungerar så mycket bättre än alla andra är att man har ett välfungerande systembolag och ett välfungerande apotek, och då brukar det bli ett väldigt bra centrum. Det drar folk. Jag gillar också Kärrtorp skarp.

Jag har noterat att du inte säger någonting om Bredäng. I Bredäng är verkligen de kommunala fastighetsbolagen helt dominerande. Det finns några få hus som inte är kommunalt ägda. Vi menar att det är viktigt att vi får in andra aktörer i de här områdena, precis som du själv sade. Du sade precis det, och därmed är det vi gör Bredäng i och med den här affären någonting som ni också tycker är ganska bra.

Anförande nr 116

E w a L a r s s o n (MP): Hade de fått behålla sina bytesrätter hade det varit mycket mer anständigt. Men låt oss gå tillbaka till Kärrtorp. Det är tydligen ett tag sedan talaren bodde i området. Det finns inget systembolag där sedan många år tillbaka. Därför har vi ett fungerande centrum i dag. Det finns ett aktivt näringsliv. Vi hade mycket problem med Systembolaget som fanns där.

Nu har vi ett aktivt näringsliv som har uttryckt oro till oss i stadsdelsnämnden. Vi har boende som är oroliga och tycker att den här bytesaffären inte skänker den trygghet som de vill ha för att bo kvar i området. Då kan man undra varför inte allianspartierna vill skriva in i avtalet mot vitesförläggande att det som lovas muntligt här i talarstolen också hålls i verkligheten.

Anförande nr 117

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ordförande, åhörare! Jag var med på samma möte som Björn Ljung. Jag hörde också Brogren från Hyresgästföreningen. Han sade

nästan ordagrant att man inte hade några klagomål från hyresgäster hos Primula. Av den anledningen behöver ni närvarande hyresgäster inte vara oroliga.

Primula har som affärsidé att köpa, upprusta och långsiktigt förvalta. Gör de då det? Ja, våra erfarenheter visar det. Vi har sålt fastigheter till dem, och vi har köpt fastigheter tillbaka. På 1990-talet köpte Stockholms hem fem väl upprustade fastigheter av Primula. År 2008 lämnade Primula 383 lägenheter till bostadsförmedlingen. Även på den punkten sköter de sig.

Att bolaget inte har så bra resultat efter finansnetto beror på att de dels bygger, dels renoverar. Vi har låtit kontrollera hur deras ekonomiska situation ser ut. Det är gjort via Stadshuset som har anlitat Bo Nordlund som är teknisk direktör och redovisnings- och värderingsspecialist när det gäller fastigheter. Han redovisar att Primulas LTV, lån till värde, uppgår till ca 65 procent, eller i alla fall mellan 55 och 65 procent. Fastighetsbolag på Stockholmsbörsen har ett LTV på ca 60 procent i oktober 2011. De som ingår i Sabo har ett snitt på ca 40 procent. Även där ligger Primula väl till. Han skriver också: Sammanfattningsvis ger denna analys en väsentligt bättre bild av den finansiella ställningen i Primulakoncernen än vad som kan utläsas ur såväl senast avgivna årsredovisning som delårsbokslut. Vidare kan konstateras ett LTV på mellan 55 och 65 procent inte är en uppseendeväckande hög belåningsgrad i jämförelse med branschen i övrigt som framgått ovan.

Om man jämför med Svenska Bostäder, och säger att det är minus hos Primula ibland, har även Svenska Bostäder ett stort minus emellanåt. Och det finns väl ingen som vill påstå att det är någon större fara med Svenska Bostäder.

Anförande nr 118

A n n M a r i E n g e l (V): Det är mycket intressant att du nu kommer med olika rapporter som vi inte har fått se, Berthold. Vi återremitterade detta därför att vi ville ha en redovisning av deras ekonomiska ställning. Det har vi inte fått. Jag sade i mitt första inlägg att vi inte vet så mycket om Primula. Vi vet bara det vi kan se i deras årsredovisningar, och där är det ganska mycket röda siffror. De ser inte så väldigt stabila ut. Sedan säger du att ni har lagt ut det på en expert som har granskat, och det är visst bra. Varför finns inte det med i ärendet? Är ni så nonchalanta mot oss att ni struntar i det? Ni vet att ni tänker fatta det här beslutet vilka siffror de än har.

Vi tycker att det är bedrövligt. Vi förväntas ändå att ta ansvar för att fatta det här beslutet. Då måste vi veta vad det är för ett företag. Sedan vet vi ju att det kan gå upp och ned. Argumentet att ni måste sälja för att få pengar till upprustningar håller inte. Det är bara titta på nästa ärende som kommer om tertialrapporten. Det finns väldigt gott om pengar i staden som man kan använda för att renovera utan att man behöver sälja, men vi vet ju att det är ett skenargument. Varför lägger ni inte fram de här rapporterna om de är så bra? Varför får vi inte se dem?

Anförande nr 119

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ordförande! Detta är offentliga uppgifter. Det står i Primulas koncernredovisning. Det går mycket bra att ta reda på detta om man är intresserad och inte bara har en politisk agenda där man försöker misstänks-

liggöra allt som är emot det man av ideologiska skäl är emot. I stället för att säga att ni inte vill sälja någonting utan bara köpa och köpa och att ni vill att staden ska äga allting och ingen privat ska äga någonting försöker man hitta några andra typer av argument för att få till någonting som ska verka bra och skrämman upp hyresgäster och övriga invånare i Stockholms stad. Jag tycker att det är ett lite osjyst sätt att hantera det hela.

Anförande nr 120

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande, fullmäktige! Jag hade inte tänkt gå upp i den här diskussionen, men när jag hör Berthold stå här och exercera med siffror tycker jag att man kan fortsätta den här sifferexercisen lite grann. Det står på s. 15 i ärendet att omsättningen enligt bolagets egna uppgifter har ökat med 10 miljoner kronor från 190 till 200 miljoner. Men det gäller hela koncernen Primula. Det gäller inte Primula som enskilt bolag utan hela koncernen. Det är helt otroligt. Koncernen backar från ett plus på 54 till ett minus på 18 miljoner. Tycker du att det är en bra ekonomisk utveckling för det här företaget, Berthold Gustavsson?

Primula består av sju olika bolag, och några av bolagen sysslar bara med aktiehandel och värdepappershantering. Det är de bolagen som stöttar upp hela den här verksamheten. Det ser man om man går igenom det bolag för bolag. Det som står här i ärendet är inte helt rätt.

Anförande nr 121

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Du har varit med länge i Stockholms kommunfullmäktige och suttit i olika nämnder och styrelser. Du vet att när det finns en koncern finns det möjligheter, om så mot förmodan skulle vara fallet, att flytta pengar inom koncernen genom koncernbidrag och liknande. Jag tror inte att det ska bli aktuellt i bostadsdelen. Här står det att man räknar med att i augusti i år kommer det att vara ett resultat som visar på en vinst på ca 2 miljoner kronor. När man bygger, renoverar och upprustar innebär det att man behöver ta upp mer lån under den tiden. Det kan redovisas som en minuspost.

Anförande nr 122

K a r i n E h l i n K o l k (S): I dag hade en morgontidning rubriken "Förlustföretag byter till sig allmännyttan". Företaget som är aktuellt som köpare har ett litet eget kapital, hög belåning, ett sjunkande resultat och har under de senaste åren fått sänkt kreditbetyg. Det är med rätta hyresgästerna i de berörda fastigheterna känner oro utöver att deras val att bo i allmännyttan helt körs över.

En universitetsadjunkt som uttalar sig i artikeln konstaterar att det ser ganska svajigt ut. En annan universitetsadjunkt, Bo Nordlund, konstaterar i en annan artikel att när soliditeten är en bit under 30 procent och det blir dåliga tider i ett fastighetsbolag ser det lätt lite tunt ut i balansräkningen. Soliditeten visar som bekant hur stor del av tillgångarna som finansieras med eget kapital och säger därmed mycket om bolagens långsiktiga betalningsförmåga. Var det 7,9 procent Primula hade? Det är en betalningsförmåga som ska gå till exempelvis upprustningar.

För några veckor sedan när vi förra gången debatterade den här frågan var ett ofta förekommande argument från Joakim Larsson att vi behövde sälja ut en del av allmännyttan för att kunna finansiera nödvändig upprustning. Svenska Bostäder har till exempel en soliditet på 87,9 procent, och Primula har 7,9. Vore inte Svenska Bostäder en bättre hyresvärd i detta fall för att klara upprustning och säkerställa en god förvaltning? Det förefaller vara en viss inkonsekvens i ert agerande.

Det finns en annan inkonsekvens i er hantering av allmännyttans bestånd. Stockholms bostadsbolag har fått direktiv om att minska sitt bestånd i ytterstaden och öka det i innerstaden, vilket alltså är ett högst politiskt beställningsjobb. År 2006 fanns det 22 328 allmännyttiga lägenheter i innerstaden. År 2010 var motsvarande siffra nere i 15 762 lägenheter. Ett exempel var att staden sålde fastigheter på Hammarby allé för 33 910 kronor per kvadratmeter. Det är en tvärgata till Redargatan där dessa aktuella fastigheter ligger. Där är priset 35 652 kronor per kvadratmeter. Nu vill ni alltså öka andelen igen och köpa fastigheter till marknadsvärdet i områden där ni de senaste åren sålt för långt under marknadsvärdet. Kan man inte önska sig en lite större långsiktighet och affärsmässighet i er politik?

Anförande nr 123

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag letade upp ett papper som jag ska överlämna till Karin. Vi ska kanske inte göra fastighetsvärderingarna här i denna sal. Det är kanske rimligt att vi tillåter att de värderingar som vi tar in externt får gälla. Man kan också ta in en second opinion på detta, och det gör vi. Det första du gör, Karin, är att säga att vi har sålt en fastighet för ett annat pris per kvadratmeter, för det har du läst om i tidningen. Det stämmer, med det var just en annan fastighet. Det var också en fastighet som såldes till en bostadsrättsförening. Det är helt annan värderingsmodell. Vi kan ha den här diskussionen, men det handlar inte om det faktum att vi i dag har en affär att ta ställning till.

Man börjar med att demonisera bolagen och demoniserar affären och processen i stället för att prata om det som det gäller, nämligen den här fastighetsaffären. I stället för att förklara vad det handlar om ska vi förklara att bolagen inte är de demoner som ni beskriver.

När det gäller den justerade soliditeten ska jag leta fram det papper som du får, för det är något helt annat än det du beskriver.

Anförande nr 124

K a r i n E h l i n K o l k (S): Jag vet att det är en skillnad på justerad soliditet och att den i Primulas fall är högre. Men jag hittade ingen motsvarande siffra på Svenska Bostäders justerade soliditet, så jag valde att jämföra soliditeten.

Det är klart att vi ska använda externa värderingar och att bolagen är de bästa att sköta förvaltningen av våra fastigheter, men du kan inte hävda att det är något annat än en politik. De här försäljningarna grundar sig på ägardirektiv som ni har beslutat om.

Anförande nr 125

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande, fullmäktige! Våra tre bostadsbolag har ett antal uppgifter att sköta. De ska öka takten på upprustning, underhåll och nybyggnation. De ska vara aktiva fastighetsförvaltare och rationella och kostnadseffektiva. Sedan kommer två rätt viktiga saker, tycker jag, och det är att de ska värna hyresrätten som boendeform samt bidra till stadens nyförsörjning av hyresrätter. De ska bidra till investeringsprogram i ytterstaden för den nu beslutade visionerna om Järva och Söderort. Jag tycker att de två sista punkterna är jätteviktiga. Bolagen ska dessutom samarbeta sinsemellan men också med de privata aktörerna. På den här punkten är oppositionen inte helt ärlig. Det finns ingen kommun i Sverige som har stambytt så mycket som Stockholm har gjort de senaste åren. I dag har till exempel Familjebostäder bara ett tiotal lägenheter kvar som ännu inte har fått stammarna bytta. Familjebostäder har till och med haft så god kapacitet att man har tagit över från de andra bolagen, till exempel flera tusen från Svenska Bostäder.

På det här sättet samarbetar vi således kring den här aktiva fastighetsförvaltningen. Vad syftar den då till, undrar man? För Stockholms del handlar det naturligtvis om att få fram fler lägenheter. Det gör vi genom att bygga nytt, renovera och höja det bokförda värdet på våra bestånd i hela Stockholm. När vi höjer det bokförda värdet frigörs nämligen större lånemöjligheter. Det innebär helt enkelt att Stockholm kan låna mer och bygga mer. En ytterligare möjlighet är naturligtvis att sälja bestånd. Även då frigörs resurser när vi omsätter dem så att vi kan få till stånd nybyggnation.

Det här är ett uppdrag som vi har i Stockholm och som vi har fattat beslut om. Även andra majoriteter har fattat beslut om att vi ska ha en hög bostadsförsörjning i Stockholm eftersom vi har en så hög inflyttning. Det är inte bara så att vi är tvingade att bygga för att det kommer hit folk, utan vi vill ju att folk ska komma hit och bo här och trivas i Stockholm. Vi behöver alltså bygga mer. Den aktiva förvaltningen gör att vi också kan vara bäst i Sverige vad gäller det här med bostadsförsörjning. Det är till och med så att oppositionspolitikern i riksdagen instämmer i det viktiga arbete som vi gör i Stockholm. De instämmer i den politik som vi genomdriver här i Stockholm. Vi samarbetar, vi stambyter, vi höjer värdet på våra egna bestånd, vi tar större lån och satsar på nybyggnation och bygger fler bostäder, inte minst hyresrätter som är så viktiga att ha i en stad.

Anförande nr 126

A n n M a r i E n g e l (V): Jag tycker att er syn på allmännyttan framgår av er budget, Jonas. Där står det att allmännyttan ska vara ett komplement till de privata fastighetsägarna. Ni vill ju hela tiden att den ska krympas och bli mindre. Vi som gillar historieskrivning kan möjligen påminna om vad som hände när ni regerade 1998. Då förbjöd ni allmännyttan att bygga någonting som helst under två år. Sedan insåg ni att det var ohållbart eftersom det inte blev någonting byggt, och ni svängde. Vi är mycket glada för ni gjorde det.

När hyresgästerna i Bredäng och Kärrtorp började fråga oss om det verkligen stod i ert vallöfte och er budget att ni skulle sälja hela bestånd till privata ägare svarade vi: Ja, det står aktiv fastighetsförvaltning. Jaha, sade hyresgästerna, är det detta det betyder.

Man kan inte säga att ni har varit särskilt tydliga med att ni vill sälja ut hela bestånd till privata ägare. Man kan inte säga att ni satsar särskilt mycket på allmännyttan när ni samtidigt inte ger dem tillräckligt med markanvisningar. Allmännyttan kommer inte ens upp i den byggnation som ni själva har som målsättning. Det kan vi se i nästa ärende. Det lyckas inte.

Anförande nr 127

J o n a s N i l s s o n (M): Stockholms stad planerar att bygga 100 000 nya bostäder fram till 2030. Våra tre bostadsbolag väntas bygga ungefär 8 000 av de här nya hyresrätterna, men för att kunna göra det behöver vi omsätta våra resurser. Det kan man inte göra hur fort som helst. Vi ska ett blandat boende. Vi ska ha allmännyttan. Men för att kunna göra det här måste vi omsätta våra resurser för att kunna köpa ny mark och bygga. Vi ska inte bara förvalta det gamla, utan vi ska bygga det nya Stockholm. Allmännyttan är fortfarande en mycket stor aktör i Stockholm. Finns det flera aktörer, privata eller vad du vill, som vill vara med och hålla i de här ömtåliga äggen – det är naturligtvis alltid en risk att bygga nytt och förvalta bostäder – är det naturligtvis jättebra. Stockholmarnas bostadsbolag är redan mycket stora.

Anförande nr 128

K a r i n H a n q v i s t (S): Fru ordförande! Jag tycker kanske inte att du i ditt anförande höll dig så jättemycket till det vi diskuterar nu, Jonas, nämligen försäljningen här ute. Du sade en del saker som jag tycker är rätt kloka och som jag kan ställa upp på. Vi ska upprusta och se till att vi sköter våra områden, och vi ska värna hyresrätten. Det är framför allt det sista du sade, att värna hyresrätten, som jag undrar hur ni ser på.

Jag bor själv i ytterstaden nu, och där pågår en intensiv, aggressiv kampanj från Bilda bostad och andra företag som delar ut lappar i brevlådorna om att man ska ombilda sin lägenhet. De skriver till och med att de kan göra det långt under marknadspris. Jag kan ta med och visa det jag har fått i min brevlåda. Tycker du att det är att värna hyresrätten i ytterstaden att sälja långt under marknadspris?

Anförande nr 129

J o n a s N i l s s o n (M): Det är bra att man kan ha olika upplåtelseformer i områdena. Men man ska inte sticka under stol med att när man säljer ett stort bestånd med hyresrätter har hyresgästerna olika rättigheter. De har besittningsskydd. De ska ha nya vitvaror och nymålat vart tionde år. Man kan sälja en fastighet för 5 miljoner kronor, men om man ombildar den till bostadsrätt får man 20 miljoner kronor. Det är en utväxling på kanske fyra gånger pengarna om man ombildar. Då tillför man sin egen besittningsrätt i fastigheten tillsammans med att man också äger det fysiska. Det gör att hela fastigheten blir mycket mer värd för den som bor där. Det gör också att den som bor i bostaden får hela besittningsskyddet, men dessutom får Stockholm fyra gånger mer pengar att bygga mer hyresrätter för. Det är så vi omsätter våra pengar som gör att vi kan bygga maximalt mycket.

Anförande nr 130

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag har funderat mycket under den senaste tiden och inte minst under debatten här. Vad är det som gör att den här affären blir så politiskt känslig? Alliansen bestämmer sig för att ett företag, Primula, som vi har haft affärer med tidigare, som också bygger hyresrätter i Stockholm och som inte alls har för avsikt att ombilda utan är långsiktiga i sin förvaltning, i praktiken mycket mer långsiktiga än vad de kommunala bostadsbolagen är i just Bredäng. De kommunala bolagen har faktiskt erbjudit hyresgästerna att ombilda om de så önskar. Det kommer inte Primula att göra. Primula vill ha de här fastigheterna. De vill renovera dem, och de vill att det ska vara hyreslägenheter. Vad är det som gör att det är så känsligt att vi säljer till det här bolaget? Det är mycket märkligt.

Jag har en lista som jag har pratat om tidigare i dag. Det var någon som sade att det var kända företag som fick köpa från er, Aldax AB, Realia, Wallenstam, Carl Thunberg, Bostad AB Förstaden, några bostadsrättsföreningar. Leif Vidigsson, ett antal privatpersoner, SSM Fastigheter i Stockholm AB, HSB, Cassiopeia, Karl Willy Turegård, AB Sofieberg i Stockholm, Åhlander fastighets AB, Leif Bigert och Jörgen Nilsson. Det är sammanlagt 8 962 lägenheter som bytte från de kommunala bostadsbolagen till privata aktörer. Då undrar jag, och jag har undrat det förut från den här talarstolen, om vi hade motsvarande kampanj från Hyresgästföreningen. Nej! Hade vi en intressant informationskampanj från de berörda bolagen och partierna där man pratade med varje hyresgäst och frågade om de gick med på att de här företagen skulle köpa de här fastigheterna. Nej, det hade vi inte heller. Är det en skillnad på vem det är som styr den här staden när det gäller hur detta hanteras kampanjmässigt? Svaret på den frågan är däremot: Ja!

Sigtunahem eller Sundbyberg bestämde sig för att göra den här typen av fastighetsaffärer för att förädla sina bestånd, få ekonomiska muskler och möjligheter rent logistikmässigt och fastighetsvärdemässigt. De bestämde sig för att ta sig an bestånden, bli bättre hyresvärdar och delta i stadens utveckling. När en socialdemokratisk kommun vill göra detta ifrågasätts det inte, men när vi gör det ifrågasätts det. Jag har fortfarande inte listat ut vad som är skälen till detta.

Fru ordförande! Det här är en bra affär för Stockholm. Det är en bra att genomföra. Jag hoppas nu att fullmäktige är redo att fatta beslut om en affär som kommer att leda till bättre hyresförvaltning inom våra bolag.

Anförande nr 131

E w a L a r s s o n (MP): Ordförande! Varför är Miljöpartiet emot just den här affären? Förmodligen därför att de som bor där inte tycker om det som kallas just för ”den här affären”. De vill inte byta fastighetsägare. Det har de talat om, och vi tror på att man ska ha en verklig dialog.

Jag vill också ta upp en annan fråga. Ni bestämmer, och ni vill genomdriva den här affären. Då har vi två enkla önskemål, och det var därför vi återremitterade ärendet. Det ena var att man skulle få behålla sin plats i Svenska Bostäders interna byteskö. Det skulle ni ha kunnat tillgodose när ni har fått reda på att de som bor där inte vill byta. Många har bott där länge, och de har investerat tid i den här byteskön. Det

andra är att ni skulle ha kunnat skriva in alla de fantastiska saker som ni lovordar Primula för. Ni säger att de är så fantastiska och solida. Ni skulle ha kunnat skriva in det som det står i ärendet att de förväntas göra i själva köpekontraktet.

Anförande nr 132

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag har tagit Sigtunahem som exempel. De hade minsann skrivit in detta i avtalet. Det är ett spel för gallerierna. Om vi inte vet någonting om Rikshem kan jag säga att vi vet mycket mer om Primula. Det är en aktör som har visat att man går in, köper orotade fastigheter och gör någonting åt dem. Det har vi sett till.

Vi har en intern byteskö. Hur den här interna byteskön har fungerat har ändrats ett antal gånger. Vi har sagt att de som står inför ett byte självfallet inte ska behöva stressa igenom detta, utan det blir det här halvåret som en ungefärlig affär brukar ta. Man har möjlighet att stå kvar i internkön i sex månader. Internkön i sig är till för de här bolagens hyresgäster, och då får man lämna den här internkön. Primula har ju också ett system för hur de hanterar sina hyresgäster. De andra bolagen som har köpt bestånd i Stockholm har andra system och så vidare. Det ser olika ut i de olika företagen som förvaltar hyreslägenheter.

Anförande nr 133

E m i l i a B j u g g r e n (S): Du säger att det är ett spel för gallerierna. Jag tycker att du borde förtydliga på vilket sätt det är ett spel för gallerierna. Det går fint att införa vitesvillkor om vilka förpliktelser ett bolag ska ha. Man kan inte ha en återköpsklausul, men man kan ha sådana förpliktelsevillkor. Jag tycker att det känns som om det är ni som far med viss osanning i det här fallet.

Det som gör det här politiskt känsligt är att det handlar om människor. Det är riktiga, fysiska stockholmare som bor i de här bostäderna. Det är inte bara siffror på ett papper eller pengar fram och tillbaka, utan det är riktiga människor som känner sig osäkra och som har sett hur ni tidigare har slutit muntliga avtal som har lämnat centrum mer eller mindre ödelagda. De litar inte på att ni har välvilliga avsikter med detta, om man nu ska vara krass. Jag tycker att ni av respekt för de boende borde dra tillbaka ert förslag och göra om och göra rätt.

Anförande nr 134

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag tänker inte ta diskussionen om vad man kan göra med avtal eller ej igen. Du säger emot den juridiska expertis som finns i staden. De som har tagits in i samband med det här köpet har en annan uppfattning än du. Okej, vi lämnar det därhän. Du säger att det går att göra på ett annat sätt.

Den andra frågan är mycket väsentlig. Vad tror du händer när man ska göra en fastighetsaffär av det här slaget i Stockholm i dag och oppositionen, Hyresgästföreningen och andra bestämmer sig för att stoppa den här affären genom att demonisera bolaget och säga att det är ett bolag som har en ekonomisk sits som är på ruinens brant fast det inte stämmer? På punkt efter punkt demoniserar man hela processen. Tror du inte att det skapar en viss oro hos våra hyresgäster? Det tror jag.

Anförande nr 135

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Jag tycker att din beskrivning är lite märklig, Joakim. Det är inte vi som har dragit i gång de här protesterna. Det är hyresgästerna själva som har startat den här processen. Jag tycker att den här processen är märklig eftersom vi har ett företag här som har fastigheter där över 90 procent av hyresgästerna vill bo. De vill ha de här husen, och de älskar de här husen. Gör man sig av med sådana hyresgäster? Det gör väl ingen vettig fastighetsägare. Jag tycker att det här är mycket märkligt.

Varför är det här så känsligt? Det är snarare så att det är märkligt. Ni pratar också om att det är så viktigt med olika aktörer och blandade upplåtelseformer. I Bredäng ägs 1 037 av 2 894 lägenheter av privata aktörer. Det är blandat. Varför ska det bli mer blandat? Vad menar ni med blandat? Är det 90–30 till privata aktörer? Detta är också ett mantra som ni kör: Blandat, blandat, blandat. Det är blandat, och det är det även i Bagarmossen, Björkhagen, Hammarbyhöjden och Kärrtorp. Där ägs 3 782 av 9 000 lägenheter av privata aktörer.

Anförande nr 136

Borgarrådet L a r s s o n (M): Vi kan konstatera att om fler aktörer finns i ett område och gemensamt tar ansvar för området, det finns exempel på att man bildar fastighetsägarföreningar som gemensamt gör upphandlingar kring områdets utveckling, blir det en bättre utveckling. Det är positivt att vi får in fler som bär utvecklingen i respektive område. Vi vill se mer av det.

I de områden där vi tidigare har haft en mycket stark dominans av kommunala aktörer har vi nu en mer normal dominans, och då pratar jag om företag som är dominerande oavsett vem man jämför med. Men om man tar fördelningen mellan bostadsrätter och hyresrätter i ett kvarter kan man nå en jämn fördelning med 40–60 till bostadsrättens fördel i dagsläget. Det viktigt att vi har olika, både privata och kommunala aktörer, runt om i hela staden.

Anförande nr 137

S a l a r R a s h i d (S): Tack för ordet! Nu kommer vissa argument som redan har tagits upp här i talarstolen. Jag tycker att det är mycket viktigt att de nämns så att publik och medier lyssnar.

Trots en vädjan om ändring av beslutet från en samlad opposition, massiva protester från berörda hyresgäster och i realiteten en dålig ekonomisk affär som vi socialdemokrater pekar på vägrar de borgerliga partierna i den här församlingen att lyssna eller vika sig på grund av ideologiska ståndpunkter när det gäller hur man ser på allmännyttan som boendeform. Varken demokrati, inflytande eller boendedialoger får råda. Den borgerliga majoriteten är verkligen främmande för hur verklighetens Stockholm ser ut. Vi socialdemokrater anser att bostadspolitikerna är i stort behov av politisk styrning. Fler allmännyttiga bostäder behövs och inte färre.

I och med den här affären kommer det kvantitativa bostadsbeståndet inom Svenska Bostäder att bli mindre i en stad där vi kan bevittna hur bostadskoerna ökar lavinartat, där allt färre unga stockholmare har möjlighet att flytta hemifrån, där

tillväxten hämmas av en oseriös bostadspolitik från borgerlighetens håll och där man gör det svårare för människor att flytta hit. Därtill ökar hemlösheten såväl bland unga som bland gamla. Det är därför som detta är en känslig fråga.

Vi socialdemokrater oroar oss för den här affären eftersom vi inte kommer att säkerställa att dessa hyresrätter som säljs ut kommer att kunna stanna i hyresrättsform. Därför är vi väldigt oroliga för en stad där det blir allt svårare att bo och där folk har det svårare att leva. Det är därför som vi socialdemokrater kommer att värna allmännyttan. Vi ser det som en viktig del i den socialdemokratiska bostadspolitik.

Det verkar som om vår syn på vad bostaden är och vilket värde den har skiljer sig åt. Vi ser bostaden som en social rättighet. Ni ser den enbart som ett marknadsvärde. Vi ser människors och stockholmarnas verklighet och behov. Ni väljer att blunda för dem. Vi vill satsa på att unga ska få möjlighet att flytta hemifrån. Ni verkar vilja att de endast ska bo i andra hand. Vi vill att fler ska kunna flytta hit till Stockholm och dess konkurrenskraft. Ni verkar inte vara så intresserade av det. Vi vill lösa den sociala problematik som finns när det gäller hemlösheten. Ni vill blunda för den.

Anförande nr 138

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Det finns tydligen all anledning att påminna Salar och Socialdemokraterna om att det även är människor som bor i privata hyresrätter. Människor bor inte bara i allmännyttan. Antalet hyresrätter och antalet bostäder blir inte färre genom den här affären. Antalet är lika stort. Kom inte och säg att Alliansen inte tar ansvar för bostadsbyggandet! Vi har ju slagit det vi har lovat. Som nästan enda kommun i Stockholmsregionen får vi beröm av bostadsministern för att Stockholms stad med råge uppfyller det vi har lovat. Vi ökar byggtakten. Vid budgetfullmäktige för två veckor sedan fattade vi beslut om att öka byggtakten ytterligare, och det gör vi med bravur.

Jag tycker att ni är fräcka mot privata hyresvärdar. Ni insinuerar på något sätt att de är sämre än allmännyttan på att sköta sitt fastighetsbestånd och erbjuda ett värdigt boende för människor. Jag tycker att det är fräckt. Sluta baktala privata hyresvärdar och kom med i gänget för att bygga fler bostäder i Stockholm!

Anförande nr 139

S a l a r R a s h i d (S): Jag har ingenting emot privata hyresvärdar, men frågan är om de här lägenheterna kommer att stanna i hyresrättsform. Det är ingenting som du eller jag kan lova att Primula kommer att se till. Det gör det svårare för folk att flytta hit till Stockholm. Vi ser att det egna kapitalet styr alltmer. Jag vill faktiskt att vem som helst ska få möjlighet att flytta till Stockholm. Det handlar om social rörlighet, och jag hoppas att du också kan stå för det. Man ska kunna välja att leva och bo var man vill.

Jag tycker att ni har misslyckats totalt när det gäller att bygga hyresrätter. Det kan vi se var som helst. Ni har stoppat hela byggandet. Det är kring Odellplattorna som allting började, och sedan har det slutat där. Dina argument håller inte.

Anförande nr 140

J o n a s N i l s s o n (M): Fru ordförande! Det är jättebra att du gör ett inlägg här, Rashid, men jag tycker att du ska försöka hålla dig till fakta. I en bostadsdebatt säger du att antalet hemlösa ökar. Sedan 2006 har antalet hemlösa sjunkit med 250 personer. Då tycker inte jag att man ska säga att hemlösheten ökar. Du går upp i en debatt och slänger in siffror om någonting helt annat, och det är dessutom siffror som inte är sanna.

I övrigt tycker jag naturligtvis att vi ska ha hyresrätter i Stockholm. Det är ingen som har sagt någonting annat. Vi har 75 000 hyresrätter i allmännyttan. Det är inte få lägenheter, utan det är jättemånga lägenheter. Andra kommuner runt om i Sverige är livrädda för att de har så stora bestånd. De skulle gärna vilja ha den blandning som vi har med fler aktörer som har fler korgar så att kommunen slipper att lägga alla ägg i samma korg. Det är faktiskt riktigt farligt. Det är helt enkelt bättre med fler aktörer.

Anförande nr 141

S a l a r R a s h i d (S): Jag vet inte vilken verklighet du lever i. Jag vet inte om du har missat alla tv-reportage om unga som lever hos andra. De bor i andra hand och har inte ett eget boende. Jag tycker att det verkar som om hela den debatten har undgått dig, men den är verklig för oss, och vi vill lösa det problemet. Vi vill att folk ska ha möjlighet att flytta ut oavsett tjockleken på föräldrarnas plånbok.

Anförande nr 142

B j ö r n L j u n g (FP): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag avstår min replik eftersom jag tycker att vi har kommit alldeles långt från ämnet. Det är inte det här vi ska diskutera i kväll.

Anförande nr 143

S a l a r R a s h i d (S): När beståndet av hyresrätter minskar blir det här realitet, åtminstone för oss. Även om de hamnar i privat regi måste vi säkerställa att det finns hyresrätter. Det kommer vi inte att kunna göra i det här fallet. Jag tycker att det är ytterst relevant för stockholmarna, ytterst relevant för bostadspolitiken och ytterst relevant för de människor som lever i Stockholm.

Anförande nr 144

C h r i s t i a n V a l t e r s s o n (MP): Ordförande, ledamöter och åhörare! Det här en fråga som med rätta engagerar. Jag har själv bott i Bredäng till alldeles nyligen och jobbat väldigt mycket med bostadsfrågor, så det här engagerar även mig.

Vi i Miljöpartiet är inte per definition emot alla försäljningar av bostäder eller alla ombildningar som sker, men vi är emot dem som vi tycker sker på dåliga grunder. Vi vill ha en blandad stad, och vi vill ha en demokratisk stad. Och det är särskilt i det senare fallet som jag tycker att man har brustit i just det här ärendet.

Jag tycker att det var roligt att få höra väldigt många liknelser i den här debatten med vad Socialdemokraterna har gjort i en massa andra kommuner. Även jag tycker att

det är en viss skillnad på Stockholm och Sigtuna. Borgarrådet Larsson hade tydligen inte gjort någon research av vad Miljöpartiet har tyckt i olika kommuner. Jag är väldigt trygg och säker i att vi åtminstone har försvarat demokratin i alla de här frågorna.

Jag vill inte upprepa debatten här. Vi har debatterat allt detta en gång tidigare, men det är mycket stora folkliga protester i den här frågan. Därför tycker jag att det finns anledning att fortsätta debatten där den slutade förra gången. Därför tänker jag anknyta till två replikskiften som jag hade då.

I replikskiftet med borgarrådet Larsson konstaterade vi att det fanns namninsamlingar i den här frågan. Det är protester från de boende. Vissa har bara fått informationen om att man byter värd genom en lapp i brevlådan och andra har till och med fått läsa om det i lokaltidningen. Jag tror att det satt väldigt långt inne, men till slut sade Joakim Larsson att det nog ändå var så att man kunde ha gjort informationen lite, lite bättre. Det var mycket storsint att erkänna det. Jag skulle gärna vilja höra Joakim Larsson redogöra för hur han tycker att information till och dialog med boende ska ske i den här typen av frågor. Vad har du lärt dig av den här historien som du tar med dig framöver i våra gemensamma strävanden efter att skapa en bättre stad?

Sedan hade jag även ett replikskifte med Berthold som är ordförande i Svenska Bostäder. Då tog jag också upp frågan om demokrati och förankring och berättade hur jag tycker att det här ska ske. Då fick jag till svar att allt det som jag efterfrågade inte var riktigt förenligt med detta för det var inte affärsmässigt. Då undrar jag om det inte är en viss skillnad på å ena sidan aktieägare och å andra sidan väljare. Är det inte en viss skillnad på kunder och boende? Är det inte viss skillnad på bolagsstämma och kommunfullmäktige? Om det nu är så att även du, Berthold Gustavsson, kan se någon skillnad här undrar jag vad det betyder för dig i just det här fallet. Hur har det påverkat hur du har hanterat och agerat i just den här frågan?

Anförande nr 145

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Hej, Christian! Så trevligt att se dig i talarstolen! Jag letade efter den reservation som ni lade fram i koncernstyrelsen. Jag tycker att den är så bra formulerad. Ni skrev så här: En sund fastighetsförvaltning inbegriper, förutom att förvärva bostadsfastigheter och att överlåta allmännyttiga bostäder till privata fastighetsförvaltare, också att göra sunda avvägningar av när försäljningar är lämpliga. En faktor som alltid måste tas med är den rådande bostadssituationen.

Miljöpartiet har faktiskt en helt annan syn än vad de andra på oppositionssidan har. Det är intressant. Det stämmer att jag tycker att man måste vara mycket bättre i informationsstadiet. När det fattades beslut om affären i början av juni kom informationen mycket hastigt. Jag tycker att man borde ha gjort det mycket bättre så att vi hade sluppit den rädsla för allt det som kom fram under den informationskampanj som sedan startade. Jag tycker att man ska vara mycket snabbare med information. Det underlättar mycket.

Anförande nr 146

C h r i s t i a n V a l t e r s s o n (MP): Jag hoppas alla vi på den här sidan kan vara glada över att ni har lärt er något av den här affären. Jag hoppas det blir bättre för alla stockholmare i liknande affärer framöver. Det är mycket positivt om man har lärt sig någonting av det här och tar med sig det. Det är mycket synd att man inte lyckades med det den här gången. Förra gången sade Berthold i talarstolen att han hade pratat med folk samma dag som frågan var uppe i kommunfullmäktige. Det tycker jag är något sent. Därför hoppas jag att det borgarrådet säger inte bara blir något borgarrådet säger utan att det också sipprar ned även till bolagen, till Svenska Bostäder, Familjebostäder och så vidare.

Anförande nr 147

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ordförande! Om jag sade att jag hade pratade med hyresgästerna i dag var det antingen så att jag uttryckte mig otydlig eller så hörde du fel. Det var innan vi hade det uppe i fullmäktige förra gången som vi tog emot dem här i Stadshuset. Det var de som hade med sig en representant från Hyresgästföreningen som gjorde det uttalande som jag refererade till.

När det gäller informationen till hyresgästerna vill jag säga att jag i och för sig har stor förståelse för bolagets resonemang. Eftersom det var så pass många som skulle ha information så snabbt ville de inte att man skulle få det via medierna. De kunde inte springa runt till var och en. Då var det snabbast att dela ut den. Det var ju många som inte var hemma. Jag har också pratat med vd om att vi en annan gång ska försöka planera ett möte i förväg som vi kan inbjuda till snabbt genom den här lappen.

Anförande nr 148

C h r i s t i a n V a l t e r s s o n (MP): Om du upplever dig felciterad var det jättebra att du fick möjlighet att korrigera det den här gången. Jag hade gärna hört att du hade utvecklat det jag frågade om, nämligen hur du ser på skillnaden mellan aktieägare och väljare, mellan kunder och boende och mellan bolagsstämma och kommunfullmäktige. För mig är det självklart att man för den här dialogen väsentligt mycket tidigare. Jag är glad att både Berthold Gustavsson och Joakim Larsson klargör i den här debatten att de håller med om att man kan göra det här bättre. Jag hoppas verkligen att ni lever upp till det den här gången och att det inte slutar som tomma floskler i talarstolen i kommunfullmäktige.

Anförande nr 149

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Fru ordförande! För att återgå till detta med blandade bostadsområden har vi här, precis som jag redogjorde för i mitt tidigare inlägg, två bostadsområden med blandade ägarformer. Och ni vill sälja. De är blandade, och ni vill sälja. Samtidigt finns det jättemånga områden i Stockholms stad, till exempel innerstaden och Årsta, där hyresrätten och speciellt allmännyttan nästan är utrotad. Det bekymrar er inte det minsta. Det är väl därför det finns en viss misstänksamhet mot denna affär. Den verkar inte helt genomtänkt. Och den verkar, för att använda era egna ord, väldigt ideologiskt motiverad.

Jag har en konkret fråga som jag skulle vilja ställa till Berthold, som är ordförande i Svenska Bostäder. Ni säljer till Primula. Du säger att Primula är ett jättebra företag med stark ekonomi. Vi har inte sett underlagen, men vi utgår från att det är så. Varför måste ni då i Svenska Bostäder hjälpa Primula med detta köp genom att köpa lägenheter i Hammarby Sjöstad av företaget? Annars skulle Primula aldrig ha råd att göra denna affär. Hur kan det komma sig, om de har så bra ekonomi? Det skulle jag vilja ha svar på, Berthold.

Anförande nr 150

Berthold Gustavsson (M): Ordförande! Att vi köper eller övertar lägenheter i Hammarby Sjöstad i denna bytesaffär har att göra med att vi vill öka vårt bestånd där. Det beror inte på att vi inte tror att Primula skulle klara av att köpa. Som jag redovisade förut har företaget en bra soliditet, och deras lån i förhållande till värde är bättre än eller lika bra som i många andra fastighetsbolag på marknaden. Av den anledningen är jag inte alls orolig.

Anförande nr 151

Ann-Margarethe Livh (V): Det här låter för mig väldigt märkligt. Ni har gjort er av med så många hyresrätter som ni över huvud taget kan i Hammarby Sjöstad. Ni har rensat Hammarby Sjöstad på hyreslägenheter, och nu är ni jätteoroliga för att ni inte har hyresrätter. Denna oro kommer exakt när Primula vill köpa husen. Ursäkta mig, men det låter inte helt trovärdigt!

Anförande nr 152

Mehdi Oguzsoy (V): Ordförande, fullmäktige! Tommy Bergquist på Karlstads handelshögskola fick i uppdrag av Svenska Dagbladet att titta på bolagets räkenskaper och ekonomi. Han kom fram till att bolaget inte har så bra ekonomiska muskler som man vill låta påskina i den här fullmäktigesalen. Han konstaterar att företagets kreditbetyg har sänkts, att deras eget kapital är lågt och att det vid förändrat ränteläge finns risk att alla de löften man ger till hyresgästerna inte kommer att hålla.

Jag tycker att det är fräckt att ni anklagar oss för att vara ideologiskt motiverade och därför motståndare till affären. Det är tvärtom. Det är ni som är marknadsfundamentalister och vill driva affären till varje pris.

Björn Ljung beklagar att han inte är kompetent inom juridiken, men inom matte är han minsann duktig trots att han är, som han säger, en produkt av en socialdemokratisk flumskola. Tyvärr använder han sig inte av den matematiska kompetens han säger sig ha.

Jag ställer en del frågor till främst Joakim Larsson: Varför sälja fastigheten under taxeringsvärde? Varför inte låta hyresgäster som berörs av affären rösta om huruvida deras lägenheter ska bli sålda? Varför köper ni lägenheter i Hammarby Sjöstad till lägre pris än det pris ni sålde för när ni omvandlade?

Ni i högeralliansen skulle aldrig göra en sådan här dålig fastighetsaffär om det gällde era privata affärer. Det är helt klart i dag att det skiljer sig mycket mellan taxeringsvärde och marknadsvärde i Stockholm. Det har inte undgått någon. Man behöver inte vara något matematiskt geni för att konstatera det.

Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 153

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ordförande! Jag tror inte att det hjälper vad vi än redovisar för siffror, resultat, experter eller någonting. Ni kommer ju ändå bara att tro på vad ni själva hittar på och vad ni själva ideologiskt kommer fram till.

Bo Nordlund, teknisk doktor, har i alla fall redovisat att det i kontakter med bolaget Primulas revisor Martin Dagermark på Mazars Set revisionsbyrå har framkommit att bolaget tillämpar en försiktig redovisning innebärande att så stor del som möjligt av utgifter nedlagda i ombyggnads- och nybyggnadsprojekt löpande redovisas som kostnad i stället för att aktiveras som tillgång. Vidare framgår av not 2 i koncernredovisningen för år 2010 att en mycket väsentlig del av koncernens negativa resultat torde vara hänförlig till den av koncernen bedrivna byggnadsrörelsen både 2009 och 2010.

Anförande nr 154

M e h d i O g u z s o y (V): Jag tycker att du pratar mot bättre vetande. När universitetsadjunkten konstaterar att bolaget har dålig ekonomi och att löftena om att renovera förmodligen inte kommer att bli av – varför inte lyssna på det? Varför bara välja en enda aktör? Om ni ska sälja till varje pris – varför då inte låta många olika bostadsföretag i staden vara med och lägga ett bud på fastigheterna?

Anförande nr 155

B j ö r n L j u n g (FP): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Ursäkta min röst, men jag har tyvärr tagit för lite astmamedicin. Det är dålig miljö i det här rummet, kan jag tala om.

Under de senaste åren i Stockholms stad har stadens ekonomi förbättrats markant. Man brukar säga att Stockholms stad har urstark ekonomi. Det säger hela Sverige, och det säger för övrigt också den övriga världen. Och vad beror det på? Det beror på att vi har fört en ekonomiskt mycket ansvarsfull politik i Stockholm. Någon sade att Svenska Bostäder, som vi talar om här, har en soliditet på 87,9 procent. Jag tror att det var det du kom fram till i ditt inlägg, Emilia. Det är jättemycket, och det brukar Hyresgästföreningen tycka väldigt illa om.

Man kan undra hur det kommer sig att vi nu har så starka bostadsbolag. Det beror bland annat på att vi har sålt fastigheter till bostadsrättsföreningar och till andra fastighetsägare. Och vad använder vi pengarna till? Vi använder dem till nyproduktion och ombyggnation. En stor del av pengarna har vi också till Stockholms stads övriga infrastrukturinvesteringar.

Vad vill jag säga med det? Jo, jag vill säga att vi i Alliansen tar fram pengar och skapar pengar åt den här staden. Vi skapar pengar som kan användas till annat i stället för att sitta fast i fastighetsbestånd. Det blir inte färre bostäder i och med att vi säljer till någon annan. Det är också så att vi får pengar till de infrastrukturinvesteringar som vi står inför. Därför handlar den ekonomiskt ansvarsfulla delen i denna affär om att vi får fram pengar till de viktiga upprustningar och andra investeringar som den här staden behöver. Det är ytterligare ett skäl till att vi ska vara aktiva i våra hanteringar av de fasta tillgångar som Stockholms stad har.

Det brukar nämligen vara så här. Om ni erinrar er hur det var tio år tillbaka i tiden ser ni att vi har skapat pengar från de alliansstyrda majoriteterna. Sedan har ni kommit till makten, och plötsligt har pengarna spräts bort på alla möjliga sätt som knappt har kunnat passera kommunallagens stränga krav på hur man ska hantera stadens medel. Följaktligen är det så att vi skapar pengar på det här sättet till det nödvändiga i Stockholm. Det är ett av skälen till att vi gör detta.

Anförande nr 156

Borgarrådet M o g e r t (S): Herr ordförande! Jag har förstått att detta är en debatt där vi slår varandra i huvudet med saker som vi inte är. Jag är inte ekonom. Jag måste ändå ställa en fråga när du säger att ni har skapat pengar. Man får inte bättre ekonomi genom att realisera sina tillgångar. Jag blir inte rikare för att jag går hem och säljer bilen, speciellt inte om jag säljer den för mindre än vad den är värd. Så fungerar det inte – det vet även jag som inte är nationalekonom.

Anförande nr 157

B j ö r n L j u n g (FP): Herr ordförande, fullmäktige! Det skulle ta några dagar att stå här och diskutera fastighetsekonomi. Ett av skälen till att dessa hus inte är värda mer än taxeringsvärdet är att de har så stora upprustningsbehov. Vi har många fastigheter bland de 75 000 hyreslägenheter vi har i Stockholms stad som har stora upprustningsbehov. Det är det vi behöver pengarna till.

Vi skapar likvida medel – så kan jag säga i stället om jag nu ska använda uttryck som inget förstår. När jag säger att vi skapar pengar menar jag att vi tar fram pengar så att vi kan göra annat för pengarna än att bara ha dem fastlåsta i fast egendom i Stockholms stad. Det finns något som heter alternativinvesteringar också, Roger Mogert.

Anförande nr 158

A n n M a r i E n g e l (V): Björn! Nu tror jag att hyresgästerna blev jättegglada, när de fick höra att pengarna skulle gå till Förbifarten. Det var väl ungefär det ni sade; ni skulle ha fram pengar för att satsa på annan infrastruktur för staden. Jag tycker att det är ett felaktigt sätt att se på allmännyttan. Vi vet att lagen förhindrar att man tar ut större vinster än insatskapital. Men den nya lagen medger att om man säljer hela bestånd får man använda pengarna till annat. Det låter som om det var ett av era verkliga skäl till försäljningen – att ni vill ha fram pengar till annat. Jag tycker att det är ganska orättvist mot hyresgästerna.

När ni säger att ni skapar pengar som vi sedan sprätter bort kan vi säga att vi har skapat ganska många allmännyttiga lägenheter som ni nu sprätter bort.

Anförande nr 159

Björn Ljung (FP): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag ska säga igen att det inte blir en enda bostad färre av att vi säljer dessa lägenheter till någon annan. Det tror jag att till och med Ann Mari Engel förstår. Det är väl ingen hemlighet för oss ansvarstagande partier i salen – och jag räknar inte Vänsterpartiet till dessa – att vi behöver pengar inte minst till ärenden som ni vill skjuta ännu längre på framtiden så att det blir ännu dyrare, till exempel Slussen. Vi behöver pengar till upprustningar av våra vägar. Vi behöver bygga spår för våra spårvagnar. Vi behöver göra massor i den här staden. Inte minst gäller det alla infrastrukturinvesteringar till Norra Djurgårdsstaden och andra bostadsområden. Det är bara några exempel.

Du nämner Förbifarten. Javisst – en del pengar kommer säkert att behövas till förberedande byggen där. Men som du vet ska Förbifarten betalas med en blandning av de trängselavgifter som vi betalar och statliga medel. Vi ska nog tala om det som det verkligen gäller och försöka att inte vara ovarsamma med orden.

Anförande nr 160

Borgarrådet Wångård (S): Ordförande, fullmäktige! För att fortsätta där Björn Ljung slutade kan jag säga att det är tydligt att ni uppenbarligen vill lyfta pengar från allmännyttan till andra investeringar. Där har vi riktigt stora skillnader. Vi socialdemokrater är tydliga med att pengarna i allmännyttan ska komma hyresgästerna till del och det ska byggas nya bostäder.

Men det var inte därför jag begärde ordet, utan det var för att Stockholm behöver bygga. Vi behöver fler lägenheter, både hyresrätter och bostadsrätter. Här är alla aktörer välkomna – privata aktörer såväl som allmännyttan. Vi säger ja till blandade upplåtelseformer och olika aktörer. Men vägen dit är inte att vi måste sälja vårt nuvarande bestånd. Det är genialiskt att ha en kommunal allmännytta, dels för tryggheten för de boende, dels för att allmännyttan kan bygga i högkonjunktur såväl som i lågkonjunktur. Det är därför allmännyttan är ett så klokt och lukrativt företagande.

Erkänn i stället att ärendet handlar om bestraffning av de boende i Bredäng och Kärrtorp! De ville inte ombilda sina hyresrätter. De ville aktivt bo kvar i Svenska Bostäders bestånd. Nu säljer ni hela beståndet till en fastighetsägare som vi är tveksamma till kommer ha råd att renovera och behålla beståndet. Det är klart att de hyresgäster som var aktivt tveksamma tidigare till att ombilda till bostadsrätter möjligtvis kommer att bli mer övertygade om att bostadsrätt kanske är en väg ut ur att hyra från en tveksam fastighetsvärd. Då har ni vunnit! Då har ni fått ut er bonus. Ni vill ju ha bort hyresrätterna från marknaden, och ni vill ombilda till bostadsrätter. Bygg hyresrätter och bostadsrätter som nybyggen! Låt bli att sälja ut allmännyttan!

Anförande nr 161

Björn Ljung (FP): Herr ordförande, fullmäktige och åhörare! När jag begärde replik tänkte jag faktiskt berömma Karin Wanngård, men sedan avslutade hon i sedvanlig bombastisk socialdemokratisk retorik. Men strunt i det – så kan man göra. Jag vill svara på några av dina frågor. Det är det som är det viktiga i det här fallet.

Nummer ett: Nej, vi straffar ingen! Vi får inte säga att folk ljugar i talarstolen, så jag får väl i stället säga att det är en väldigt ovarsam användning av orden. Jag skulle aldrig agera på det sättet.

Nummer två: Ja, vi använder pengar – massor av pengar – till att bygga nytt, att rusta upp och till infrastrukturinvesteringar som ni själva är med på när vi fattar beslut om dem. Låt vara att ni trillar lite åt sidan när det gäller Slussen och kanske har halkat ned i slussgraven. Men ni kanske kommer upp. Det är ändå samma infrastrukturinvesteringar som ni står inför som vi står inför.

Anförande nr 162

Borgarrådet Wanngård (S): Vi är inte emot infrastrukturinvesteringar. Jag vill bara vara tydlig med att vi till exempel driver linjen om att våra trängselskatter ska återinvesteras i Stockholmsregionen när dina alliansbröder i regeringen gärna vill göra annat med pengarna. Vi är nog med vad vi ska investera i.

Det vi säger nej till är att allmännyttans hyresgäster ska dubbelbeskattas genom att också vara dem som investerar genom sina hyror till vår infrastruktur. Allmännyttans pengar ska återinvesteras i allmännyttan genom renoveringar, genom nyproduktion och genom rimliga hyror till hyresgästerna. Där ska pengarna stanna kvar.

Anförande nr 163

Borgarrådet Larsson (M): Herr ordförande! Till skillnad från Björn Ljung begärde jag ordet just när jag tyckte att Karin Wanngård gick över gränsen. Men då behöver jag inte kommentera det ytterligare.

Däremot blir ditt resonemang, Karin Wanngård, just nu märkligt när det gäller vad ni tycker att man ska använda realisationsvinsterna till när man säljer fastigheter. Det har ni inga problem med i den här salen i budgethänseende. Ni sprätter minsann gärna i väg de pengar som finns i kassakistan och som ser till att staden kan investera i stora projekt. Det har ni inga problem med när ni lägger budgeten. Men nu, i dag, kallar ni de värden som vi har realiserat när vi har sålt fastigheter till bostadsrättsföreningar, eller som i förslaget i dag, för hyresgästernas pengar.

Innebär det de facto att du kommer att satsa 22 miljarder på våra hyresgäster? Då måste du omdisponera hela din budget. Jag undrar hur det ska gå till, Karin Wanngård.

Anförande nr 164

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Joakim Larsson! Vi har inga problem med att räkna hem vår budget. Vi kommer i nästa ärende att se hur rik staden är. 50 miljarder och därutöver ligger i stadens skattkista. Det är inga problem.

Vi räknar dock bort 22 miljarder därför att de tillhör allmännyttan innan vi gör våra investeringar eftersom vi anser att allmännyttans bolag ska återinvestera. Det handlar också om att bygga nytt. Det är nybyggandet som ni har problem med. Ni vill hellre subventionera privata bolag så att de kan köpa billigare från staden än använda pengarna till nybyggnation. Där skiljer vi oss.

Anförande nr 165

H e l e n T ö r n q v i s t (C): Ordförande! Det märkligaste av allt är att vi just i dag står inför ett ärende där vi ger en privat aktör möjligheten att växa på marknaden. Det är en privat aktör som har tagit ansvar. Man har tagit initiativ till markanvisningar, till exempel i Blackeberg, och man skriver att man går in i en fas med nyproduktion i Stockholmsområdet. Det är verkligen ingen bestraffning mot de boende i Bredäng och Kärrtorp. Jag önskar att de kunde känna sig mer exklusiva.

Om vi tittar på personaltätheten i Primula Byggnads ser vi att den är mycket bättre än i Svenska Bostäder. Primula Byggnads har 1 966 hyresgäster i 48 fastigheter. Primula växer. Svenska Bostäder, däremot, har 713 fastigheter. Antalet anställda vid 2010 års slut uppgick till 365. Det är alltså hälften så hög personaltäthet i Svenska Bostäder. Det allra märkligaste är att Socialdemokraterna över huvud taget inte signalerar avvikande ståndpunkt i koncernstyrelsen för att sedan vips i kommunstyrelsen avslå hela ärendet.

Anförande nr 166

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Det anmärkningsvärda i ärendet, Helen Törnqvist, är att ni inte har frågat de boende. De boende har inte fått möjlighet att göra sin röst hörd. Ni har beslutat om detta och delat ut lappar i brevlådan. En del fick läsa det i lokaltidningen. Det är inte respektfullt mot stockholmarna.

Ni tycker om att krypa in i Stadshusets korridorer utan att träffa medborgarna och därifrån fatta beslut. Det är det som är problemet. De boende vill inte detta, och ni tvingar bort dem från allmännyttan. Det är det som är er ideologiska politik. Vi är emot ärendet.

Anförande nr 167

M a r i a H a n n ä s (V): Herr ordförande! Först vill jag ge en eloge till alla hyresgäster i Kärrtorp och Bredäng som har kämpat så hårt hela tiden. Det har verkligen varit kul att träffa alla utanför huset här, senast i dag när många stod här med facklor. Det var välkända ansikten från den tid som jag bodde i närheten, i Björkhagen.

Upprustningsbehov har nämnts. När vi hade denna debatt tidigare i höstas nämnde jag också detta. Man pratar om upprustningsbehov och säger att det är hemskt och

förskräckligt i Kärrtorp. Jag känner inte till Bredäng så bra, utan jag talar mest om Kärrtorp. Jag var själva aktiv som hyresgästordförande på den tid då man stambytte och renoverade gårdar i Kärrtorp. Lägenheterna underhålls och ska också kontinuerligt underhållas. Att prata om att det är så bedrövligt, som man gjorde här i höstas när vi hade den tidigare debatten, tycker jag inte stämmer.

För mig är det en gåva att få bo i allmännyttan. Jag har tyvärr flyttat till en privat hyresvärd i stället. Svenska Bostäder är jättebra, tycker jag, och jag förstår att hyresgästerna vill bo kvar.

Erik Slottnér ställde frågan: Om man bor i allmännyttan – ska man då verkligen alltid få bo kvar i allmännyttan? Ja, varför inte? Det är någonting som man verkligen har valt. Jag tyckte att jag hörde någon tala om valfrihet här. Dessa hyresgäster har faktiskt valt. Vi väljer att bo i allmännyttan, för det är en riktig bra förmån.

Något annat som jag tycker är viktigt är det sociala kittet i en ort eller en hembygd. I Kärrtorp finns ett starkt socialt kitt. Det försvinner inte bara för att man byter hyresvärd. Men jag tror faktiskt att Svenska Bostäder också har bidragit till detta. Man har jobbat stenhårt från Svenska Bostäders sida också med Kärrtorps centrum under åren. Jag har följt detta arbete under många år, dels som boende i Svenska Bostäder, dels som ordförande och vice ordförande i stadsdelsnämnderna där – Hammarby och Skarpnäck.

Jag känner en oro för att man påverkar situationen på Kärrtorpsplan och för hur det ska gå med företagen. Svenska Bostäder har haft mycket att säga till om i detta avseende. I och med ett minimerat antal lägenheter som ägs av Svenska Bostäder tror jag att centrum kommer att påverkas negativt. Jag känner mig mycket orolig.

Jag skulle vilja höra hur man ser på detta. Även om det skulle vara så att Svenska Bostäder fortfarande äger centrum kan man ju ha mindre och mer aktivitet i ett centrum beroende på hur starkt inflytandet är också från de hyresgäster som man har jobbat tillsammans med där.

Bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 168

Erik Slottnér (KD): Visst är det en intressant principiell fråga! Om allmännyttan en gång bygger en fastighet ska allmännyttan alltså för all evig framtid, enligt ert resonemang, vara tvungen att ha kvar beståndet. Allmännyttan kommer aldrig att kunna sälja en enda fastighet eftersom man säger att det finns en rätt för varenda hyresgäst att för evigt bo kvar i allmännyttan.

Med samma resonemang kan man undra hur det är med dem som nu bor i Primulas fastighet i Hammarby Sjöstad, som Svenska Bostäder tar över, och med deras rättigheter. Ska de för evigt ha rätt att bo kvar i Primulas lägenheter om de så önskar? Eller gäller detta bara allmännyttan? Snacka om att ni skulle skapa en oflexibel marknad med ett sådant system! Om vi ser historiskt har även er majoritet sålt en del fastigheter ur allmännyttans bestånd på sin tid. Då lät inte debatten på samma sätt.

Anförande nr 169

M a r i a H a n n ä s (V): Erik! Detta handlar om ett gemensamt ägande. Det handlar inte om att man är tvungen att bo kvar. Man kan precis när man har lust bestämma sig för att man vill byta till en annan hyresrätt. Det gjorde till exempel Maria Hannäs efter hundra år i Björkhagen. Då bytte hon genom Björns bytare och flyttade. Ni kanske känner till henne. Det finns också något som heter internkö som gör att man kan flytta. Man kan faktiskt ändra sitt boende om man bor i allmännyttan om man vill. Men man kanske vill bo kvar. Man kanske älskar Kärrtorp!

Anförande nr 170

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ordförande! Först och främst ska jag säga något beträffande byggnation, att vi inte skulle bygga och så vidare. Vi har lovat markanvisa 3 000 lägenheter i år, och vi har redan markanvisat mer än 3 500. Sedan har vi det här med valfrihet. Vi låter bygga det som människor efterfrågar, vilket gör att vi nu har markanvisat över 57 procent hyresrätter.

Jag hade inte tänkt reta upp någon. Men, Karin Wanngård, när du säger att Primula är en tveksam fastighetsägare tycker jag att du är svaret skyldig. Kan du redovisa vad det är du lutar dig mot? Vad är det som gör att du påstår någonting sådant?

Svenska Bostäder är ett stort bolag med över 28 000 lägenheter. Man ser löpande över sitt bestånd. Med så många lägenheter är det naturligt att det sker förändringar då och då. Bolaget köper, säljer, rustar upp och bygger nytt. Det är direktiv vi har från ägaren att vi ska göra. Genom försäljningen till Primula kan hyresgäster få sin lägenhet upprustade tidigare. Det är en stor process att rusta upp lägenheter. Det är samråd med hyresgäster och därefter planering av upprustningen. Det handlar om hur upprustningen ska gå till. I många fall måste hyresgäster flyttas när det är omfattande renoveringar och de inte kan bo kvar. För den sakens skull har Svenska Bostäder 1 000 evakueringslägenheter, och dessutom har de andra bolagen sådana lägenheter. Då kan ni förstå vilken procedur detta är. Det finns en särskild enhet som bara sysslar med att hjälpa hyresgästerna så att det blir en rimlig omflyttning till någonting annat och tillbaka.

På så sätt är det bra om det är fler som kan hjälpas åt så att hyresgäster i snabbare takt får sina lägenheter upprustade. Lägenheterna är 30, 40 och 50 år gamla, och många av dem är i stort upprustningsbehov. När jag är ute och träffar hyresgäster runt om i staden som har sett att andra har fått upprustat och fint säger de: När är det vår tur? När de då hör att det kan dröja flera år kanske de kan tycka att det är bra med en annan ägare som kan göra det fortare.

Jag håller fortfarande fast vid att med den erfarenhet vi har kommer dessa hyresgäster att bli nöjda med sin nya ägare. Det kommer att fungera bra.

Anförande nr 171

A n n - M a r g a r e t h e L i v h (V): Nu blir jag lite förbryllad här. Du hänvisar till upprustning. Men alla lägenheter i Kärrtorp är ju upprustade! Jag förstår inte. Det här går inte ihop för mig. Ni ska sälja bara för att det är så himla bra att

hyresgästerna får lägenheterna upprustade fortare, och så är det redan upprustat. Varför säljer ni då?

Berthold! Du som är ordförande i Svenska Bostäder – tala om för oss hur mycket pengar ni behöver för att rusta upp eftersom hela ert argument är att vi måste sälja för att få resurser att rusta upp! Svenska Bostäder är ett bostadsföretag med en oerhört god soliditet. Hur mycket pengar behöver ni till vilka upprustningar? De siffrorna skulle vara bra att diskutera här i fullmäktige någon gång eftersom det alltid hänvisas till detta enorma behov av upprustning. Behovet är enormt, men Svenska Bostäder är också ett företag med en oerhört god soliditet. Hur mycket pengar fattas?

Jag vill verkligen veta varför de i Kärrtorp ska bli så förtjusta över Primula när de redan har fått upprustat.

Anförande nr 172

Berthold Gustavsson (M): Jag har inte pratat om i dag att vi måste sälja för att upprusta. Denna fråga får du ställa till någon annan.

Däremot säger jag att många kan få upprustat snabbare genom någon ytterligare aktör som kan hjälpa till med upprustningen. Jag tänker då på hela beståndet och inte bara på några få lägenheter. Jag tror att det är bra att vi har en aktiv fastighetsförvaltning. Det är detta uppdrag som Svenska Bostäder har av ägaren, och ägaren är alla stockholmare. Stockholmare har röstat i val på att det är denna allians som ska styra staden. Vi sade före valet att vi ska bedriva en aktiv fastighetsförvaltning innehållande att upprusta, att köpa och att sälja fastigheter. Det är det vi genomför nu – helt enkelt vår politik.

Anförande nr 173

Borgarrådet Wangård (S): Ordförande och Berthold! Det är inte så svårt att lista ut att detta bolag inte har så gott om pengar. Som ni mycket riktigt sade i valrörelsen vill ni sälja ut allmännyttan. Vi ser att ni säljer ut allmännyttan. Vi vet att ni hindrade allmännyttan från att bygga i Hammarby Sjöstad. Vi vet att ni aktivt drev på för att ni inte ville ha allmännyttan där.

Nu köper ni lägenheter i Hammarby Sjöstad. Varför gör ni det? Har det någonting att göra med att Primula slipper betala 352 miljoner just på grund av att Svenska Bostäder tar över lägenheter i Hammarby Sjöstad? Det är inte helt svårt att lista ut att Primula har en alltför dålig ekonomi för att köpa hela beståndet på egen hand. Det är riktigt tydligt, trots att jag är ekonom.

Anförande nr 174

Berthold Gustavsson (M): Det måste bli förvirrande för dem som ska läsa dessa protokoll så småningom och för dem som lyssnar på debatten. De som talar här bryr sig inte ett dugg om att ta notis om vad föregående talare har sagt och redovisat.

Jag har mer än en gång redovisat Primulas ekonomi. Det är en oberoende aktör som redovisar det. Det är revisorn på en redovisningsfirma som redovisar Primulas siffror. Då säger ni: Nej, de vet ingenting och de kan inte någonting! Det är nämligen bara Karin Wanngård, Vänsterpartiet och Miljöpartiet som kan någonting. De här ekonomerna kan ingenting. De vet ingenting, och de begriper ingenting! De har kollat det här och de har gått igenom räkenskaperna. Men ni hugger bara någonting i luften och påstår ideologiskt att så här är det, för så tycker vi att det ska vara. Och då är det så!

Anförande nr 175

E w a L a r s s o n (MP): Miljöpartiet litar på skriftliga löften och inte på muntliga löften. Där är vi olika.

Jag tänkte på det här med varierande ägarstruktur och aktiv fastighetsförvaltning. Det är er politik. Jag har lite frågor om det. I Björkhagen, till exempel, där det inte finns något centrum dominerar Svenska Bostäder. Nu ska Svenska Bostäder bygga ännu mer där. Varför då? I Hammarby som har ett centrum och som domineras av privata fastighetsägare som inte samarbetar och som inte är närvarande i området och där det inte finns något aktivt näringslivsråd bygger inte Svenska Bostäder. I Kärrtorp, som har ett fungerande centrum, ett aktivt näringslivsråd och hyresgäster som aktivt har sagt att de inte vill övergå till en enskild fastighetsägare, vill ni tvinga dem till det.

Nu har ni sagt att ni kommer att informera tidigare vid andra tillfällen. Men kommer ni också att lyssna när folk säger nej om de gör det vid andra tillfällen?

Anförande nr 176

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ordförande! Jag undrar just vem det är som litar på muntliga eller skriftliga löften. Om jag inte minns fel från tidigare inlägg i debatten ville du, Ewa Larsson, att vi här från talarstolen skulle kräva Primula på ett löfte om upprustning och så vidare som varken muntligt eller skriftligt är gällande. Det är därför vi inte gör det vare sig muntligt eller skriftligt. Det är ändå inte giltigt. Vi går på det som lagen säger att man kan göra för att det ska vara gällande. Det är det vi lutar oss mot, och det är det som vi hanterar.

Anförande nr 177

J a c k i e N y l a n d e r (V): Ordförande och fullmäktige! Det är ont om socialliberala folkpartister i den här staden. Men en var uppe här tidigare i dag och pratade – Björn Ljung. Jag satt och lyssnade. Han nämnde Primula, och han sade följande: För att säkra försöks- och träningslägenheter skulle man kunna tänka sig att göra ett speciellt avtal. Detta finns noterat här.

Nu undrar jag om det är någonting som Moderaterna – framför allt Gustavsson som var uppe här och pratade – skulle kunna tänka sig göra vid en försäljning. Kan man skriva in en säkerhet i avtalet för att till exempel 10 procent av beståndet går till försöks- och träningslägenheter?

När man hör Gustavsson från Moderaterna tala om lägenheter och folk som är nöjda med sina lägenheter kan jag berätta att jag träffar dem som inte har några lägenheter. De har inte ens en gång ett fönster att stänga. De är inte så nöjda som dina väljare – dem som du träffar om dagarna. Det vore kanske lärorikt om du tog och följde med mig någon dag. Då ska du och jag göra en liten resa genom staden, och jag kan visa dig de dragiga trappuppgångar och källarutrymmen de bor i. Jag ska även visa maskinrummen, där hissarna finns.

Anförande nr 178

B e r t h o l d G u s t a v s s o n (M): Ordförande och Jackie! Jag vet inte om du har glömt bort att jag har varit polis i 42 ½ år. Jag har nog besökt minst lika många både dragiga och icke dragiga lägenheter där människor bor under presenningar och allt möjligt, i trappuppgångar och så vidare. På den grunden tror jag att jag har i alla fall en viss liten uppfattning, även jag.

Anförande nr 179

J a c k i e N y l a n d e r (V): Bra där! Det var kul att du fick applåder – det kan du få av mig också. Jag tror dig – någon gång klev du väl ur den där polisbilen och gick ut och tittade lite. Det finns inte så gott om patrullerande poliser i den här staden, som du vet. De upphörde att patrullera någon gång när du gick i pension, ungefär. Jag tror nog att du har varit ute och sett en del, men det skulle vara bra att ta dig på en patrullrunda igen. Det har hänt lite mer i staden sedan dess.

§ 22 Uppföljning av budget 2011 - Tertialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti 2011

Renovering och ombyggnad av bankettkök samt Stadshuskällarens och Ekens kök i fastigheten Eldkvarnen 1. Genomförandebeslut

Idrottsnämnden: Förslag till ändring av allmänna lokala ordningsföreskrifter för Stockholms kommun gällande Hägerstensbadet, dnr 667-2631/2008

Idrottsnämnden: Hjulstahallen, begäran om investeringsanslag för byggnation av ny idrottshall i anslutning till Hjulstaskolan, dnr 328-977/2007

Äldrenämnden: Uppföljning av stadsdelsnämndernas handlingsplaner och säkerhetsföreskrifter för hur anställda ska agera när äldre utsätts för övergrepp dnr 327-1128/2007

Kommunstyrelsen: Utökning av lån för tillbyggnad på Enskede Rackethall Sockenvägen i Årsta, dnr 328-1062/2008

Trafik- och renhållningsnämnden: Redovisning av remissbehandling av utredningen "miljöbedömning av snöhantering i Stockholm" samt beslut om fortsatt inriktning, dnr 314-88/2008

Trafik- och renhållningsnämnden: Uppföljning och redovisning av vinterväghållningsinsatserna vintern 2010-2011, dnr 303-1462/2011

Kungsholmens stadsdelsnämnd: Alkoholförbud i Sankt Göransparken, dnr 667-1781/2011

Socialnämnden: Justering av avgifter för tillstånd och tillsyn enligt alkohollagen, dnr 329-1492/2011

Trafik- och renhållningsnämnden: Rensa bland skyltarna. Svar på uppdrag från kommunfullmäktige samt svar på uppdrag från trafik- och renhållningsnämnden den 18 december 2007, dnr 314-2551/2008

Kommunstyrelsen: Begäran om förlängt borgensåtagande för Grimsta Ishallsallians, dnr 328-1287/2009

Avveckling av den kommunövergripande dagverksamheten Utgångspunkten, dnr 326-1248/2011

Kommunstyrelsen: Skrivelse från Stefan Nilsson (MP) om att Stockholms stad ska finansiera Bryggan Östermalm och Bryggan Vantör, dnr 325-1663/2011

Kommunstyrelsen: Stiftelsen Hotellhem, framställan till socialnämnden och kommunstyrelsen om anslag för avvecklings- och investeringskostnader gällande genomgångsbostäder för familjer i Blackeberg och Svanholmen, dnr 023-1261/2011

Kommunstyrelsen: Avrapportering av ytterstadsarbetet mandatperioden 2007-2010, Vision Järva 2030 och Vision Söderort 2030, dnr 310-1706/2011

Kommunstyrelsen: Staden via stadsledningskontoret uppvaktar Post- och telestyrelsen med krav på att Stockholms och Sveriges kulturhistoriskt värdefulla byggnader undantas från kravet på att införa fastighetsboxar i entréerna, dnr 313-2005/2008

Kommunstyrelsen: Bidrag för information och utbildning av nämndemän, Stockholms Nämndemannaförening, dnr 019-1837/2011 (utl. 2011:167)

Anförande nr 180

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Det är roligt att kunna lägga fram en så stark tertialrapport och ett så starkt delårsbokslut för kommunfullmäktige. Det blev vidimerat i den förra debatten om stadens starka ekonomi, som jag glädde mig åt att även oppositionen hade observerat.

Det är ingen slump att vi har detta, utan det handlar om en rad olika faktorer där Stockholms tillväxt förstås är den grundläggande. Vi har fler skattebetalare än någonsin i Stockholm som bidrar till välfärden. Men det handlar också om att vi hanterar de pengar vi får in på ett klokt och ansvarsfullt sätt. Det finns anledning att vid ett sådant här tillfälle föra fram stort beröm till våra förvaltningar och nämnder för den lojalitet som de har mot fullmäktiges beslut. Det finns en lojalitet att genomföra målen och en lojalitet att hålla sig inom den budget man har blivit tilldelad.

Den starka ekonomin hänger som sagt också samman med de ökande skatteintäkterna, den goda budgethållningen och det som har diskuterats under två och en halv timme här tidigare: Vi har en aktiv fastighetsförvaltning och en aktiv markpolitik. Det är något som har bidragit till stadens starka balansräkning. Det är naturligtvis viktigt. Jag har upprepat många gånger i den här talarstolen att grunden för varför vi egentligen ska ha en sådan stark ekonomi handlar just om att vi inte ska behöva använda välfärdens sektorer som dragspel i konjunkturer. Vi ska kunna ha en långsiktig kvalitetsnivå och utveckling i staden även om konjunkturer och världskonjunkturer sviktar.

Därför är det bra att vi har vår egen konjunkturreserv i Stockholm Stadshus AB, i de fritt utdelbara medel på 13–14 miljarder som finns där. Det gör att vi har möjligheter att parera konjunktursvängningar. För 2011 har kommunfullmäktige givit oss tillstånd att ta en utdelning från Stadshus AB på 750 miljoner. Men i dag återkommer vi till kommunfullmäktige och säger att vi inte behöver ta någon utdelning alls. Det blir alltså noll kronor 2011. Jag tror att det är första gången på mycket länge som vi har kunnat göra på det sättet. Jag tycker att det är en otrolig styrka att vi vissa år helt kan avstå från att göra ett koncernuttag för att på detta sätt förvalta kapitalet till de år då vi kan behöva ta ut lite mer just för att värna välfärden i staden.

Fru ordförande! Jag tänkte kommentera två saker. Det gäller för det första målfyllnelse, som är god. Det finns fortfarande mål som vi inte uppfyller helt och som vi måste jobba vidare med. Så är det. Jag redovisar i mina synpunkter sådana områden där vi behöver utveckla arbetet och bli bättre på att nå mål.

Efter det att tertialrapporten skrevs har det för det andra hänt en hel del med bostadsbyggandet. Det är rätt bra siffror för både markanvisningar och bostadsbyggande i tertialrapporten, alltså per den sista augusti. Men sedan dess har det gjorts ett antal starka och stora markanvisningar. Vi ser nu hur vi kommer att uppfylla målen med råge både när det gäller markanvisningar och påbörjade lägenheter. I budget för 2012 höjer vi ribban. Vi ska nå upp till 5 000 påbörjade lägenheter varje år. Det ser faktiskt ut som att vi redan 2011 kommer att komma upp till 5 000 påbörjade. Det är otroligt positivt.

Av markanvisningarna är hela 57 procent hyresrätter. Någon gång kanske oppositionen får börja läsa siffrorna, upptäcka vad som händer i staden och lägga undan sina gamla manus när vi diskuterar bostadsfrågorna och bostadsbyggandet.

Med dessa ord, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 181

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! *Tid för ansvar* – det är namnet på den budget som alliansregeringen lade fram i oktober. Jag tycker att det är ett bra ledmotiv. Det är därför olyckligt att denna budgetrubrik inte är förankrad i den alliansledda majoriteten i Stadshuset.

Det som sammanfattas nu i tertialrapport 2 har i stället präglats av lite oansvar. Det gäller slarviga avtal inom skola och omsorg. Det går inte att lägga skulden på riskkapitalbolag eller enskilda privata aktörer. Det går inte att lägga skulden på personalen som inte har resurser att mäta med eller meddelandeskydd för att kunna slå larm. Det är hög tid att ta ansvar för att man har privatiserat kommunens viktigaste verksamheter så snabbt och i så stor utsträckning utan att ha haft någon aning om vilka konsekvenserna skulle bli.

Det är tid att ta ansvar för realisationen av stadens tillgångar både av verksamheter och fastigheter. Bytesaffären med Primula är det senaste exemplet. Tyvärr kommer vi att få se flera. Inte heller tar man ansvar för de boendes rätt till trygghet när man ingår vanskliga muntliga avtal med bolag som ligger i gränstrakterna till oacceptabla soliditetsnivåer.

Det är tid att ta ansvar – att minska arbetslösheten, minska utanförskapet och minska beroendet av försörjningsstöd som ligger kvar på alltför höga nivåer. Det är också tid att ta ansvar för våra ungas rätt till god utbildning. Ingenting i tertialrapport 2 tyder på att ni kommer att uppnå målen för andelen behöriga till gymnasiet eller behöriga lärare i grundskolan och gymnasiet.

Det är också dags att ta ansvar för de löften ni har gett. Jag saknar fortfarande den fullstora hall som utlovades 2008 i Hjulsta. Det beröm jag kan utdela är för er

marknadsföring av er ihåliga politik. Vi ser pr-konsultkostnaderna öka. 7 miljoner i detta tertial går till Kreab och Prime. Ni är kreativa.

Bifall Socialdemokraternas förslag till beslut!

Anförande nr 182

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Eländes, eländes, elände – man skulle tro att flyttlassen rullade ut genom tullarna fort som kvickt, om man ska tro borgarrådet Wanngårds beskrivning av Stockholm. Men det är inte så, de rullar åt andra hållet, som ni kanske har observerat, även ni socialdemokrater. Det beror på att vi har en långsiktig och bra politik för den här stadens utveckling.

Det speglas till exempel i sådana saker som ekonomiskt bistånd. Trots att vi har en kraftigt växande befolkning i Stockholm och trots att vi har en konjunktur som i Stockholm inte har börjat dyka men som har bromsat upp har vi en procentuellt sett mindre andel av befolkningen som behöver ekonomiskt bistånd. Det är mycket glädjande, det är glädjande när människor har möjlighet att leva på egen lön.

Omvärlden blickar och riktar sig mot oss, mot Stockholms starka ekonomi, mot Stockholms starka tillväxt och observera att i andra kommuner, där även Wanngårds vänner styr, ökar behovet av ekonomiskt bistånd. I Stockholm håller vi den procentuella andelen faktiskt lägre än tidigare. Det tycker jag är ett bra kvitto på att vi har en stark tillväxt som kommer även de svagaste till del.

Anförande nr 183

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Problemet med den retoriken, Sten Nordin, är att den inte stämmer. Vi ser att nästa år spås arbetslösheten att öka, försörjningsstödet spås att öka. Vi ser det till och med i er budget där ni lägger 8 procents ökning av försörjningsstödet. Det spås att öka nästa år. Vad händer? Ingenting! De grupper som är de svagaste i kommunen kommer att fortsätta att slås ut och kommer inte att få möjlighet att komma in på arbetsmarknaden. Våra ungdomar har inte i samma utsträckning i dag som när Socialdemokraterna får styra möjlighet att tillgodogöra sig fullgoda betyg för att plugga vidare på gymnasieskola och universitet. Det är väldigt anmärkningsvärt.

Ja, Sten Nordin, mycket är bra, men det kan bli bättre.

Anförande nr 184

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): Fru ordförande, kommunfullmäktige! Ibland blir jag som en terrier när jag fastnar någonstans, och i dag känner jag mig väldigt terrieraktig när jag fastnat i det här med äldreomsorgen i Bromma och kan inte låta bli att fortsätta på det temat i kväll.

Sten Nordin berömde stadens nämnder. Givetvis beröms det med rätta. Våra stadsdelsnämnder gör när det gäller äldreomsorgen ett ofattbart och otroligt bra arbete. Men fortfarande finns det i Bromma fler äldre med behov av omsorg än beräknat. Det är våra tjänstemän som har gjort fel. Det är alltså stadens tjänstemän

som har gjort ett räknepel, räknepel, som gör att det inte fungerar i Bromma. Man har inte hört samman den skrivelse som har kommit in från Kommunal, Vårdförbundet, Lärarförbundet och Saco. Vi anser att den dövhet som finansborgarrådet visar minst sagt inte är bra.

Därtill har utrednings- och statistikkontoret själva konstaterat att de har lämnat felaktigt underlag för fördelning, vilket har lett till att Bromma absolut inte har fått de resurser som de behöver för att ha en fungerande äldreomsorg.

När man beräknar och prognostiserar på sådant vis att det inte håller måste stadsdelsnämnderna kompenseras fullt ut, något annat vore orimligt i det läge där tjänstemän på USK har gjort fel.

Det som händer inom äldreomsorgen i Bromma, oavsett vad du säger, Sten, är att biståndsbedömningen har blivit snålare när det gäller insatserna eftersom kompensationen har uteblivit. I andra kommunfullmäktigemöten i Stockholm talar vi så vackert om individuella bedömningar och hur de äldre ska kunna välja och styra över sitt liv. Men när pengarna tryter, trots att nämnden sköter sin ekonomi, som man gör i Bromma, på grund av att staden inte ger kompensation efter de felaktiga prognoserna påverkas givetvis kvaliteten, och de äldres valfrihet begränsas avsevärt.

Dessutom är konsekvensen av den felaktiga prognosen den att även andra verksamheter drabbas. Man har tvingat ta ut upparbetade överskott från andra resultatenheter i anspråk för att kunna göra lagstadgade insatser.

Ytterligare handlar det om betydande försämringar på arbetsmiljö för personalen, både för dem som arbetar inom kommunens verksamheter och för dem som jobbar hos entreprenörerna. Jag vågar hävda att dålig arbetsmiljö i slutändan inte ger någonting annat än sämre patientsäkerhet och brukarsäkerhet inom våra verksamheter.

Det är också så att Kommunal alldeles nyligen har lämnat någonting som heter 6 6 a, alltså 6 § 6 kap. arbetsmiljölagen. Den har man lämnat till hemtjänsten. Mina kära fullmäktigekamrater, det är inte långt kvar till att Arbetsmiljöverket kommer in i verksamheten i Bromma.

Jag skulle vilja att du, Sten, tänker om och ersätter Bromma och skapar bra arbetsmiljö och bra miljö för brukare.

Jag yrkar bifall till den socialdemokratiska reservationen i kommunstyrelsen.

Anförande nr 185

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Vi förde den här diskussionen alldeles nyss under frågestunden, men jag tycker att det är angeläget att svara Mirja Räihä Järvinen även nu. Precis som du säger, Mirja, har nycklarna när det gäller Bromma blivit fel, och det har varit tungt för stadsdelsnämnden i den delen, absolut. Men detta händer ibland med systemet med nycklar. Det är tyvärr inte unikt för Bromma, och det är inte unikt för den här mandatperioden, inte unikt för någon majoritet. Det här är någonting som vi hela tiden måste jobba med och se till att systemet fungerar

bra och rättvist så att pengarna fördelas rätt. Det görs nu justeringar för 2012. Så är det.

Vi följer naturligtvis varje stadsdelsnämnd som får problem. Vi har andra som har större problem än Bromma och som vi har diskuterat tidigare här i dag under frågestunden, som vi naturligtvis följer från kommunstyrelsens och stadsledningskontorets sida. Det är vårt ansvar att se till att vi har lika god kvalitet på vård och omsorg över hela staden.

Anförande nr 186

Mirja Räihä Järvinen (S): Fru ordförande! Jag har jättesvårt att se rättvisa i att när tjänstemännen i staden gör fel drabbas personalen och brukarna inom äldreomsorgen i Bromma. Jag ser ingen rättvisa i det. Den enda rättvisan är att lägga till de pengar som fattas beroende på en felräkning och åtminstone göra det politiskt korrekta.

Anförande nr 187

Borgarrådet Helledén (MP): Fru ordförande! Det är intressant att via tertialrapport 2 följa hur stadens verksamheter utvecklas. Om vi i Miljöpartiet de gröna hade haft möjlighet att styra staden hade stadens verksamheter politiskt sett naturligtvis sett annorlunda ut med andra uppsatta mål – det är inte så konstigt.

Den ekonomiska prognosen visar ett större överskott, och det tack vare att det fortfarande finns en god konjunktur i Stockholm med ökade skatteintäkter för staden. Det är naturligtvis glädjande även om den ekonomiska krisen i omvärlden oroar en, och konjunkturen framöver är svårbedömd. Det gör att staden bör ha god beredskap.

Det är bra att det planerade uttaget från Stockholms Stadshus AB inte behöver användas för den löpande verksamheten 2011, det kan vi säga. Skatteintäkterna överstiger utgifterna och soliditeten är god. Det är ett bra tecken på en välskött ekonomi ur en strikt ekonomisk synvinkel. Men staden har ett större ansvar än att ha låga skatter och god ekonomi. Det som oroar är att samtidigt som staden har ett större överskott vet vi att det finns verksamheter som har sparat och långt ifrån kan upprätthålla den service som stockholmarna behöver ha. Jag ska nämna några punkter.

Det är anmärkningsvärt att det enda av stadens inriktnings- och verksamhetsmål som inte anses ha uppnåtts är att förskola och skola i Stockholm ska ge barn det de behöver för att lära och utvecklas. Det är oroande att barngruppernas storlek bara ökar och ökar. På Kungsholmen till exempel är hälften av barngrupperna i förskolan för stora, på Södermalm har nästan hälften av småbarnsgrupperna fler än 14 barn. Om vi hade fått styra hade vi, förhoppningsvis, fått ned det till en lägre nivå.

Nästan alla stadsdelsnämnder ser ut att gå mot mer eller mindre stora underskott, allra mest Hässelby-Vällingby. Vi anser att det är fel att när kostnaderna för till exempel ekonomiskt bistånd tenderar att öka tvingas stadsdelsnämnden att skära ned andra viktiga anslagsområden för att täcka de underskott som uppstår.

Vi noterar i stadens tertialrapport att man ska prioritera klimatfrågan, och det är en prioritering som vi delar eftersom det är en av de största utmaningarna såväl för Stockholm som för världen i övrigt. Däremot delar vi inte analysen av vad som kan betraktas som tydligt politiskt ledarskap och tillräckliga åtgärder för klimatarbetet. Minskningen av klimatutsläppen, utsläppen av växthusgaser går alldeles för långsamt, för Alliansens mål för detta är alltför lågt satt.

Med detta yrkar jag bifall till Miljöpartiets reservation.

Anförande nr 188

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! Jag tycker att det är lite tråkigt att Miljöpartiet sprider bilden av ständigt ökande barngrupper i förskolan. När vi tog över makten i Stadshuset 2006 gick det 16,6 barn per avdelning. I dag är det nere i 14,7. Det är två barn färre i genomsnitt i grupp. Det här är inte statistik som kommer från mig eller från Stadshuset eller stadsledningskontoret, utan det är Skolverkets officiella statistik. Det har gått upp med någon tiondels barn, och så har det gått ned med någon tiondels barn. Men det ligger runt 14½ eller 15 barn per barn och avdelning på våra förskolor. Det är betydligt bättre än i många av de kommuner som Miljöpartiet styr i.

Anförande nr 189

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag kan inte gå i god för hur man löser det i andra kommuner. Jag hade önskat att vi fick styra här. Vår ambition att vi ska komma ned till 12 barn i små grupper och 14 i de större grupperna. Vad vi kan konstatera när vi tittar på siffrorna är att det är för stora grupper. Det är inte godtagbart. Vi kan inte hitta några vettiga snitsiffror för barngruppernas storlek. Det gör att det är svårt.

Anförande nr 190

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande, ledamöter, åhörare och medier! Klassklyftorna ökar i Stockholm. Baksidan av er glättiga bild av det framgångsrika Stockholm är en relativt segregerad stad, och det handlar om livets alla områden. Stockholmare som har små ekonomiska omständigheter kämpar mot social och ekonomisk otrygghet, och barn växer upp under ojämlika levnadsvillkor. Unga människor riskerar att fastna i bostadslöshet, utanförskap, arbetslöshet och narkotika. Det kan låta som en skräckupplevelse, men man kan också läsa stadens siffror och statistik för att få kläm på det.

Er slogan som ni använder er av i dag, förutom valfrihet, Stockholm i världsklass klingar ganska tomt i en stad där de som lever i marginalerna fått pröjsa ganska så mycket. Först är det till dem som redan har, sedan kanske till dem som behöver samhällets insatser mest, det är grundbulten som ni arbetar efter.

Det finns alltid prioriteringsmöjligheter för en politiker. Den här staden går som tåget, som ett litet företag, eller egentligen ett jättestort företag, 2,5 miljarder plus i kommunkoncernen och 2,2 miljarder kronor för staden som helhet finns för att öka jämlikheten med om man vill det, om man har den politiken för ögonen. Så är det inte.

Jag tänker göra några snabba nedslag och börja med omsorgslägenheter. Med en sådan ekonomi som vi har borde vi kunna fixa det, kan det tyckas. Nu blir det bara 35 nya omsorgslägenheter jämfört med 51 förra året. Att kanske bara en tredjedel av antalet omsorgslägenheter byggs är den tydligaste indikationen på att Stockholms stad saknar social bostadspolitik.

Individ- och familjeomsorgen och socialpolitiken har man fått skära ned på ordentligt. De fack som arbetar där har påtalat, och folk är väldigt oroliga för det, att man inte kan följa socialtjänstlagen fullt ut med den budget som har pålagts för stadsdelarna och också för socialtjänstnämnden.

Arbetslösheten bland unga och en ökad användning av droger är en väldigt allvarlig kombination. Vi står inför ett stort problem. Arbetslösheten är klart klassrelaterad, och det handlar om utbildning. Tittar vi på skolresultaten vid gymnasierna från i våras kan vi tydligt se att det är arbetarklassens barn som får betala ganska mycket för en skola som inte kan leverera den utbildning man bör kunna göra i en välfärdsstad.

Två tredjedelar av elever i kommunal vuxenutbildning får godkänt på kurserna. Det är inte heller så hippt kanske. Där skulle man kanske behöva lägga lite mer resurser från den enorma tillväxt man har lyckats få under den här perioden. En växande stad som inte tar hänsyn till ökade klassklyftor tar en väldigt stor risk.

Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 191

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Fru ordförande! Oppositionen försöker hela tiden ge en bild av att det är väldigt eländigt i Stockholm, och i går kunde vi läsa i Dagens Nyheter mycket oroande siffror, skulle jag vilja säga, om andelen arbetssökande och arbetslösa med utländsk bakgrund. Man konstaterade att hela 35 procent av dem som var arbetssökande var utlandsfödda och arbetslösa. I Stockholm ligger vi i samma kategori på 7 procent, alltså 35 procent i riket medan det är 7 procent i Stockholm.

Vi har utmaningar, vilket jag sade i budgetdebatten, när det gäller att det ser lite olika ut i stadens olika stadsdelar, men det är inte i närheten av de problem som finns i landet i övrigt. En viktig förklaring till detta är jobbtorgsverksamheten.

Anförande nr 192

K a r i n R å g s j ö (V): Arbetslösheten i Stockholm är klart klassrelaterad. Siffrorna från samtliga stadsdelar visar att det har slagit oerhört hårt i Skärholmen, i Fasta, i Rågsved, i Bagarmossen och så vidare. Det är där man måste rikta pengarna.

Det handlar också om utbildning. Om 40 procent av dem som går på jobbtorg inte har gått grundskola och gymnasium borde vi förstå att vi måste se till att man får leverans av utbildning. Det är vår absoluta mening från den här sidan. Se till att utbilda dem som inte har utbildning, annars kommer de som står utanför arbetsmarknaden att aldrig komma in på arbetsmarknaden.

Anförande nr 193

A b d o G o r i y a (S): Fru ordförande! Det är en artikel publicerad den 7 november med rubriken "Glädjebetyg från grundskolan bakom dåliga siffror på komvux". Ann Häggmark-Bell, lärare vid Åsö komvux, säger bland annat så här: Den så kallade elevpoängen har under de senaste åren stigit med 3 – 4 procent, medan kostnaderna för skolorna har stigit med 30 – 40 procent. Löner för lärare, vaktmästare och administrativ personal har ökat. Det innebär att skolorna måste, för att över huvud taget klara sin ekonomi, skära ned på undervisningstiden. Hon säger vidare: När Ulla Hamilton i en intervju med DN hävdar att det inte handlar om pengar är det således svårt att tro henne.

Ann är inte ensam. I Skolinspektionens rapport kan man läsa följande: Av nationell statistik framgår att resultaten i kurser i matematik A ligger 5 procentenheter under genomsnittet för kommungruppen storstäder, dit Stockholm räknas.

Kalenderåret 2010 var det 41 procent, 41, av studenterna som fick betyget IG. Enligt kommunens kvalitetsredovisning för läsåret 2009/10 är det omkring 45 procent av studerande som inte uppnår minst betyget G i samtliga kurser i matematik. Enligt Skolverkets statistik för 2010 var andelen inom sfi i Stockholm som fick godkänd på en kurs mindre än genomsnittet, likaså ser det ut när det gäller avbrottsfrekvensen.

Om man ska dra några slutsatser är det faktiskt den att den borgerliga majoriteten är mycket mer intresserad av privatiseringen än kvaliteten i komvux och sfi.

Därmed säger jag ja till reservationen från Socialdemokraterna som vill satsa mer på komvux och sfi.

Anförande nr 194

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Om det vore så att Abdo Goriya hade rätt vore vi ovanligt korkade som sätter upp mål för sfi och komvux som vi över huvud taget inte är intresserade av att jobba för i syfte att kvalitetsförbättra på det området. Men nu sätter vi upp mål, och vi är bekymrade över att målen inte i alla sammanhangen nås. Därför jobbar vi mycket målmedvetet med de här frågorna.

När det gäller komvux och beräkning av antalet avhopp är det problem i Stockholm. När till exempel Skolinspektionen tittar på resultaten i komvux så tittar man på antalet godkända elever, och så räknar man dem som inte har fullföljt utbildningen. Har man till exempel fått ett jobb och inte fullföljer utbildning räknas man som att man inte har en godkänd utbildning. Det är inte hela sanningen om man ska titta på det sättet. Det kanske är ganska många människor som har fått ett jobb. Då ska man inte ta det till intäkt för att det är dåliga resultat på komvux.

Anförande nr 195

A b d o G o r i y a (S): Det är inte Ulla Hamilton som hävdar detta, utan det är skolinspektören som hävdar det. Det märkliga är, och det står tydligt och klart i rapporten, att skolinspektören är mycket förvånad över att de ansvariga i Stockholms stad inte har gjort något åt de brister som Skolinspektionen pekat på redan 2007, den 20 juni 2007 för att vara exakt.

Det du håller på med är att laborera med ord, medan du är väl medveten om att skolorna saknar laborationssalar i de skolor de ger undervisning i.

Anförande nr 196

Borgarrådet A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Det här är alltså en budgetuppföljning. Vi tittar på hur det ser ut i ekonomin och i verksamheterna och får en fingervisning av hur det ser ut nu när två tredjedelar av året har gått. Vi får också möjlighet att justera där det behövs.

Det vi ser i tertialrapport 2 är att vi har en god ekonomi, och så gör vi de justeringar som krävs. Det är viktigt att poängtera att god ekonomi inte är någonting som kommer per automatik som en skänk från ovan, utan det är förstås resultatet av ett hårt arbete som alliansregeringen har bedrivit under flera år. Vi effektiviserar och ser till att Stockholms skattebetalare hela tiden får ut mesta möjliga värde av sina skattepengar. Det är faktiskt så att alla i Stockholm inte tycker att det är häftigt att betala skatt. Däremot tycker de flesta att det är trevligt med välfärd, att det är nödvändigt med välfärd. Det här är förstås en målkonflikt som vi löser genom att hela tiden se till att varje skattekrona används på bästa möjliga sätt. Det är ett stort och hårt arbete bakom det.

Jag som ansvarar för miljöpolitiken i staden läser reservationerna från oppositionen med mina miljöglasögon. Jag ser lite grann samma haranger som vi redan avhandlade i budgetdebatten här för en tid sedan. Jag läser bland annat om energieffektiviseringen. Där är det viktigt att nämna att i Stockholms stad sker ett enormt arbete med energieffektivisering, allt ifrån de investeringar som görs i allmännyttan som kostar miljarder till det som sker i Energicentrum för miljöförvaltningen som nu har permanentats och får en egen budget och som hjälper de andra bolagen och förvaltningarna. Jag skulle tipsa er att gärna läsa deras nyhetsbrev för att få exempel på allt det duktiga arbete som sker i staden på energieffektiviseringsområdet och som innebär att vi spar pengar.

Sedan läser jag om partikelfrågan. Är det någonstans man kan säga att staden arbetar hårt och engagerat är det med luftkvalitetsfrågorna. Enormt arbete ligger bakom det, till exempel Ulla Hamiltons engagemang med dubbdäcksförbudet och det engagemang som hon lagt ned under året, då vi bland annat har uppvakttat regeringen, som har gett oss utökade möjligheter att arbeta med de här frågorna, vilket staden har tagit fasta på i beslut i trafik- och renhållningsnämnden nyligen. Vi har kommit med ett åtgärdsprogram på tjänstemannanivå när det gäller luftkvalitetsfrågor tillsammans med länsstyrelsen.

Vidare läser jag om klimatfrågorna. Jag måste säga att vi ligger i absolut framkant bland städerna runt om i världen. Jag sade i budgetdebatten att jag uppfattar vissa i oppositionen som omvända Bagdad Bob som säger att vi är så himla duktiga, och så finns det de som säger att vi är sämst. Det är inte trovärdigt helt enkelt. Vi har jättetuffa mål och utmaningar. Vi ska komma ned till 3,0 ton koldioxidutsläpp per stockholmare år 2015. Vi engagerar oss i samarbeten, vi ska gå före i EU, vi antar åtgärdsplaner för klimat och energi. Vi ska under året utarbeta en färdplan för

fossilbränslefri stad 2050. Det görs massor, det är bara det att ni kanske inte alltid ser det.

Anförande nr 197

Stellan Hamrin (V): Fru ordförande! Vi tycker att det är bra att ni satsar mer på miljö. Det har vi efterfrågat länge, och det är roligt att se att det och andra saker gjort att det har fått effekt. Jag har just läst miljöprogrammet som jag tycker är intressant på många sätt och som vi säkert får anledning att återkomma till det.

Det jag saknar där och som också återspeglas i det du nu har sagt är konkreta mål. Du nämnde några sådana, och det är bra att de finns. De saknas i väldigt många avseenden. Vad gäller klimatfrågan kan jag bara säga beträffande vårt mål, att nå nollproduktion av växthusgaser, eller neutralitet, år 2050, tycker vi att det är alldeles för sent därför att hela världen måste nå det målet år 2050. Med tanke på de behov som finns i utvecklingsländerna och andra håll är det nödvändigt att vi i den industrialiserade världen gör detta tidigare. Vi vill nå det 2030. Vi har också mer skärpta krav på utsläpp av klimatgaser här i staden, där vi vill komma fram till det mål vi har till år 2030. Där ligger vi efter.

Anförande nr 198

Borgarrådet Andersjö (C): Jag vill tacka Stellan för berömmet inledningsvis. Vi kommer på ett fullmäktige här framöver att diskutera det nya miljöprogrammet, som reglerar miljöarbetet i staden från 2012 fram till 2015. Det ska bli jättekul att diskutera det. Där har vi de aktiviteter som understöder en aktiv klimatpolitik, till exempel kravet på att det som byggs på stadens mark ska byggas med en energiförbrukning motsvarande passivhus. Det är ett enormt radikalt mål. Som jag sade ligger Stockholm i den absoluta framkanten internationellt i de här frågorna.

Med det vill jag också säga att när vi ligger i framkant internationellt har vi mål som är väldigt tuffa men samtidigt mål som vi kan uppnå, med en överblickbar konsekvensbeskrivning. Nu har miljöförvaltningen fått uppgiften att under åren som kommer staka ut färdplanen för en fossilbränslefri stad 2050. Mycket arbete har redan gjorts innan i olika klimatplaner och så vidare, men jag har inte sett ett ord eller en mening skrivas om vad att ni ska göra för att nå ert mål år 2030.

Anförande nr 199

Annamari Engell (V): Ordförande, fullmäktige och styrande allians! Precis som vi ser i alla era dokument börjar klyftan mellan retorik och politik bli avgrundsdjup. Ni har en väldigt hög svansföring och siktet ställt väldigt högt, men ni glömmer kanske att titta nedåt i verkligheten.

Ni konstaterar att staden har en mycket god ekonomi, och ni tycker att den är så god att ni avstår från utdelningen från Stadshus AB. 750 miljoner hade budgeterats. Nu föreslår ni att man ska ha en extra bolagsstämma och sätta det till noll krona. Har jag fattat det rätt att de här 750 miljonerna inte behövs? Ändå fick vi alldeles nyss höra att vi måste sälja för att ha råd att rusta upp och så vidare. Jag tror att det finns väldigt många invånare i Stockholm som tycker att de pengarna behövs väl i

äldreomsorgen, i skolan, i förskolan, i stadsdelsnämnderna, i socialtjänsten, i försörjningsstödet där det finns brister på ett par hundra miljoner.

Så har jag en fråga. Vi pratar om stora pengar, men det är något som jag inte förstår. Det handlar om det som står på s. 89 om Stiftelsen Elektrum, en gammal bekant. Där står det att staden har för avsikt att ianspråkta medel från i tidigare bokslut avsatta medel för att medfinansiera Stiftelsen Elektrum. Jag skulle vilja veta exakt hur mycket pengar det handlar om. Det tycker jag är oklart här. Jag vet att tidigare var det våra bostadsbolag som fick gå in och finansiera Stiftelsen Elektrum. Nu är det tydligen på annat sätt, men jag skulle vilja veta hur mycket det är.

Sedan kan jag konstatera att det finns vissa områden där man har väldigt stora underskott och andra har överskott, som också är problematiskt. Jag tycker att det är ett stort problem att stadsdelarna har en prognos på ett överskott på kultur- och föreningsverksamhet på 10 ½ miljon. Jag tror att det är 10 ½ miljon som barn och unga och många andra i våra stadsdelar verkligen skulle ha behövt till kultur- och föreningsverksamhet som har en ganska liten budget. Det beror naturligtvis på att de här pengarna har man fått stoppa i andra svarta hål.

Jag ser det inte som en målsättning att man ska spara in de pengar som är avsatta för kommunal verksamhet, utan man ska använda dem på bästa sätt. Det är inte möjligt om man åstadkommer stora underskott i vissa verksamheter och då får andra hjälpa till. Jag tycker att det är ett stort problem som ni borde ta tag i och skämmas över i stället för att skryta med.

Anförande nr 200

Borgarrådet N o r d i n (M): Jag tänkte besvara frågor som du ställde om Elektrum. Det är så att vi gjorde vid förra bokslutet en avsättning som är avsedd för att ge visst stöd för den här typen av samarbetsprojekt, och det kan vara samarbetsprojekt med universitet och så vidare. Då är avsikten att ta finansieringen för Stiftelsen Elektrum där. Det har varit som du sade bostadsbolagen tidigare och många andra fastighetsägare, också privata fastighetsägare, som varit med i denna finansiering. Det exakta beloppet: Jag tror att det har handlat om 10 miljoner under en fyraårsperiod som stadens bostadsbolag tidigare har bidragit med till Elektrum.

Anförande nr 201

A n n M a r i E n g e l (V): Jag ställde frågan hur mycket man kommer att bidra med nu i bokslutet. Det var 10 miljoner om året per bostadsbolag under en period. Det var väldigt många miljoner som man bidrog med. Det är inte en utomstående stiftelse, utan staden är med i styrelsen. Jag tycker att det kunde vara värt att fråga varför just näringslivet i Kista ska ha det här stödet. Men du svarar inte på frågan hur mycket pengar som man avser att ge dem från staden.

Anförande nr 202

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Det är lika bra att reda ut frågan. Jag har inte det exakta beloppet i huvudet just nu, men avsikten är inte att höja stödet till

Elektrum, utan vi har förändrat formen på det, som jag tycker, till att bli på ett bättre sätt. Det blir ett renodlat sätt där fullmäktige kan vara med.

Jag tycker att det är kul att du tar upp Elektrum, och vi lär få återkomma. Stöd till Elektrum är inte att ge stöd till näringslivet i Kista, utan det är stöd till stiftelsen. Elektrum har ett väldigt bra samarbete för att utveckla Kista, det gäller den långsiktiga utvecklingen av Kista. Det är en modell som med tiden, kanske inte direkt kan kopieras, men är användbar på även andra utvecklingsområden. Det handlar om att marknadsföra Kista, som är ett av våra starkaste internationella varumärken, och det tror jag att du är väl medveten om. Det handlar också om det samarbete vi har med framför allt KTH och Stockholms universitet. Jag och Ulla Hamilton är med i stiftelsens styrelse. Det är väldigt bra, och det är bra att vi via en bokslutsavsättning har säkrat fortsatt stöd i stället för att ha diskussionen med bostadsbolagen om vem mellan dem, vem som egentligen är mest berörd och så vidare.

Anförande nr 203

A n n M a r i E n g e l (V): Det är oroväckande när du säger att ni ska kopiera den här modellen. Jag tycker att det här är någonting som hålls lite vid sidan av fullmäktige. Det är också typiskt att det inte står mycket pengar det handlar om; det står bara på en rad att man hänvisar till det.

Jag tyckte hela tiden, även när jag satt i bostadsbolagens styrelse, att det var fel att staden på det sättet går in med bidrag till en verksamhet som handlar om att marknadsföra olika företag i en stadsdel. Det är en konstruktion som är mycket underligt, och jag tycker att finansieringen inte känns riktigt rak när man inte skriver hur mycket staden ger per år, utan det är något slags bokslutsdisposition.

Jag hade en fråga till, och det handlade om ni verkligen tyckte att staden inte behöver utdelningen från Stadshus AB. Det måste ni tycka, eftersom ni vill sätta den till noll. Men jag blir lite förvånad.

Anförande nr 204

Borgarrådet N o r d i n (M): Fru ordförande! Vi klarar verksamheten 2011. Jag tycker att det är en styrka att vi inte behöver ta ut utdelning på Stadshus AB, och det gläder mig att vissa oppositionspartier ger oss beröm för det. Andra gör det inte. Vi har nu ett bemyndigande för 2012 för säkerhets skull på 900 miljoner. Det innebär att man måste kunna ta ut mer och ibland väsentligt mindre och ända ned till noll.

Det som sker med Elektrum är att frågan om stöd mycket riktigt nu kommer på kommunfullmäktiges bord, även om Ann Mari Engel tycker att formuleringen är kryptisk i tertialrapport 2. Genom att vi tar det från bokslut som fullmäktige har gjort är det mer direkt under fullmäktiges bord än om det ligger under bolag. Sedan kan vi diskutera själva Elektrum, för det är någonting riktigt bra, Ann Mari Engel, så det är jag beredd att diskutera mycket mer i den här salen.

Anförande nr 205

S t e f a n N i l s s o n (MP): Jag tänker prata lite om äldreomsorg och hemlöshet.

Det har varit en hel del problem med privatdrivna äldreboenden under det här året, och vi i Miljöpartiet anser att det är bra med en blandning av olika utförare inom vård och omsorg. Men de allvarliga missförhållanden som vi har sett i år, och även under tidigare år, visar att det finns stora svagheter med formerna för hur vi upphandlar och kontrollerar verksamheterna. På det viset tycker vi att det är positivt att ni i majoriteten har beslutat er för att göra ett stopp för upphandlingar av äldreboenden. På så sätt kan vi se över hela systemet för upphandling och kontrollsystem.

Förhoppningsvis blir det stora förändringar, för vi tycker att det har varit uppenbart från er sida att försöka överföra en så stor del av verksamheterna som möjligt i privat regi. Det tycker vi inte är okej, och det tycker de flesta människor i Stockholm inte är okej.

Det finns en hel del frågetecken kring det jag just nämnde. Flera äldreboenden är upphandlade, men det finns enligt Sten Nordin i DN fortfarande juridiska möjligheter att ta sig ur de preliminära avtalen. Ett av dessa boenden gäller, såvitt jag vet, Katarinagården på Södermalm. Jag skulle gärna vilja ha svar på den frågan: Kommer ni att fullfölja upphandlingarna, eller kommer ni som ni har sagt att ta en paus och inte fullfölja upphandlingarna i så fall?

En sak som oroar många hemlösa och engagerade medborgare och som också den här rapporten gäller är bryggorna på Östermalm och Enskede-Årsta-Vantör som är till för de hemlösa som har det allra svårast. Ni vill finansiera de här verksamheterna bara till hälften centralt och menar att stadsdelsnämnderna ska skjuta till den andra halvan. Vi tycker att det resonemanget haltar väldigt mycket, eftersom det här är självklara kommunövergripande verksamheter. De hjälper människor från hela Stockholm att klara av en svår social situation. Därför tycker vi att det är självklart att de två stadsdelarna, Östermalm och Enskede-Årsta-Vantör, ska få full kompensation för kostnaden för driften av de här bryggorna, inte minst under nästa år. Annars finns risken att det kommer att ske neddragningar lokalt när de här kostnaderna konkurrerar med de egna kostnaderna då väldigt många av dem som går till bryggorna inte bor i stadsdelen.

Jag skulle jag vilja ha svar på frågan: Kommer ni att ge full kompensation fullt ut även nästa år?

Anförande nr 206

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag och min kollega socialborgarrådet har dividerat om vem som ska gå upp, eftersom frågor ställdes till oss båda. Jag hoppas att socialborgarrådet får tillfälle att gå upp och berätta lite mer om hemlösa situation, för det finns kompensationsdiskussion som är viktig att ta upp.

Låt mig nämna det viktiga som Stefan tar upp, nämligen äldreomsorgen. Jag tycker att Miljöpartiet har goda ansatser i att försöka få en bra genomlysning för att få ett ännu bättre system. Syftet med upphandlingarna har varit bättre kvalitet, men vi ser att vi behöver se över detta ytterligare efter det som har varit. Just den enhet som Stefan nämner är föremål för överklagande, tillsammans är sju av nio fall

överklagade, och vi inväntar den domstolsprocessen innan vi kan uttala oss vidare i den frågan.

Anförande nr 207

Stefan Nilsson (MP): Okej, men jag skulle gärna vilja veta om era intentioner beträffande det du just talar om. Vad tycker ni? Det kanske jag missade, men vi vet vad vi tycker i den frågan: Självklart ska man göra en paus helt och hållet under tiden man utvärderar systemet. Det gäller även fallet med Katarinagården till exempel, där det finns väldigt mycket känslor, men även de andra boendena.

Jag ser fram emot ett svar på min sista fråga om bryggorna för hemlösa, om de faktiskt kommer att få full kompensation nästa år. Om de inte får det, vad kommer att hända med deras finansiering? Kommer de att behöva dra ned, eller kommer de att läggas ned?

Anförande nr 208

Emilia Hagberg (MP): Fru ordförande, fullmäktige! Framkomligheten är ett av den moderatledda majoritetens viktigaste mål. Det är till exempel med den motiveringen som Förbifart Stockholm planerats, trots att det blir tydligt i alla utredningar och i Trafikverkets egna analyser att det inte är Förbifart Stockholm som ökar framkomligheten i staden, utan till exempel utökade trängselavgifter och införande av trängselavgifter på Essingeleden.

Det är ett tecken på att Alliansen är fel ute i sin politik för framkomlighet. Det blir också glasklart i tertialrapporten. Bara i fråga om två av åtta indikatorer uppnås målet. Ett av de mål som uppnås handlar om att öka antalet gatuparkeringar, det vill säga att mer gatumark ska användas till uppställda bilar. I stället borde det, för att öka framkomligheten, vara så att mindre gatumark används till uppställda bilar och mer plats åt gående, cyklister och kollektivtrafik.

När kommer politiken för ökad framkomlighet – ökad framkomlighet på riktigt?

Ett annat mål som har uppnåtts är antalet meter nyanlagda cykelbanor. Men då ska man vara uppmärksam på två saker. För det första är målet väldigt lågt satt. För det andra är de flesta meter nyanlagd cykelbana på exploateringsområden där det byggs nytt. Jag förutsätter att även Alliansen tycker att det är en självklarhet att de ska vara cykelbanor när man bygger nytt. Det borde inte ens ses som en cykelsatsning. Det är som att säga att Stockholm Vatten storsatsar på rörsystemet när man drar vattenledningar till Norra Djurgårdsstaden. Jag tycker inte att det är en cykelsatsning. Dessutom står det i tertialrapporten att cykelplanen ska det fattas beslut om innan årsskiftet, men den har vi ännu inte sett någonting av.

Ett av de mål som inte uppnås är att öka framkomligheten för stombussarna. Där är prognosen i stället att framkomligheten kommer att minska.

Sammanfattningsvis kan man konstatera att förutom att Alliansen har väldigt lågt ställda mål när det gäller framkomlighet är politiken otillräcklig, särskilt när det gäller gående, cyklister och kollektivtrafik. Målen uppfylls inte.

Det är dags att lägga om riktning. Ni får gärna ansluta er till Miljöpartiets politik. Vi har visat till exempel genom trängselavgifterna att grön trafikpolitik fungerar.

Anförande nr 209

Borgarrådet H a m i l t o n (M): När kommer politiken för framkomlighet? frågar Emilia Hagberg. På decembernämnden i trafikinämnden, kan jag säga, för då kommer ett ärende upp som har skickats ut på remiss om en framkomlighetsstrategi.

Framkomligheten är ett problem i Stockholm, och det diskuterade vi i budgetdebatten. Där måste vi vidta åtgärder, och det handlar om att säkra framkomligheten för bussar, cyklister och gående. Där måste vi få en ordentlig diskussion och tänka om en del när det gäller parkeringsfrågorna, det kan jag villigt erkänna.

Ni har bråkat under många år här och sagt: Vi avsätter 100 miljoner kronor för investeringar i cykelbanor, och ni avsätter ingenting för investeringar i cykelbanor. Men i år har vi investerat 90 miljoner kronor i cykelbanor i Stockholm utan att behöva säga att det är några investeringsplaner. Precis som vi har sagt hela tiden investerar vi i cykelbanor, men vi har ingen speciell pott med pengar. 90 miljoner är resultatet hittills i år. Det är ganska bra, tycker jag.

Anförande nr 210

E m i l i a H a g b e r g (MP): Jag välkomnar verkligen att det kommer en framkomlighetsstrategi för Stockholm som har till utgångspunkt att se till att det blir verklig framkomlighet, det vill säga att gatorna utnyttjas på det bästa sättet, att gående, cyklister, kollektivtrafik och nyttotrafik får bättre framkomlighet. På så sätt gynnar det hela staden. Jag hoppas att det ärende som är på väg fram också innehåller detta och att vi kan gå vidare med en sådan politik. Jag är väldigt glad över att höra att du i dag säger att du är beredd att jobba för en ändrad parkeringspolitik.

Anförande nr 211

Borgarrådet E d h o l m (FP): Fru ordförande! För den som lyssnar på debatten på nätet eller närradion eller kanske läser ett eller annat referat av den i morgon kan det kännas möjligen något förvirrande. Vi har en majoritet som jag företräder som väljer att lyfta fram allt det som är fantastiskt i den här staden. Vi har en urstark ekonomi, vi har förhållandevis låga skatter. Det är massor med människor som vill bo och leva i vår stad. Vi har aldrig haft så många turister som kommer hit som nu. Vi har en opposition som talar om det motsatta, nämligen om alla problem som finns i vår storstad.

Naturligtvis är det så att de här bilderna stämmer, var för sig. Det finns mängder av bilder av Stockholm, och man kan välja att ta fram en punkt här och en punkt där och leda i bevis ungefär vad man vill. Det beror på att Stockholm är en stor och växande stad som naturligtvis är allt det som vi säger men som också har sociala problem, som har problem med måluppfyllelsen i till exempel skolan.

Skälet till att vi sätter upp mål och indikatorer och så vidare från majoritetens sida är att vi vill att man ska utvärdera resultat, att vi ska använda de resultat vi får för att ständigt bli bättre. På vissa punkter blir vi bättre, på andra punkter ligger det kvar ungefär så som det har varit.

Det som bekymrar mig är inte att oppositionen angriper den styrande majoriteten för att vi för en politik som oppositionen tycker är dålig. Det som bekymrar mig är att oppositionen har mycket få egna alternativ till hur verksamheten ska bedrivas. Det handlar nästan alltid om att ytterligare lite mer pengar kommer att lösa alla problem.

Ett exempel är Miljöpartiet. Jag är ordförande i en nämnd, utbildningsnämnden, som har en budget på 14 ½ miljard kronor. Det är en av de största kommunala verksamheterna i Sverige. Det är en stor verksamhet över huvud taget i jämförelse med till och med företag. Miljöpartiet lovar guld och gröna skogar genom att lägga på ytterligare 60 miljoner kronor. 60 miljoner kronor på en 14 ½ miljards budget motsvarar mindre än en ½ procentenhet av den budgeten.

Jag är helt övertygad om att 60 miljoner till skulle kunna användas på olika många bra sätt inom skolans värld, men det kommer absolut inte att lösa alla de problem som Miljöpartiet tror att man löser med mindre än ½ procentenhet mer pengar. Vad jag tycker att oppositionen skulle ägna lite mer energi åt är faktiska åsikter i sakpolitik, vad man ska göra på de olika politiska områdena och inte tro att allt löses med lite mer pengar.

Anförande nr 212

K a r i n R å g s j ö (V): Vår roll är att lyfta det som inte funkar så bra. De flesta i den här staden mår ganska bra och har det bra, men vi lyfter dem som inte har det. Jag kan ge ett konkret tips. Du kanske hörde det i budgetdebatten, det handlar om utbildade förskollärare. Det måste vi ha för att förskolan ska vara likvärdig. De som är utbildade förskollärare måste vara spridda över staden på ett bra sätt, men nu är det inte så.

På Norrmalm är 56,8 procent av de anställda på förskolan utbildade förskollärare. På Södermalm är det 50 procent och på Skärholmen 35 procent och i Spånga-Tensta 30 procent. Det är alltså en skillnad på närmare 20 procent. Ett tips till majoriteten kanske att man försöker styra över förskollärare, hitta utbildningsformer för människor som jobbar som förskollärare ute i Skärholmen eller Tensta. Vi kan se ett rakt spår från förskola till skola som inte levererar in i arbetslöshet. Den resan är ganska glasklar.

Anförande nr 213

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag har full respekt för Karin Rågsjö och Vänsterpartiet när de säger att de ska lyfta fram dem som inte har det så bra. Det är oppositionens roll. Men man har mycket få åsikter om hur vi konkret ska gå till väga.

Vänsterpartiet har aldrig tidigare över huvud taget lyft andelen förskollärare i Stockholm. Vi har haft under många år en vidareutbildning av barnskötare till förskollärare. Såvitt jag vet är Vänsterpartiet för den stadsdelsnämndsreform vi har,

att vi har detta liggande på stadsdelsnämnderna, inte centraliserat inne i Stockholms stad. Vill Vänsterpartiet ändra på hela systemet för hur staden styrs är ni välkomna att komma med sådana förslag. Men jag kan inte se annat än att Vänsterpartiet i stor utsträckning ägnar sig åt att enbart lägga på mer pengar på olika verksamheter och har väldigt få idéer om hur man facto ska lösa problemen.

Anförande nr 214

P e r O l s s o n (MP): 60 miljoner kan man göra ganska mycket med i skolan. Man skulle till exempel kunna kompensera för prisökningar och löneökningar så att skolorna slapp tvingas till besparingar för att ha råd att ge lärarna marknadsmässiga löner.

Jag skulle uppmana er att läsa vår reservation lite bättre i utbildningsnämnden. Då skulle du se att vi under de senaste åren knappt har nämnt pengar i reservationerna. Däremot har vi lagt ganska många förslag till hur vi kan förbättra Stockholms skolor på en rad områden. Vi kan jobba bättre med delaktighet. Vi kan utveckla arbetet med modersmålsundervisning, det särskilda stödet, vi kan ha en mer kvalitativt bra kunskapsuppföljning.

Det jag förundras över är att vi får in inspektionsrapporter och brukarundersökningar som visar på brister inom jämställdhet, visar att lärarnas villkor inte har förbättrats, att det särskilda stödet är bristfälligt. En tredjedel av all kritik som kommer från Skolinspektionen rör särskilt stöd, och där har ni ändå inga egna initiativ.

Anförande nr 215

Borgarrådet E d h o l m (FP): Den som räknar på allt det som Miljöpartiet föreslår i sin alternativa budget och jämför det med antalet avsatta kronor för ändamålet inser naturligtvis att mindre än en ½ procentenhet mer är oerhört lite pengar i förhållande till de uppsatta mål som man har när man vill satsa på genuspedagoger, bättre skolhälsovård och så vidare. Jag tror att poängen med att göra detta naturligtvis är att hela tiden hävda: Om vi skulle styra skulle det finnas lite mer pengar.

Jag tror att vi måste få en bättre opposition som i större utsträckning föreslår alternativa åtgärder och inte bara vilja ha mer pengar.

Anförande nr 216

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag undrar lite över det här med Hjulstahallen. Jag tänkte att det måste ha blivit fel här när kommunstyrelsen har valt att avstyrka den hemställan. Så sent som 2008 lovade dåvarande idrottsborgarråd att den här hallen kommer att bli byggd, även om inte just då och inte på just det sätt som föreslås, men den skulle bli byggd. Nu läser vi igen att det inte kommer att byggas.

Det förvånar mig lite när vi för två veckor hade en budgetdebatt där vi pratade om breddidrott och folkhälsa. Majoriteten hävdade väldigt tydligt att man satsar på dem som i dagsläget rör sig mindre, och vi var rörande överens om att vända oss främst till unga tjejer och barn till invandrade föräldrar. Sedan får vi läsa att det inte ska

avsättas medel för byggande av hallen i Hjulsta. Det tycker jag känns helt orimligt, speciellt om man pratar om folkhälsa.

Ohälsotalen i Hjulsta är mycket höga. Vi vet att 26,9 procent av kvinnorna i hela den stadsdelen som inte rör på sig alls, och man kan ana att Spånga drar upp siffrorna. För männen är siffran nästan 20 procent. Det behöver göras mycket, och här har vi ett konkret sätt att satsa på folkhälsa, på breddidrott och framför allt på dem som i dagsläget rör sig mindre än andra stockholmare.

Ni har chansen, det är bara upp till bevis! Avsätt medel till hallen!

Anförande nr 217

Borgarrådet K e v i u s (M): Du har helt rätt i att vi måste göra ökade satsningar på breddidrotten. Vi måste också fråga oss vad det är för hallar vi har byggt och vilka hallar vi vill bygga. Under det år som jag har varit idrottsborgarråd har jag faktiskt aldrig hört talas om Hjulstahallen, så jag har dykt ner och förstått att idrottsnämnden redan 2005 diskuterade frågan om en hall i Hjulsta. Man sade att den kommer att kosta ungefär 40 miljoner. Sedan fick man in ett anbud på 60 miljoner.

Jag föreslår, Emilia, att vi när vi ska ta fram verksamhetsplanen för nästa år – vi har en investeringsbudget på 265 miljoner – funderar på vilka anläggningar vi ska bygga, var de ska ligga. Jag tycker att vi bygger alldeles för stora och lyxiga anläggningar. Vi kanske ska bygga enklare, smartare anläggningar och gärna flera, allt kanske inte behöver vara kommunalt.

Anförande nr 218

E m i l i a B j u g g r e n (S): Jag hoppas också att vi ska hitta effektivare sätt att bygga fler anläggningar, men jag tycker att ni ska börja med att avsätta de medel som behövs för att bygga Hjulstahallen, som ni har lovat stockholmare nu i fem år.

Anförande nr 219

Borgarrådet M o g e r t (S): Fru ordförande! Borgarrådet Edholm pratade om hur fantastiskt allt är i Stockholm. Självtänkte jag prata lite om vår äldreomsorg.

Jag tänkte dock inte tala om Carema utan om en del andra saker. Det finns en väldigt intressant passus, en intressant detalj i det här ärendet, som rör omorganisationen av hemtjänsten i Skarpnäck. Här finns det i form av en att-sats om att lägga ned enheten Tidaholmsplans hemtjänst. Det kan låta harmlöst kanske, men vad det handlar om är en större omorganisation av hemtjänsten i Skarpnäck där en av effekterna, en av de dominobrickor som kommer i rörelse, är en direkt avknoppning av den kommunala hemtjänsten i Skarpnäck.

Jag hade förmånen att vara här tidigt i dag och lyssna på Jonas från Miljöpartiet när han frågade borgarrådet Nordin angående avknoppningar och polisanmälningar. Finansborgarrådet bedyrade att staden redan 2008 ändrade sin policy och slutade med avknoppningar. Om det är fallet undrar jag varför vi låter det här ärendet med en avknoppning i Skarpnäck löpa på både obehindrat och okommenterat.

Jag skulle vilja fråga finansborgarrådet: Strider avknoppningen mot stadens policy? Vi säger att personal tar över kommunal verksamhet till ett mer eller mindre billigt pris, eller har vi en policy som säger att vi inte ska göra så som du tidigare sade i dag? I så fall: Gäller den policyn också i Skarpnäck? Om den gör det kommer ni att riva upp beslutet angående Skarpnäck som ni godkänner med det här dokumentet? Eller ska ni vänta tills polisutredningen har börjat?

Anförande nr 220

Daniel Forslund (FP): Tack, Roger Mogert, för frågan! Jag är gruppleddare för Folkpartiet i Skarpnäcks stadsdelsnämnd och har följt den här frågan ganska noga. Det är ett personalövertagande, ingen avknoppning. För det första: Avvecklingen av Tidaholmsplans hemtjänstenhet beror på att den äldre befolkningen i Hammarbyhöjden minskar mest i hela Stockholm. Därför har vi behövt omstrukturera hela den verksamheten för att möta efterfrågan med en bra verksamhet.

För det andra: Det som du kallar för avknoppning är ingen avknoppning, det är ett personalövertagande som följer stadens riktlinjer. Vi har haft en extern expert som har granskat den här affären. Den går till på alla sätt som följer de riktlinjer som staden nu har. Det har gjorts en värdering som kommer att tas upp för beslut i decembernämnden i Skarpnäcks stadsdelsnämnd. Det finns ingenting här som strider mot de riktlinjer som staden följer, och det finns ingenting som strider mot det som vi har beslutat i Stadshuset.

Anförande nr 221

Borgarrådet Mogert (S): Grattis till gruppleaderskapet för Folkpartiet i Skarpnäck!

En avknoppning är ju per definition ett personalövertagande av verksamheten. Det är ju det som är avknoppning. När ni säger att det inte är en avknoppning utan ett personalövertagande är det därför bara ett hokus pokus. Själva problemet med avknoppningarna, eller personalövertagandet som du vill kalla det, handlar inte bara om exakt vad priset är utan om att det är en eller ett antal personer som råkar vara i den kommunala organisationen och som får ta över en verksamhet till ett fastställt pris. Det är detta som har kritiserats och olagligförklarats. Det måste i så fall rimligen strida mot vår policy.

Anförande nr 222

Borgarrådet Larsson (M): Det är samma regler som gäller över hela staden, och det finns riktlinjer för detta. När det gäller just avknoppningar som sådana hade vi i början av 90-talet en rad olika personalövertaganden i form av avknoppningar där man fick ta över verksamhet på en marknad som i praktiken inte fanns. Det fanns inga som drev äldreomsorg på det sättet då, men vi lyckades med det genom att ett stort antal personer i personalgrupperna såg till att starta ett stort antal företag som också utvecklade äldreomsorgen väldigt positivt. Det är någonting som vi inte gör längre, därför att i dag finns det en marknad, och är det så att det är någon form av

personalövertagande så blir det de materiella tillgångarna som värderas, detta enligt de riktlinjerna som gäller för hela staden. Det vet du nog egentligen, Roger.

Anförande nr 223

Borgarrådet M o g e r t (S): Det var ju glädjande att samma regler gäller över hela staden. Det hoppades jag i alla fall på. Men det är en lek med ord. Finansborgarrådet säger: Vi har slutat med avknoppningar. Vi har antagit en policy mot det, redan innan SKL, redan innan domen föll.

Men nu får jag höra att det inte är stopp med det, utan det är bara en fråga om priset. Det är bara en fråga om vad man värderar, om det bara är möblerna, tapeterna och gardinerna eller om det möjligtvis även är något mer. Men principproblemet är detsamma.

Anförande nr 224

P e r O l s s o n (MP): Jag tänkte som vanligt och tvärt emot skolborgarrådet faktiskt tala om innehåll och inte om pengar. Tertialrapport 2 är en uppskattning av hur väl vi kommer att leva upp till våra målsättningar. Jag noterar att stadsledningskontoret menar att vi bara delvis kommer att nå upp till målet att alla förskolor och skolor ska ge barn och unga vad de behöver för att lära och utvecklas. Det här är i och för sig inte konstigt, utan det här har att göra med att vi sätter upp ambitiösa och höga mål. Det finns ju alltid någon som kommer att kunna nå längre, och därför är det här ett mål som vi kanske aldrig skulle kunna nå. I sig tycker jag alltså inte att det är så konstigt att vi bara delvis når det.

Men det är ändå oroande att bara 42 procent av våra åttondeklassare känner att de kan arbeta ostört i skolan och att motsvarande siffra för gymnasiet är 50 procent. Det här har självklart också en koppling till att så många lämnar sina tonår utan en fullständig gymnasieutbildning.

Detta är indikatorer som inte mäter skolans måluppfyllelse. Det mäter inte hur många som når målen i skolan, utan det mäter elevernas upplevelse av sin skolmiljö. Men där emellan finns det ett väldigt starkt samband, och jag tillhör dem som ofta påpekar detta. Det är bra att det följs upp.

Skolborgarrådet sade också en annan sak i sitt anförande. Hon sade att ibland blir det bättre; ibland förblir det som det varit. I det här fallet verkar det förbli precis som det varit. Jag tar det som ett bevis på att den politik som fokuserar på ordningsbetyg och övervakningskameror inte fungerar. Den skapar inte en bättre skola, där vi känner att vi kan vara dem vi är och kan jobba ostört.

I stället föreslår vi, som vi brukar föreslå eftersom vi ofta pratar om innehållet i verksamheterna, en politik som gör att elever känner sig trygga i sig själva, känner delaktighet och där fler vuxna blir viktigare i skolan än fler kameror. Detta tycker jag är viktigt och anmärkningsvärt med tertialrapporten.

Anförande nr 225

Borgarráðet E d h o l m (FP): Sjálfklart ska inte övertvökningskameror ersätta lærare och annan personal i våra skolor, men jag har völdigt svårt att se hur nedtagandet av övertvökningskamerorna på Tensta gymnasium kommer att öka tryggheten där. Frågar man eleverna där vill de ha dessa kameror. Inte främst för att det är bråk mellan eleverna på Tensta gymnasium, för det är det verkligen inte – det är en lugn skola, utan för att Tensta gymnasium ligger i ett område där det finns sociala problem och där det kommer människor utifrån som stjäl och ställer till med olika typer av jækelskap mot de elever som går på Tensta gymnasium.

Därför är det självklart att det behövs både och. Det behövs övertvökningskameror på de ställen som är mest utsatta för den typen av brottslighet, och för mig är det obegripligt att Miljöpartiet inte ser det.

Anförande nr 226

P e r O l s s o n (MP): Det var ett bra och viktigt besked att kameror ändå inte ska ersätta vuxna. Jag tycker att det är ett jättebra besked, och jag välkomnar det. Skolans problem, som i det här fallet i Tensta, löses inte bara genom åtgärder i skolan. Det måste vi vara medvetna om. Här krävs en aktiv samverkan med övriga delar av samhället, men det är en samverkan som faktisk har försvårats i och med den här majoritetens skolpolitik.

Återigen: Om man läser våra reservationer i utbildningsnämnden till exempel vad gäller just införandet av övertvökningskameror är vi ganska tydliga med att säga att när vi sätter upp en kamera, för det finns det anledning att göra ibland, så måste det finnas en strategi för hur vi inte längre ska behöva ha den uppe. Hur ska vi kunna skapa en skola och ett samhälle där vi inte behöver kränka våra elevers integritet på deras arbetsplats? Den strategin saknar vi från majoriteten.

Anförande nr 227

B e r i t K r u s e (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tänker dyka ned i stadsdelsnämndstanken och ta upp ett exempel. Det finns en stadsdel som det skrivs mycket om på völdigt många ställen i det här materialet, och det är Hässelby-Vällingby – min egen stadsdel. Det är inte första gången det backar, utan det har skett år efter år efter år. Jag kan bara peka på några områden som tas upp. Det handlar om stöd och service till personer med funktionsnedsättning. Där ligger vi i vår stadsdel 14 miljoner back. När det gäller individ och familj, socialpsykiatri är det någonstans mellan 6 och 8 miljoner – det står inte så exakt i det material vi har fått. I äldreomsorgen är det 11,3 miljoner. För flyktigmottagningen och det ekonomiska biståndet ligger vi back på nästan 23 miljoner.

Det här är områden som rör de känsligaste människorna i stadsdelen. Man behöver hjälp av olika slag på grund av att man inte är helt frisk, eller man har det inte som normala, friska människor har det.

Sten Nordin sade att vi ska se till att vi har lika god kvalitet över hela staden. När jag nu tittar i det här materialet ser jag att det har vi inte, Sten. Vi har inte lika god kvalitet. Hässelby-Vällingby har ett völdigt bra snitt, eftersom vi har både fina

områden och jobbiga områden. Då blir snittet väldigt bra och fördelningsresurserna därefter, så där lite lagom. När man tittar på staden som helhet har vi också en god finansbild framför oss, men när man dyker ned lite djupare ser man att här finns det mycket att göra.

Hässelby-Vällingby är en sådan stadsdel, och jag skulle vilja ställa frågan till socialborgarrådet den här gången. Det revisorerna säger är att de inte har kunnat få in brukarundersökningar fullt ut, så man vet inte riktigt hur de olika verksamheterna är. Det kommer så småningom. Men vad tänker socialborgarrådet göra för att se till att stadsdelarna har det lika gott över hela staden? Ett exempel kan vara att när man har jobbat i Hässelby-Vällingby, Anna, inom socialpsykiatri och flyttar därifrån och börjar jobba i Östermalms stadsdel så konstaterar man att oj, vilket skillnad detta är! Vad var det som gjorde att jag var kvar i Hässelby-Vällingby?

Sådana kommentarer dyker upp, och det är mycket oroande. Hässelby-Vällingby är ansträngande. Man har en ansträngd ekonomi. Antalet barn som ska utredas ökar. Man lägger alltför mycket åt sidan. Det är inte bra. Därför undrar jag vad socialborgarrådet tänker göra för att åtgärda detta så att stadsdelsnämnderna får lika god kvalitet över hela staden.

Anförande nr 228

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Det socialnämnden gör är att säkerställa likställighet genom riktlinjer. Vi tar fram sådana på ett antal olika områden och jobbar med uppföljning och utbildning i samband med att dessa riktlinjer tas fram. Vi jobbar också med stöd från förvaltningen till stadsdelarnas förvaltningar för att säkerställa att riktlinjerna följs. Nu senast har vi tagit fram riktlinjer inom missbruksvård som handlar om att kunna få ett gott stöd i tid. Det är på så sätt vi försöker arbeta. Men jag håller med om att det är en utmaning att det i dag skiljer sig åt lite beroende på var i staden man bor.

Det är det här vi försöker komma åt, men vi har inte nått ända fram på alla områden. Vi försöker arbeta aktivt med att följa upp så att det blir en större likställighet i staden.

Anförande nr 229

B e r i t K r u s e (S): Det låter bra att socialborgarrådet har den inriktningen. Jag måste tyvärr säga att inte heller vi har varit uppmärksamma nog på det här när vi har suttit i majoritet, även om det har legat bättre till vissa perioder. Jag känner ju till Hässelby ända från socialdistriktstiden i början av 90-talet, och det har hela tiden följt detta mönster och det är oroande. Det blir värre och värre. Det är ett väldigt tungt område. Människor mår dåligt.

Jag hoppas därför verkligen att ni tar fram en modell som gör att resurserna kan fördelas. Det finns ju pengar – fördela dem så att alla får lika efter behov!

Anförande nr 230

K a r i n R å g s j ö (V): Ordförande, ledamöter! Den borgerliga sidan recenserar oppositionen, men vi tänkte titta lite på vad ni har gjort. Tittar man på stadsdelarna ser man att samtliga stadsdelar förutom Farsta och Södermalm går back när det gäller försörjningsstöd. Det här handlar i väldigt hög utsträckning om arbetslösheten. Eftersom det i dag är så få som är med i a-kassan hamnar de direkt på försörjningsstöd.

Vi har varit ute på samtliga jobbtorg i omgångar och pratat. Där säger de en sak, och det är att det som behövs på jobbtorgen är att man ger kvinnor och män, ungdomar som inte har utbildning en utbildning, annars kommer de aldrig ur arbetslösheten. Därför tänkte jag fråga Ulla Hamilton om det inte är det som skulle behövas, för det är så tydligt att de som inte har grundskola eller gymnasium inte kommer vidare.

Det här handlar också om att vi inte har levererat utbildning. Det är otroliga skillnader i staden. I 9:an på Carlssons skola på Östermalm nådde 100 procent sina mål i år – duktiga ungdomar. I Hässelby villastad är det 92,8 procent och i Hässelbygårdsskolan 51,4 procent. I Rågsvedsskolan är 27 procent. Det ser alltså väldigt olika ut i den här staden, och det ser väldigt olika ut även för dem som går på jobbtorgen. Det är oftast de som kommer från familjer som har ekonomiska problem redan, i alla fall när det gäller ungdomarna.

När det gäller de sociala frågorna har jag en fråga till socialborgarrådet som handlar om de psykiskt funktionshindrade. Där ser det också helt olika ut, precis som Berit Kruse säger. I Skärholmen är det 21 procent som får sysselsättning, medan det är 53 procent på Norrmalm. Det är en oerhörd skillnad. Jag skulle vilja veta vad ni tänker göra åt detta. Finns det några tankar? Det är ju liksom ett betyg att det ser så olika ut – 30 procents skillnad kan väl ändå inte vara okej.

Anna König Jerlmyr hade i lördags en artikel om hemlösheten. Hemlösheten är skapad av alla partier; det har jag sagt så länge jag har jobbat med den här frågan. Men nu har ni ansvaret och har haft det i sex år. Då undrar jag om målsättningen att se till att 250 personer – som är de som sover på härbärgen i dag – kommer ur hemlösheten är ett rimligt mål. Vi undrar om det inte är lite för lågt satt. Bostad först är en toppenidé. Det är jättebra, och ni marknadsför den väldigt mycket. Men det handlar bara om 30 lägenheter. Skulle man inte kunna öka antalet lägenheter och få lite rull så att det kanske kan minska hemlösheten på riktigt?

Anförande nr 231

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det är så här, Karin, att när vi diskuterade jobbtorgen på budgetfullmäktige konstaterade vi att jobbtorgen är väldigt viktiga eftersom de utgår från den enskilda individen och det behov som den enskilda individen har. Om det behövs utbildning jobbar man också med det inom ramen för jobbtorgen.

Om jag inte minns fel hade Vänsterpartiet en hel del kritik för att vi har flera olika typer av projekt inom ramen för jobbtorgen, men eftersom individer är olika måste man försöka hitta bästa möjliga modell för att tillsammans med individerna bygga upp dem så bra som möjligt för att de ska få möjlighet att komma tillbaka på

arbetsmarknaden. Då kan det handla om Filur eller andra typer av projekt. Kanske inte skola i första hand alltid är det viktigaste, utan man måste göra andra saker. Alltihop handlar dock om att se till att man rustar individen så att han eller hon i förlängningen ska få ett jobb.

Anförande nr 232

K a r i n R å g s j ö (V): Absolut, Ulla, det är målet. Men de utbildningar man har i dag på jobbtorgen är tremånadersutbildningar. Om man verkligen vill att människor ska komma in i arbetslivet på riktigt måste man ge dem en möjlighet, och den möjligheten är utbildning. Det handlar exempelvis om att kunna gå ut grundskolan exempelvis eller gymnasiet. Där måste vi hitta en möjlighet att hjälpa unga människor att komma vidare, för vi har inte lyckats leverera utbildning till dessa unga människor. Det är alldeles uppenbart.

Anförande nr 233

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Jag delar Karin Rågsjös problembild kring sysselsättning och särskilt för personer som är aktuella inom socialpsykiatrin. Vi vet i dag att nästan hälften av alla som har psykisk sjukdom är arbetslösa. Det är en stor utmaning för oss som stad, och här måste allt fler verksamheter ta ett ansvar att faktiskt aktivt anställa människor, skapa praktikplatser och annat för människor som är drabbade av psykisk sjukdom. Till exempel har vi bara den här veckan på socialroteln, kan jag nämna, en praktikant från Fountain House Sköndal. Det är *ett* sätt som vi kan bidra till att öka praktikplatser för unga människor med psykisk ohälsa. Vi hoppas att fler arbetsplatser i staden och fler av våra företag runt om i Stockholm också öppnar upp arbetsplatser.

När det handlar om hemlösheten är det ett väldigt ambitiöst mål som har satts upp. Det handlar om att halvera den akuta hemlösheten fram till 2013. Om vi lyckas eller inte kan vi utvärdera först 2013, men ambitionen är satt. Vi ökar medlen för att uppnå detta. Vi har fördubblat Bostad först, och det är mycket möjligt att vi kommer att fortsätta öka Bostad först för framtiden.

Anförande nr 234

K a r i n R å g s j ö (V): När det gäller sysselsättning har ni ju skurit ned just sysselsättning inom psykiatrin på bland annat Norrmalm och i Liljeholmen som tidigare hade konstnärlig sysselsättning för psykiskt funktionshindrade. Den här gruppen står väldigt långt bort från arbetsmarknaden, och att skära ned på det som finns för den gruppen är inte okej med det överskott som ni har.

Hemlösheten ligger på mellan 2 800 och 3 000 hemlösa. Ni har minskat antalet med 200, tror jag, under några år. Men hemlöshet måste man rigga en ordentlig plan för. Det är ovärdigt att ha en hemlöshet på 2 800-3 000 personer i den här staden. Vi är alla ansvariga, och vi måste hitta möjligheter. Nu är unga människor på väg in i hemlöshet; det är jag tyvärr helt övertygad om. Bostadssituationen, utbildningssituationen, narkotikasituationen – bad, bad, bad!

Anförande nr 235

Stellan Hamrin (V): Jag fick inte tillfälle att bemöta Per Ankersjös påstående att han inte sett något förslag på hur vi skulle uppnå våra mål. Då tror jag att Per har läst lite för fort. Vi har ett ganska detaljerat förslag i budgeten för hur målet 2,0 ton koldioxid per person ska uppnås till 2018, bara för att ta ett exempel. Vi hade släppt siffrorna i år för att göra det lite kortare, men vi ska kanske återföra dem till nästa år.

Sedan har vi också konkreta förslag på hur vi genom egen, lokal energiproduktion ska kunna minska behovet av extern energiförbrukning och se till att vi fixar det själva utan att belasta andra aktörer, vilket också är viktigt.

Till Lotta Edholm som efterlyste inte bara pengar utan också en alternativ politik vill jag säga att jag tycker att det var ett viktigt påpekande. Jag tror att vi alla ibland gör det lite enkelt för oss genom att ersätta politik med pengar, och det är naturligtvis inte alls bra. Jag trodde att det gällde MP först, men sedan upprepade hon det när det gäller Vänsterpartiet, men jag trodde faktiskt att majoriteten hade uppfattat att Vänstern har en annan politik, nämligen att vi vill bort med privatiseringarna och in med ett samlat kommunalt ansvar med samhällets vinst som mål och inte företagens. Det innebär exempelvis att man borde ge Stockholm Vatten det fulla ansvaret för vårt vatten från Mälaren till Saltsjön och att återge staden det fulla ansvaret för energiproduktionen i stället för den monstruösa förstöring av vårt kapital som man gjorde när man slumpade ut Stockholm Energi, vilket vi förlorar massor med miljarder på.

Vi har alltså en annan alternativ politik. Men det kan vi gärna diskutera någon annan gång.

Anförande nr 236

Borgarrådet Ankersjö (C): Tack, Stellan, jag uppskattar att du fortsätter debatten och kompletterar med det som ni inte kunde ge svar på när vi hade budgetdebatten. Jag skulle råda er att stoppa tillbaka siffrorna i alla fall eftersom det trots allt är ganska väsentligt att veta exakt hur ni ska komma fram till de här målen som jag vet att de som håller på med de här sakerna inte tycker är helt realistiska.

Samtidigt måste jag säga att jag tycker att det är bra att du, Stellan, och andra driver på. Det är det som gör att Stockholm ligger i frontlinjen. Samtidigt måste vi som ändå har ansvar för politiken göra detta på ett realistiskt sätt, och det gör vi, samtidigt som våra mål är väldigt tuffa. Vi ligger som sagt var i framkant i världen som stad när det gäller de här sakerna.

Du har en del bra idéer, och så har du en del idéer som är absolut alldeles för mycket till vänster för mig. Jag är väldigt pragmatisk; jag lyssnar på bra idéer som du har till exempel när det gäller vatten. Jag ska boka studiebesök och titta på musselodlingar nere i Småland bland annat, så det kan säkert leda till någonting gott. Jag välkomnar diskussionen om just vattenfrågor på ett kommande möte i stadsmiljörådet.

Anförande nr 237

Stellan Hamrin (V): Jag håller med om att ert föreslagna miljöprogram är ett steg framåt, men det behöver konkretiseras. Sedan har vi också olika målsättningar utifrån olika ekonomiska resurser, och det återspeglas naturligtvis också i våra förslag. Låt oss återkomma till detta!

Anförande nr 238

Måns Almqvist (V): Jag begär ordet med anledning av borgarrådet Edholms inlägg tidigare, där hon lyfte detta att vi från oppositionen bara har kritik och inga egna förslag. Det ligger lite i ärendets natur; det här är en uppföljning av Alliansens budget. Det är ärendet, och då riktar man in sig på ganska mycket kritik.

Den som har läst Vänsterpartiets budgetförslag när det gäller skolfrågorna ser dock att vi absolut inte bara pratar om pengar utan har en mängd konkreta förslag. Det är faktiskt en av huvudpoängerna i den texten, att förutom att skolan behöver mer ekonomiska resurser så är det absolut viktigaste vad man gör med alla de resurser som redan finns just nu. Vi lyfter exempelvis upp att vi vill införa en läxhjälpsgaranti, en text som utvecklas ganska långt i vårt budgetförslag. Vi lyfter fram förskollärarnas betydelse när det gäller förskolan. Jag tycker nog att det har varit för mycket fokus på barngrupper och kvantitativa mål i den här salen i de debatter som har varit, kanske för att det är enklast att debattera. Men hur vi ska få fler förskollärare där vi faktiskt ligger efter rikssnittet är en viktigare fråga.

Vi lyfter också upp undervisningsformerna – problemet att många elever får allt mindre undervisningstid och att mer och mer bygger på eget arbete där man jobbar en och en för sig. Särskilt tydligt är det i de ämnen där vi har stora problem i dag, till exempel matematiken. Det är en sådan innehållsfråga som vi lyfter upp.

Vi lyfter också fram behovet av ett introduktionsprogram för nyutbildade lärare. Vi lyfter upp problemet med den stora frånvaron i skolan, och inte bara elevernas frånvaro utan också problemet när föräldrar kräver ledigheter för elever i anslutning till lov och liknande. Det är en fråga som behöver tas på större allvar.

Vi lyfter alltså upp en mängd frågor av vilka jag bara har nämnt några här.

Ett problem tycker jag också är att den här staden borde protestera mer mot bristerna i regeringens skolpolitik. Den kan ju inte vara perfekt på alla sätt, inte ens för en folktopartist, och det skulle jag gärna höra lite mer frispråkighet om.

Anförande nr 239

Borgarrådet Edholm (FP): Det är roligt att när man dristar sig till att säga att oppositionen bara begär mer pengar till verksamheterna och inte har så mycket idéer kring det politiska innehållet, då, när debatten nästan är slut, så hoppar det upp ett antal företrädare för oppositionen och säger att vi har visst en politik som inte bara handlar om pengar. Men jag kan säga att de första inläggen som fördes av gruppledarna i den här salen i stort sett bara handlade om pengar.

Som vanligt när man lyssnar på Måns Almqvist tycker man att hans åsikter om hur skolan ska förbättras ofta är väldigt bra. Jag lyssnar gärna på Måns Almqvist men mindre på hans parti, kan jag säga.

Anförande nr 240

M å n s A l m q v i s t (V): Att man pratar mycket om pengar i inledningsanföranden kan ha att göra med att vi pratar om en budget. Det blir svårt att prata om en budget utan att på något sätt nämna pengar.

Vi nämner också pengar i vår budget när det gäller behovet av ett lärarlyft, att lärarna behöver höjda löner, och det är ett problem att ni inte anslår några pengar där.

Jag är glad att Lotta Edholm säger att hon lyssnar. Jag hoppas att hon också tar till sig en del och att hon är nöjd med mina inlägg. De stämmer också väldigt väl överens med Vänsterpartiets budgetförslag, så jag hoppas på lite större framgång för det budgetförslaget framöver.

Anförande nr 241

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Ordförande, fullmäktige! Jag tänkte prata lite om bostadsbyggande och exploatering. Vi är i den här församlingen ganska ense om nivån: Vi behöver markanvisa någonstans runt 5 000 bostäder per år för att klara av byggandetakten. I den politiska debatten bollar vi siffror. Vi pratar om anvisade lägenheter, påbörjade lägenheter, lägenheter under byggnad och färdigställda lägenheter. För att vinna en sådan här debatt behöver man blanda de här siffrorna rätt mycket, och så kollar man bort motståndaren. Jag brukar tycka att det där är jättetrist att lyssna på och försöker låta bli att hänge mig åt den exercisen.

I exploateringsnämnden sysslar vi mycket med markanvisningar, och dem kan man räkna. Antalet markanvisningar säger dock inte så mycket om resultatet. Man kan också titta på hur många som anvisas till hyresrätter respektive bostadsrätter. I budgetdebatten fick vi höra att ungefär 50 procent av markanvisningarna nu går till hyresrätter. Men om vi tittar på USK:s siffror från halvårsskiftet var det bara 22 procent av påbörjade bostadsbyggen som var hyresrätter. Det är ett sammelsurium, vill jag säga med det, och jag vill egentligen inte diskutera dessa siffror mot varandra.

För stockholmarna är det antalet färdigställda bostäder som är viktigt, och det är då jag kommer till tertialrapporten. Det är där jag kan läsa att stadsledningskontoret konstaterar att det finns risk för att målet om 3 750 färdigställda bostäder i nyproduktion inte nås under året. Det är möjligt att jag lyssnade dåligt på finansborgarrådets inledning, och kanske är det så att ni också håller med om och är oroade över att man inte klarar av bostadsbyggandet i Stockholm, men jag hörde inte vad ni har för planer eller vad ni tänker göra åt detta. Jag hade gärna velat höra lite mer om det. För oss är det nämligen väldigt oroväckande om vi inte klarar av att bygga de bostäder som vi har beslutat.

Anförande nr 242

Borgarrådet L a r s s o n (M): Tack, Maria, för detta! Jag kan bara utgå från att du i samband med de sammanträden vi har i exploateringsnämnden också tar del av de handlingar som delas ut. Där är det väldigt lätt att följa andelen markanvisningar, och med all respekt för USK i olika sammanhang kan jag bara konstatera att i år har 57 procent av markanvisningarna gått till hyresrätter. Du vill inte gärna prata siffror, men du nämnde 20 procent. Jag tog med de här papperen för att du skulle få dem av mig, så du behöver inte anteckna. 57 procent av markanvisningarna har i år gått till hyresrätter, och det är olika aktörer som vill bygga hyresrätter på olika ställen.

Det är ändå så att vi har höjt ambitionen i dagsläget. Vi har höjt ambitionen inför nästkommande budget, och inför den kommande fyraårsperioden vill vi se till att det byggs 20 000 bostäder. Vi har höjt ambitionen, för vi ser att det går. Vi har nått målen tidigare, och vi kommer också att nå de nya målen. Varsågod, här är siffrorna!

Anförande nr 243

M a r i a Ö s t b e r g S v a n e l i n d (S): Tack, Joakim! Mitt exempel var bara ett sätt att illustrera att man kan ställa siffror mot varandra och bevisa ungefär vad man vill. Min poäng var också att säga att om vi inte klarar av att bygga de 3 750 bostäder i år som behövs för att uppnå målet så har vi stora problem. Om målet ska vara 5 000 per år är inte ens 3 750 tillräckligt, så det var inte de 58 markanvisningarna jag var ute efter, utan det var just det som stadsledningskontoret säger: att man är orolig för att man inte klarar av att färdigställa det antal bostäder man behöver detta år.

Anförande nr 244

A n n M a r i E n g e l (V): Ordförande, fullmäktige! Det finns en intressant bilaga till den här rapporten, och det är avrapporteringen av hela ytterstadsarbetet 2007-2010. Vi välkomnar verkligen att man föreslår att det här ska börja redovisas varje år så att man kan debattera arbetet i fullmäktige. Vi har drivit det länge, eftersom vi tycker att hanteringen har varit väldigt dålig. Det är ju ingen hemlighet att vi tycker att det finns väldigt mycket att diskutera i ytterstadssatsningen med Järvavisionen och Söderortsvisionen. Vi tycker att det är väldigt bra att det görs många satsningar, men vi tycker att det är mycket som inte fungerar ur demokratisk synvinkel.

Det är också mycket som inte stämmer överens. Man har en projektledning för att satsa på ytterstaden, och så har man nämnder som inte är införstådda med det här utan sitter och beslutar tvärtom. Utgångspunkten är ju att man ska föra en dialog, som vi sade i det förra ärendet: Man har en Söderortsvision, man pratar om dialog 41 gånger i budgeten och sedan säljer man bostäderna för dem som man har påbörjat en dialog med. De drog sig också ur den här Söderortsdialogen. Det finns alltså väldigt mycket att diskutera.

Vi ska dock inte ta hela den diskussionen nu, utan vi tänkte att det är viktiga är faktiskt att man får någon ordning på den här hanteringen. För Vänsterpartiet är satsningarna i förorterna oerhört viktiga. Vi har en budget som är inriktad på detta, och vi tycker därför att det är lite tråkigt att ni säger att ytterstadsarbetet i första hand

ska ligga inom ordinarie verksamhet, samtidigt som ni inte ger nämnderna någon extra budget alls för detta. Tvärtom är det mycket som måste skäras ned just i ytterstaden.

Vi har kritiserat den bristande insynen i beredning, beslut och utbetalning av pengarna, och vi har faktiskt fått rätt ifrån revisorerna. Därför är vi glada över att man nu kommer att kunna få en redovisning, men vi vill också att kommunstyrelsen ska komma med en annan delegationsordning för att betala ut dessa pengar. Vi vill att stora summor i de här satsningarna ska beslutas politiskt. Det ska inte vara stadsdirektören som gör det. Det ska vara en öppen process, man ska ha klart för sig hur man ska kunna söka pengar, och det ska vara väldigt tydliga kriterier. Vi föreslår också i vår budget att det ska finnas särskilda utvecklingspengar för varje stadsdelsnämnd så att de själva ska kunna fatta beslut lokalt.

Men vi föreslår alltså att ytterligare ett steg från att vi efter flera års tjt faktiskt får en redovisning är att man får en annan beredningsordning så att alla kan delta i diskussion om hur satsningarna ska se ut, vart pengarna ska riktas, vem som ska söka och vem som ska fördela dem. Utvecklingen av ytterstadsprojektet är nämligen en oerhört viktig fråga för staden.

Anförande nr 245

Borgarrådet L a r s s o n (M): Ett sätt att följa ytterstadens utveckling är kanske att delta på styrgruppens för ytterstadsutveckling sammanträden. Det är ett märkbart ointresse från oppositionen, ska jag säga. Ann-Margarethe Livh har varit där vid ett tillfälle, och hon sade att det var otroligt spännande. Det var ett sammanträde där hon fick representera hela oppositionen, för oppositionen bryr sig inte om styrgruppen för ytterstadsutveckling. Därmed bryr man sig inte heller om att få den information som handlar om ytterstadens projekt och annat som de här pengarna går till. Ni är inte intresserade när vi visar på något som handlar om ytterstadens utveckling, och det är väldigt tråkigt.

Jag har nu ett förslag att vi redan nu ska lägga upp alla sammanträden inför nästa år, och alla ska få bestämma redan i december att de kommer på de här mötena. Då kanske vi slipper höra att ni aldrig får någon information. Det beror ju lite på hur man agerar i styrgruppen också.

Anförande nr 246

A n n M a r i E n g e l (V): Nu handlade inte frågan om vem som går eller inte går på dina styrgruppsmöten, utan det är fråga om kommunfullmäktiges möjligheter att ha insyn i de här medlen vad gäller beredning, beslut och utbetalning. Där kan du inte påstå att vi inte har varit engagerade, för vi har efterfrågat det här väldigt många gånger. Vi har till och med anmält er till revisorerna och revisorerna har gett oss rätt. Jag vet inte vilka arbetsgrupper du har, men det var alltså inte det som var huvudfrågan.

Vi är glada att det blir en rapportering, och vi hoppas att det blir en årlig rapportering i fullmäktige så att vi kan ha en öppen politisk debatt. Vi hoppas också att ni hittar en struktur för det här som inte innebär att det är stadsdirektören som sitter och tar alla

beslut om vem som ska ha pengar och hur det ska sökas, för det har inte varit bra. Det tycker inte vi, och det tycker inte heller väldigt många av dem som finns i dessa ytterområden och som skulle vilja vara delaktiga i de här besluten på ett helt annat sätt.

Anförande nr 247

M a r i a H a n n ä s (V): Joakim Larsson sade att Ann-Margarethe Livh inte var med på olika möten. Då kändes det som att vi i Vänsterpartiet inte går på de här mötena. Jag tänkte bara säga det att när det gäller Söderortsvisionen så kan jag tala om att Vänsterpartiet har deltagit hela tiden. Det har faktiskt inte alla partier gjort. Jag tänkte bara tala om det.

Anförande nr 248

Borgarrådet L a r s s o n (M): Tack, Maria Hannäs, för det klarläggandet! Jag kan säga det att när det gäller våra lokala referens- och styrgrupper brukar arbetet fungera ganska bra. Många partier deltar där.

Nu pratade jag om den centrala styrgruppen, eftersom resonemanget från Vänsterpartiet kom att handla om hur de här pengarna egentligen delas ut och vad är de här 200 miljonerna för pengar. Vad är det för delegation som gäller och så vidare? Jo, varje styrgrupp går igenom de olika fördelningar som har skett. Det intressanta är egentligen inte hur många som har deltagit så och så många gånger. Ann Margarethe Livh har faktiskt varit med en gång, och det är 100 procent mer än vissa andra. Det var jättebra att hon var med, och det tror jag hon tyckte också.

Nåväl, låt mig säga att de 200 miljoner som är en del av det så kallade Järvalyftet och ytterstadsutvecklingen och de medel som vi har avsatt för just olika typer av starter av projekt och annat i respektive område, det är väldigt lite av helheten. I själva verket har våra förvaltningar och bolag siktat inställt på att arbeta konstruktivt både med våra miljonprogramsområden och med ytterstadsområden där det behövs och göra detta i god ordning med dem som bor och verkar i området. Detta gör att det som handlar om Rinkeby Allé, bron till Ursvik och Rinkebystråket, det vi pratar om skolstrategi och förbifarter – allt har perspektivet att utveckla staden i alla dess delar. Det handlar om ett sätt att förverkliga de visioner som vi har arbetat med också i den här salen.

Men jag vill ändå nämna detta med delegationsordningen. Det låter som om Vänsterpartiet tror att vi har en stadsdirektör som sitter och delar ut alla pengar och att ingen har någon kontroll på detta. Faktum är att det är väldigt tydligt. Ni säger att är det över en viss summa så borde det faktiskt ställas inför en politisk prövning. Precis så är det också. Är det över 15 miljoner så är det en politisk prövning i kommunstyrelsen, men det har ju inte varit fråga om sådana summor. Det revisorerna har haft synpunkter på är just att vi bör ha en tydligare hantering och strategi för detta. Det stämmer inte alls att revisorerna har riktat stark kritik på det sättet som ni tycks läsa svaret ni har fått på er så kallade anmälan.

I själva verket är det här en framgångssaga som jag tycker att ni ska vara delaktiga i mycket mer än ni har varit!

Anförande nr 249

A n n M a r i E n g e l (V): Joakim, jag vet att du berättar din framgångssaga, men det kanske vore bra om du tog och granskade lite närmare hur det ser ut i verkligheten.

Jag sade att det finns saker som är bra i det här, och det finns saker som inte är bra. När du börjar med Förbifarten och Rinkebystråket och så vidare som exempel på utmärkta beslut som fattas av andra nämnder så är det faktiskt projekt som har mött oerhört mycket kritik lokalt från de boende. Det är just ett exempel på det jag sade: att andra nämnder fattar beslut som inte alls gynnar dialogen och utvecklingen på dessa områden. Det är ju så det ser ut. Det är en väldigt tjusig retorik om Järvalyftet, men sedan lägger man ned kommunala skolor, avlövar centrum och bygger ut E18 och Förbifarten och förstör hela närområdet. Det är klart att det finns kritik och diskussion kring det.

Jag tycker att 15 miljoner är en ganska stor summa om det handlar om ett antal mindre projekt, och det har varit väldigt mycket funderingar och diskussion kring hur de här pengarna beviljas och vem som fattar besluten.

Anförande nr 250

Borgarrådet L a r s s o n (M): Nu var ju delegationsordningen *upp* till den summan, och vi pratar inte om de summorna normalt sett. Du kan se om du kikar på den redovisning som också är gjord.

Vi kan konstatera följande: Om staden utvecklas på ett sätt som Vänsterpartiet inte gillar och om staden har en del infrastrukturella projekt, en del förändringar av gångstråk och annat, som inte Vänsterpartiet gillar, ja, då är Järvalyftet och andra typer av ytterstadssatsningar uppenbarligen misslyckade.

Anförande nr 251

A w a d H e r s i (MP): Tack för ordet! Vi i Miljöpartiet ser vikten av att det här arbetet fortsätter och att vi framför allt ska satsa mer på en god social utveckling och mjuka frågor, till exempel utbildning. Fler ungdomar ska klara av grundskolan, och fler arbetstillfällen ska skapas. Vi har visst för avsikt att delta även i det fortsatta arbetet, både när det gäller Järvalyftet och Söderortsvisionen. Men vi kan ha en längre demokratisk process.

*§ 23 Tillgänglighetsprojektet åren 1999–2010**Slutredovisning från trafik- och renhållningsnämnden (utl. 2011:160)*

Anförande nr 252

M a r i a H a n n ä s (V): Tillgänglighetsprojektet som har hållit på elva och ett halvt år eller något sådant har varit väldigt bra. Hela Stockholm har satsat pengar, oavsett vilka som har haft majoritet. Tyvärr har tempot mattats av lite grann. Enligt en medborgarundersökning som vi har tagit del av har det blivit försämrade värden till exempel när det handlar om ifall man tycker att det är enkelt att ta sig fram på trottoarer. Där har värdena sänkts den senaste tiden.

Det är också stora problem med att vi inte har lyckats med de enkelt avhjälpna hindren. Jag har tagit upp det många gånger här i talarstolen. Inte minst nu i stadsbyggnadsnämndens senaste tertialrapport har vi återigen röda pluppar. Det har varit så väldigt många år nu.

Mycket återstår alltså. År 2006 gav vi i uppdrag att man skulle mäta hur vi skulle klara av att bli den tillgängligaste huvudstaden. Tyvärr blev det så att projektet med de mätbara kriterierna lades ned när ni tillträdde. SL hade alltså personer som jobbade med detta för att utreda hur man skulle mäta det. Även i funktionshindersombudsmannens rapport fanns det väldigt många förslag på hur man skulle prioritera för att göra på det här sättet. Det skulle man kunna ta fasta på. Emellertid tycker vi att det här programmet som ändå finns för delaktighet för personer med funktionsnedsättningar förhoppningsvis ska bli ett bra verktyg, men det krävs också resurser.

En fråga som är väldigt viktig när det gäller tillgänglighet är tillgänglighet till en egen bostad – en bostad som man kan komma upp i och in i och som är anpassad efter vars och ens behov. Vem var det som sade det – kanske Karl Marx? Det handlar om en bostad som gör att man kan leva som andra, enligt portalparagrafen i socialtjänstlagen.

Jag tror att vi alla är väldigt engagerade i att det här ska bli bra, men vi har ändå en reservation eftersom vi inte tycker att det är riktigt tillfyllest. Vi hoppas dock på att det nya programmet ska fungera på ett bra sätt. Med detta yrkar jag bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 253

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Tillgänglighetsprojektets arbete avslutades i december 2010, och nu går arbetet vidare från projekt in i de olika verksamheterna. Då gäller det att inte släppa målet om att Stockholm ska vara den mest tillgängliga huvudstaden. Men det finns mycket kvar att göra på området. Staden måste ha en fortsatt översyn av tillgängligheten inom olika områden som till exempel stadens fastigheter men också inom områden som skola, bemötande, kommunikationer och arbetsplatser. Det behövs också en heltäckande inventering av offentliga lokaler. Tillgänglighetsbegreppet måste ges en vidare tolkning, alltifrån fysisk tillgänglighet till bemötande och möjlighet till full delaktighet i samhället.

Dessutom behöver man ställa hårdare krav på tillgängligheten vid bebyggelse. Det behövs också en tydligare organisation för att driva på och implementera tillgänglighetsarbetet.

Bifall till Miljöpartiets särskilda uttalande i kommunstyrelsen!

Anförande nr 254

K a j N o r d q u i s t (S): Ordförande, ledamöter! Jag var en gång på en debatt om de här frågorna, där några handikappexperter sade att debatten om de här frågorna är alltid så jolmig för alla är överens om allting. Därför tänkte jag att jag skulle vara lite kritisk.

Det här projektet var jättebra tänkt och skulle göra att vi blev bäst i världen. Det blev vi inte. Det är faktiskt att se som ett misslyckande för den nuvarande majoriteten. Eftersom man nu inte är bäst i världen har man flyttat målet fram till 2030, och det hoppas jag ju att vi kan lyckas med. Jag kommer nog att vara med då, kanske inte här i salen, men jag kommer att finnas kvar i Stockholm. Om det nu spricker och man enligt samma logik flyttar fram det 40 år till 2070 får jag väl begära av de yngsta kamraterna att ni är kvar och håller i så att det blir något.

Vi socialdemokrater tänker inte släppa målet om att vara bäst i världen i de här frågorna. Det handlar om att inte stanna av eller slappna av utan fortsätta framåt med full kraft. Kritiska synpunkter som finns kring det här är att vi behöver göra mer för att klara av de enkelt avhjälpna hindren här i kommunen. Det behövs mer utbildning och mer kompetens bland tjänstemännen. Det behövs mer inventering av offentliga lokaler och att man tar fram åtgärdsprogram för att göra något åt det. Det behöver ställas tuffare krav på byggnation. Det behövs också en starkare organisation för att de här frågorna ska fungera bättre. Som sista kritiska tydliga punkt: Det blir mindre resurser till trafik- och renhållningsnämnden i de här frågorna.

Finns det då inte något som är bra? Jodå, det här projektet har varit bra på många sätt, men tanken var att bra kan bli bättre. Det var inte heller så att ambitionen var att vi skulle bli lite bättre; ambitionen var att vi skulle vara bäst i världen – världens bästa stad i de här frågorna.

Då kan man fundera över om vi har några idéer förutom pengarna. Ja, det borde finnas en central funktion som höll i det här ordentligt. Det vore bra om vi faktiskt tog fram mätbara kriterier. Det nya programmet kan förhoppningsvis användas åt det hållet. Det behövs fler inventeringar av de lokaler vi har till vårt förfogande. Det behövs ett åtgärdsprogram. Man kan nog inte informera tillräckligt mycket om det här.

Då kan man fråga sig vad jag har för grund för detta. Jo, jag har utgått från de uttalanden som vi socialdemokrater har gjort. Dessutom har jag byggt på med vad funktionshindersombudsmannen tycker, så slutsatsen, fru ordförande och ledamöter, är att vi socialdemokrater inte tänker tappa det här med att vi ska vara bäst i världen i dessa frågor.

Anförande nr 255

E r i k S l o t t n e r (KD): Det viktigaste kan inte bara vara att vara bäst i världen. Det viktigaste måste framför allt vara att Stockholm ska vara en bra stad att leva i för människor med funktionsnedsättning. Om vi sedan är allra bäst kanske inte ens det räcker om det inte är tillräckligt bra. Är vi tvåa har vi något att kämpa för, men det viktigaste är att vara en bra stad för funktionsnedsatta människor att leva i.

Vi har gjort väldigt mycket, och det här är en redovisning av det projekt som pågått under 12 år. Vi har inte sagt att vi är i hamn. Arbetet fortsätter. Vi har anslagit 50 miljoner kronor i central medelsreserv som man kan söka ur för investeringar. Utöver detta arbetar alla nämnder kontinuerligt med insatser för att förbättra tillgängligheten, hur vi ska få en mer tillgänglig och bättre stad för människor med funktionsnedsättning.

Anförande nr 256

K a j N o r d q u i s t (S): Det där blir väldigt passivt. Först har vi alltså ett program som under 12 år och skiftande majoriteter pekar ut att vi ska vara världens bästa huvudstad. Då ska vi väl vara världens bästa huvudstad? Om vi ständigt ska snacka om att vi är i världstopp och världsklass och år ut och år skriver att vi ska vara världsklass, då är det just det vi ska vara. Vi ska vara världsbäst. Vi ska vara bättre än New York på avfasade trottoarer. Vi ska vara bättre på tunnelbaneanpassning än Madrid, *unt so weiter*. Det är vad som gäller!

Anförande nr 257

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande, ledamöter! Hur väl har vi lyckats? Hur bra blev Stockholm? Vi blev nog inte den bästa huvudstaden i världen i alla fall, men det kommer å andra sidan ingen någonsin att kunna bevisa, för det finns ju inte några kriterier som gör att man kan mäta detta. Det är naturligtvis svårt att rätta till saker i gamla hus, men vid nybyggnation är det ganska enkelt. Där finns det regler att följa och man kan ställa krav.

Men jag tycker att staden är dålig på att ställa krav. Man är också dålig på kontrollen. Man kontrollerar alltså inte hur det är med tillgängligheten i ett nybyggt hus, utan man litar på byggherren. Det kan nog vara lite vanskligt. I själva verket överlåter Alliansen ganska mycket till byggherrarna, och det där är en inbyggd svaghet i er politik. Här behövs det alltså åtgärder och rutiner för att få en ändring till stånd.

Så har vi något som inte alls nämns i de här handlingarna, och det är hur otillgänglig staden blir på vintrarna om snöröjningen fungerar dåligt, och det är vi verkligen inte bra på. Den här så kallade vintern har vi klarat oss hittills, men det kommer nog något vitt uppifrån så småningom, och då är vi där igen.

Jag tänkte även ta upp någonting som är väldigt nära där jag står nu. Ni har väl sett i varje fullmäktigemöte – inte minst presidiet har observerat det – vilka problem det är med tillgängligheten när det gäller att komma upp och ned här på podiet. Jag förstår att presidiet har ett behov av att sitta högt och ha ögonen på församlingen – det kan behövas – men vi som står här och talar står upp, och det är väldigt högt uppe. Vi skulle mycket väl kunna sitta betydligt lägre. Mitt förslag är alltså att man bör

fundera på att sänka talardelen av tribunen så att vi i fullmäktige kan vara ett föredöme.

Anförande nr 258

M a l t e S i g e m a l m (S): Ordförande, fullmäktige! Först vill jag säga någonting positivt, och det är att det har varit ett bra projekt, det här som har pågått under alla de här åren. Däremot kan man vara lite fundersam över hur framtiden kommer att se ut. Om man går ifrån att arbeta i projektform till att vara naturlig del av alla verksamheter kan det vara lätt att en sådan här verksamhet försvinner och att den inte ses som lika viktig i framtiden. Därför borde det, precis som Kaj nämnde, finnas någon centralt som håller i det här framöver.

Jag tycker dock att det är synd att man ofta förknippar tillgänglighet bara med ett funktionshinder. Jag tror att en stad har väldigt stor nytta av att man också gör den tillgänglig för alla medborgare i staden, oavsett om man har ett funktionshinder eller inte. Under en viss tid i livet drar man barnvagn, och en viss tid gör man annat, så vi har väldigt mycket att tjäna på ett tillgänglighetsarbete som inte bara är inriktat på funktionshinder utan ska vara en naturlig del i all projektering med mera.

Vi pratar om att vi har en stad i världsklass, men vi har ju inte något att mäta emot, vilket också har sagts tidigare. Då kan man inte heller säga att man har nått upp till världsklass i den här frågan. Det är svårt att leva upp till den här målsättningen. År 2010 skulle vi ha nått upp till en del målsättningar, men det fanns som sagt var ingenting att mäta emot, och då blir det lite svårt att se om det nådde upp och blev så mycket bättre.

Jag tror att vi i staden har väldigt långt kvar när det gäller tillgänglighetsfrågor. Jag ska inte dra upp någon Slussendebatt nu – den kommer ju upp den 12 december – men om man tittar på de planer och den projektering som är för Slussen kan man i dag säga att om hela det projektet skulle genomföras så är det inte något tillgänglighetsprojekt som genomförs. Om Alliansens politik skulle gå igenom när det gäller Slussen skulle vi kanske få börja om med något nytt projekt för att se hur man skulle tillgänglighetsanpassa Slussen i framtiden.

Socialdemokraterna har som sagt var bara ett särskilt uttalande i kommunstyrelsen, och jag yrkar bifall till kommunstyrelsens utlåtande över rapporten.

Anförande nr 259

M a r k K l a m b e r g (FP): Ledamöter och medborgare som lyssnar på debatten! Tillgänglighetsfrågorna är väldigt viktiga för Folkpartiet, och det här projektet har varit viktigt de senaste 12 åren. Nu är det viktigt att det fortsätter och blir en integrerad del av den ordinarie verksamheten så att det inte ses som något extra och ovanpå utan en naturlig del av verksamheten.

Det här är särskilt viktigt för det område som ligger under trafik- och renhållningsnämnden. Det finns en hel del i den verksamhetsplan som har funnits för det här året och de framtida verksamhetsplanerna i trafik- och renhållningsnämnden att ta upp, och jag tänkte ta upp en del av de frågorna som vi anser är viktiga. Det är viktigt att

avhjälpa hinder, till exempel bygga om övergångsställen, busshållplatser och byta ränndalar. Jag vill gärna ta upp det som föregående talare tog upp, nämligen att tillgänglighetsfrågor inte bara handlar om dem som är funktionshindrade utan även om andra personer, till exempel oss som puttar barnvagn.

En annan viktig del av tillgänglighetsfrågorna är det fortsatta arbetet med insiktsutbildning, dels för den personal som finns inom kommunen men också konsulter och entreprenörer som jobbar för staden.

Den föregående talaren kunde inte hålla Slussen borta från debatten, så jag får väl anknyta lite till det. Jämfört med i dag blir det förslag som majoriteten lagt fram en avsevärd förbättring. De höjdskillnader som finns mellan Gamla stan och Söder går inte att tänka bort, utan det kommer alltid att vara höjdskillnader, och det förslag som vi har fört fram kommer att tillgodose tillgänglighetsintressena. Vi kommer alltså att bevaka de här frågorna.

För att avsluta vill jag säga att det är viktigt att tillgänglighetsfrågor blir naturliga i de ordinarie verksamheterna. Vi måste bevaka dem i alla ärenden som ligger på vårt bord!

Anförande nr 260

K a j N o r d q u i s t (S): Ordförande, ledamöter! Jag hör i ditt tal något som jag uppskattar oerhört mycket. Jag tolkar det som att Folkpartiet ser positivt på arbetet för att se till att övergångsställena i Stockholm också blir tillgängliga. Jag hoppas därför att Folkpartiet kommer att stödja mig i den interpellation jag tänker ställa till Ulla Hamilton om de livsfarliga övergångsställena i Stockholms stad. Det var nämligen vad jag hörde mellan raderna i det du sade. Klicksignalerna ska funka, man ska kunna höra dem ordentligt och så måste man stoppa den här idiotin med de så kallade gångpassagerna där man inte har en aning om man är på trottoaren eller mitt på gatan.

Anförande nr 261

M a r k K l a m b e r g (FP): Det finns aldrig anledning till polemik för sakens skull. Jag tror att alla partier i den här församlingen kan enas om att det är angeläget att göra övergångsställena tillgängliga. Därför tror jag inte att vi behöver måla upp skillnader som inte finns.

Anförande nr 262

Borgarrådet H a m i l t o n (M): Det här projektet har, som flera har varit inne på, pågått under ganska lång tid och har jobbat väldigt systematiskt med att identifiera brister runt om i stadens olika verksamheter. Det kan ha handlat om övergångsställen, hållplatser tillsammans med SL som vi har jobbat med, lekplatser, badplatser och så vidare. Det här har också skapat en väldigt bred kompetens och en stor erfarenhet inom stadens olika förvaltningar. Jag tycker att det känns ganska naturligt att man nu går vidare med att permanenta arbetet på det sätt som också har skett i staden.

Jag kan dock tänka mig att det samtidigt blir lite frustrerande när tillgänglighetsanpassning blir en helt naturlig del i arbetet, för då blir det å andra sidan väldigt svårt att utvärdera. Det som är självklart och som ger ett tillgänglighetsperspektiv går inte alltid att konstatera, eftersom det är väldigt många som har nytta av att man tänker i de här banorna rent generellt när man planerar staden, när man bygger och så vidare. I den bästa av världar blir detta en självklarhet, och därmed blir det också ganska svårt att utvärdera även om resultatet blir väldigt bra för alla involverade, oavsett om man har ett funktionshinder eller om man har behov av att gå med barnvagn, rollator eller vad det nu kan tänkas vara.

Ett av projekten inom ramen för tillgänglighetsprojektet är jättespännande. Jag skriver om det i mina synpunkter. Det heter e-Adept och visar hur man kan använda tekniken, tillgången till öppna källor och därmed faktiskt få ett hjälpmedel som kan vägleda en och hitta rätt i staden när man är ute och går, oavsett om man ser eller inte. Det kan också utvecklas för turister och många andra. Det är bara ett exempel på hur man kan jobba med att se till att tillgänglighetsanpassa, och det kanske är någonting som är alldeles utmärkt för väldigt många människor.

Med detta, fru ordförande, skulle jag vilja yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

*§ 24 Riktlinjer för hälso- och sjukvård inom Stockholms stads särskilda boenden och dagverksamheter för äldre.
Förslag från äldrenämnden (utl. 2011:161)*

Anförande nr 263

K a r i n R å g s j ö (V): Det är kul att Vänsterpartiet får avsluta här. När det gäller det här ärendet kan vi bara säga att vi vill instämma i äldreborgarrådets synpunkter att de här riktlinjerna ska gälla i alla verksamheter. Här är personaltätheten en väldigt avgörande fråga, så ni lär få höja er budget.

Under de senaste åren har Caremas och Attendos grava brister i omvårdnaden på Vintertullen på Södermalm och nu senast på Koppargården i Hässelby-Vällingby kommit fram. Det här kan man tacka vårdelever och massmedier för. Kommunens uppföljning har varit alldeles för svag. Den utförs väldigt sällan och förlitar sig alldeles för mycket på chefernas ord i stället för på kommunernas självförsäkran om att åtgärder har genomförts. Det är en väldigt farlig väg.

Det behövs en kraftigt skärpt uppföljning, och det beror på att ni genom er konkurrensutsättning har satt allt ur spel. Numera drivs en stor del av äldreomsorgen av riskkapitalbolag vars främsta mål inte är äldres behov utan egen vinning. Kommunens uppföljning måste i dag matcha bolagens jurister, och det kan även uppstå osunda företagsklimat i de här gigantiska företagen.

Förslaget till riktlinjer behöver kompletteras just med skrivningar om tätare uppföljningar, fler oannonserade uppföljningar och skarpare metoder för att se till att inte äldre vanvårdas. Detta innebär att vi måste bygga upp en gigantisk uppföljningsadministration, och vi vill förstås hellre skicka dessa pengar direkt in i äldreomsorgen till brukarna. Men fram till 2014 ser det ganska mörkt ut, så fram till dess måste vi kolla läget när det gäller de här företagen.

Den medicinskt ansvariga sjuksköterskan, MAS, måste få behålla sin självständiga ställning som säkrar rapportering till hela stadsdelsnämnden. Vad vi såg i Hässelby-Vällingby var någonting helt annat, och det är en väldigt farlig väg. Det är inte acceptabelt att MAS rapporter till nämnden censureras av chefer vilket innebär att nämnden inte kan ta ansvar. Det hör inte hemma i ett demokratiskt land, så se till att fixa de hål ni måste fixa på grund av er otroligt fundamentalistiska upphandling.

Bifall till Vänsterpartiets reservation!

Anförande nr 264

Å k e A s k e n s t e n (MP): Ordförande, ledamöter! Ungefär hälften av dem som bor i våra äldreboenden, sett till hela landet, är undernärda, detta enligt Livsmedelsverket. Vi vet inte riktigt hur det är i Stockholm men det är väl ingenting som säger att det är särskilt mycket annorlunda här än vad det är i övriga landet. Min fråga är vad borgarrådet egentligen har gjort för att komma åt problemet med undernäring och vad du tänker göra för att lösa detta.

Läkemedel är ett annat och jättestort problem. Att ge äldre fel sorters läkemedel kostar enorma pengar. Vi har Kloka listan, och det är bra. Så har vi Okloka listan, och det är nästan ännu bättre. Den gäller för dem som är över 80 år. De ska inte ha de läkemedel som står på Okloka listan. Men det har visat sig att det är dåligt med detta också. Man gjorde en undersökning, visserligen inte här men i Jönköpings län, och då visade det sig att ungefär 40 procent av dem över 80 år fick fel läkemedel – läkemedel som stod på Okloka listan. Personalen verkar inte riktigt veta om hur det är med detta, och då kan man bli orolig för hur det är i Stockholm. Jag undrar om borgarrådet har någon uppfattning om detta.

Enligt de riktlinjer som vi nu ska ta ställning till ska patienten få ett gott omhändertagande vid utskrivning från slutenvård. I Stockholm verkar det dock vara dåligt med korttidsplatser där patienterna kan bli omhändertagna innan de är kapabla att ta sig hem. Jag undrar om borgarrådet är villig och intresserad av att göra något åt detta.

Anförande nr 265

M i r j a R ä i h ä J ä r v i n e n (S): När vi hade det här ärendet i äldreutskottet passerade det utifrån den orsaken. De här riktlinjerna är framtagna för att kunna vara anpassade till den nya patientsäkerhetslagen som gäller i Sverige. Det är liksom anledningen till ärendet.

Varför jag begär ordet, trots att vi inte har någon reservation utan tycker att det är bra att de här riktlinjerna kommer fram, är att det som har hänt efter att vi behandlade ärendet i utskottet ändå någonstans påminner oss om hur viktigt det är att riktlinjerna blir verkningsfulla och uppfylls framöver. Riktlinjer som ligger i en skrivbordslåda och som ingen bryr sig om har ingen större inverkan på kvaliteten och inte heller på patientsäkerheten. Dessa förändringar, förbättringar och förtydliganden är mer än välkomna i dag, men allt som har hänt har visat hur viktigt det är med uppföljning. Det är vi i den här salen som skapar ramar för de politiska besluten. Det är också vårt ansvar att dessa ramar och riktlinjer följs. Därmed måste vi fortsätta att göra det så att de riktlinjer vi nu beslutar om kommer att fungera i praktiken och inte bara ligga i en skrivbordslåda.

Jag har inget annat yrkande för övrigt än att jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 266

E i v o r K a r l s s o n (MP): Ordförande, ledamöter! Jag instämmer med tidigare talarna från Vänsterpartiet om att förslaget till riktlinjer behöver kompletteras med skrivningar om tätare uppföljningar, fler oannonserade uppföljningar och bättre metoder som säkrar att felen verkligen avhjälpas i praktiken. Det är viktigt att det blir gjort nu efter den senaste tidens händelser så att det inte bara blir en hyllvärmare.

När det gäller kommunens uppföljning instämmer jag också vad gäller äldreomsorgen att man måste ha bättre granskning och att det utförs alldeles för sällan. Man förlitar sig alldeles för mycket på chefer och tjänstemäns ord i stället för

att kommunen själv försäkrar sig om att åtgärderna blir rätt utförda. Man lyssnar inte heller på anhöriga eller personal.

Vidare bör medicinskt ansvarig sjuksköterska, MAS, som just nu är aktuell, ha en särskild roll när det gäller rapportering i hela stadsdelsnämnden. Det är inte rimligt att MAS kan censureras av några chefer som med detta förhindrar nämnden att ta sitt ansvar enligt hälso- och sjukvårdslagen. Vi måste lära av vad som hänt. Därför borde ärendet kompletteras med en sådan skrivning.

Anförande nr 267

C h r i s t o p h e r Ö d m a n n (MP): Ordförande, fullmäktige! Lagar kommer och lagar går, och det är det vi har att förhålla oss till i den här församlingen, därav de reviderade riktlinjerna som vi från Miljöpartiet tycker är mycket bra. Men det är också en föränderlig tid vi lever i, och därför tycker vi också att det är bra att äldreomsorgsnämnden får i uppdrag att se över riktlinjerna varje år och vid behov föreslå eventuella ändringar.

Bifall till kommunstyrelsens förslag från vår sida!

Anförande nr 268

Borgarrådet L a r s s o n (M): Christopher Ödmann tyckte jag på ett föredömligt sätt diskuterade precis vad ärendet handlar om, nämligen att vi ska revidera riktlinjerna. Sedan kan man ta tillfället i akt och fortsätta den diskussion som vi har haft ett antal gånger just i dag om förhållandena på Koppargården eller det som inträffat, det vill säga det som har gjort att vi också har beslutat inrätta en central enhet för inspektion som ska kunna göra just de är oanmälda besöken som man inte gjort i en utsträckning som varit tillräcklig.

Faktum är att vi gör 468 olika uppföljningar i år, dels av hur avtalen följs, dels av hur verksamheterna är. Men det är uppenbarligen inte tillräckligt. Vi tror att den här centrala enheten och det faktum att man ser över den här typen av riktlinjer kan komplettera det nuvarande systemet så att vi faktiskt får en ännu bättre uppföljning än vad som är i dag.

Det är självklart att vi tar till oss både av det som har kommit fram i uppföljningar och det som vi har läst om. Dagens ärende handlar dock om de förändringar som är föranledda av lagstiftningsändringar och regelverk, och det är det vi ska fatta beslut om. Sedan tycker jag att vi ska god tid på oss att både debattera och diskutera äldreomsorgens uppföljning och även annan uppföljning av omsorgsverksamhet i den här salen. Men jag tror inte att tiden är riktigt den rätta för det just i dag.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut när det gäller riktlinjer, som jag för övrigt inte har sett någon annan reservation till förutom från Vänsterpartiet.